

BULLETIN

4/23

BEZBARIÉROVÉ
ŘEŠENÍ
STAVEB
A VEŘEJNÉHO
PROSTORU

REFLEXE

ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

2023

puč

Všestranný univerzál.

Vážení a milí, čtenářky a čtenáři Bulletinu ČKA číslo 4/2023,

letos naposledy je čtvrté číslo Bulletinu věnováno ohlédnutí za tentokrát již 8. ročníkem České ceny za architekturu (ČCA). Od příštího roku jsme se v představenstvu rozhodli v důsledku rostoucích nákladů na tisk a distribuci omezit rozsah stran Bulletinu na přibližně 60 a výhledově i tisknout menší počet jeho výtisků. Ročně tak budeme vydávat tři tematické Bulletiny dle aktuální potřeby – např. odborné architektonické vzdělávání, standardy a výkony architektů, nový stavební zákon a prováděcí vyhlášky, reforma územního plánování, městští a krajsí architekti, architektonické soutěže, aplikace PASK atd.; číslo 2 bude pravidelně věnováno aktuálnímu ročníku ČCA, Poctě ČKA a propagaci kvalitní architektury a vystavěného prostředí.

Kdo z nás chtěl, mohl již před mnoha lety požádat o nezasílání tištěné podoby Bulletinu a číst pouze jeho elektronickou verzi na webu Komory. Rádi bychom od roku 2025 přešli na slovenský model, kde SKA zasílá tištěné publikace pouze těm, kteří o ně sami požádají. Samozřejmě budeme tiskoviny stále zasílat na vybrané samosprávy a úřady, kde je Bulletin často jedinou rychle dostupnou publikací o konkrétních tématech z naší profese. Rádi bychom tedy pokračovali v tvorbě knihovničky tematických čísel, která neztrácí aktuálnost s vydáním. Proto omezíme duplicity webu a Bulletinu a v tištěné formě budeme vedle hlavního tématu a zásadních novinek upozorňovat na web, kde jsou skutečné aktuality i dlouhodobé rubriky s možností zpětného vyhledávání. Bulletin bude i nadále ke stažení ve formátu PDF a můžeme jej distribuovat do datových schránek těm členům, kteří splní svou zákonnou povinnost pro obecnou komunikaci s úřady.

Jedno významné téma představujeme již v tomto Bulletinu, a to „přístupnost“ (dříve bezbariérovost). V souvislosti s přijetím nového stavebního zákona a přípravou prováděcích vyhlášek dochází k zapojení dnešní vyhlášky č. 398/2009, o bezbariérovém užívání staveb, do obecných požadavků na výstavbu. Musíme tématu přístupnosti věnovat zvýšenou pozornost od prvních fází návrhu stavby, protože chyby v koncepci i v následných projektech se obtížně napravují a všechny osoby s postižením, ale i senioři a rodiče s dětmi by neměli překonávat zbytečné překážky při svém pohybu. Budeme také podporovat i celoživotní vzdělávání v tomto tématu. Člen pracovní skupiny MMR pro přístupnost Ing. arch. Jan Tomandl se ujal koordinace našich aktivit s FA ČVUT i organizacemi osob s omezením.

Z další bohaté nabídky tohoto Bulletinu vás chci upozornit, vedle zmíněné reflexe 8. ročníku ČCA s přehledem všech ocenění a připomínkou skvělého galavečera ve Foru Karlín (stream z večera k zhlédnutí na www.ctart.cz), na výsledky 24. ročníku Diplomek, spojených již podruhé s vyhlášením Kaplicky Internship, i na další aktuality a informace. V rámci vyhlášení Diplomek jsme v CAMP spolu s Bakala Foundation organizovali přednášku architekta Leo Scheerena, do jehož berlínského ateliéru na tříměsíční stáž vyjede vítězka Kaplicky Internship Anna Jelínková z FA VUT Brno.

Žijeme již v druhém roce brutální Putinovy ruské agrese vůči Ukrajině a navíc počátkem října teroristická organizace Hamás nelítostně napadla a zavraždila nevinné izraelské civilisty s cílem vyprovokovat Izrael k odvetě a postavit světové veřejné mínění proti němu. Stále neskončila energetická a finanční krize a vysoká inflace přináší mnohým z nás ekonomické problémy. Věřím, že vyjdou předpovědi expertů a příští rok dojde k oživení stavebnictví i naší profese...

Přeji vám všem dobré čtení posledního letošního Bulletinu, požehnané svátky vánoční 2023 a hlavně šťastnější, o den delší nový rok 2024,

váš předseda Jan Kasl

1	Editorial (Kasl)
2	Obsah
4	Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

6	Členské příspěvky a profesní pojištění – souhrn k platbám na rok 2024
7	Výměna razítek již od ledna 2024
7	Závěry dotazníkové akce ke směřování ČKA
7	Budoucnost bezbariérového užívání staveb
8	Povinnost proslunění bytů se z nových OTP vypouští
8	ČKA vyjádřila podporu domu umění v Českých Budějovicích (Kasl)
9	Přednáška Jana Gehla v pražském CAMPU (Zemanová, Lešek)
9	Digi/BIM day ČKA (Marek)
10	OTTA: Funkce městského architekta a podmínky jejího výkonu (Mateáško)
10	Newsletters ACE
11	Výsledky 24. ročníku Přehledky diplomových prací
15	Nově autorizované osoby v roce 2023
18	V roce 2023 opustili řady autorizovaných architektů
18	Odešel emeritní předseda ČKA Petr Mráz
19	Zemřel přerovský architekt Stanislav Žalud
19	Zesnul profesor Josef Pechar
19	Zemřel pedagog FA VUT v Brně Jaroslav Drápal
20	Odešel brněnský architekt Vladimír Selzer (Šlapeta)
21	Zemřel Zvi Hecker
21	Architekt Miroslav Masák převzal od prezidenta republiky Medaili za zásluhy 1. stupně
22	Cena ministerstva kultury ČR – Jan Línek
23	Ivar Otruba – Cena Evropské rady škol krajinářské architektury
23	Věra Machoninová oslavila 95. narozeniny
24	Cena Rudolfa Eitelbergera 2023
25	Národní cena za architekturu – Grand Prix architektů 2023
27	Cena za celoživotní dílo Obce architektů – Zdeňka Vydrová
28	O cenu evropské unie za současnou architekturu usiluje 9 realizací z Česka

SERVIS

30	Akce
31	Celoživotní profesní vzdělávání
32	Nové knihy

LEGISLATIVA

34	K návrhu vyhlášky č. 499 (Kopeček)
34	Nové zákony a předpisy (Rybková)
35	Otázky a odpovědi

BEZBARIÉROVÉ ŘEŠENÍ STAVEB A VEŘEJNÉHO PROSTORU

- 37 Úvod (Tomandl)
37 Bezbariérová řešení a přístupnost staveb v legislativě / situační analýza přístupnosti a rekodifikace stavebního práva v České republice (Lanzová)
39 Veřejný prostor z pohledu osob se zrakovým postižením (Brašna)
40 Byt zvláštního určení a byt s univerzálním standardem – jak na demografické změny reaguje nový stavební zákon (Novotná)
42 NIPI bezbariérové prostředí – partner pro autorizované osoby i stavební úřady (Suchá)
43 Výuka bezbariérového řešení staveb na Fakultě architektury ČVUT v Praze – rozhovor s I. Šestákovou (Tomandl)

REFLEXE

ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

2023

- 48 Slavnostní vyhlášení výsledků ČCA 2023 (Zemanová)
52 Závěrečná zpráva poroty
53 Reflexe ČCA 2023 – Taba Rasti, Joakim Lindmarker (Pražanová, Veselá)
54 Hlavní cena – Lávka v Litomyšli
58 Ehl-Koumar Architekti
60 Finalista – Rekonstrukce bývalých jatek pro galerii Plato Ostrava
62 Finalista – Zahrady se hřbitovem v Praze-Suchdole
64 Finalista – Sídlo Kloboucké lesní, Brumov-Bylnice
66 Finalista – Památník tří odbojů, Lošany; Cena předsedy Senátu Parlamentu ČR Miloše Vystrčila
68 Finalista – Rozšíření lodžii panelového domu, Praha
70 Čestné uznání – Veřejné prostranství mezi školami v Červeném Kostelci
72 Výjimečný počín – CBArchitektura / Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal
73 Ceny partnerů

SOUTĚŽE

- 78 Výsledky soutěží
87 Probíhající soutěže
88 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 4/2023, ročník 29

Datum expedice
27. 12. 2023

Náklad
5 000 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
šéfredaktorka
PhDr. Markéta Pražanová
marketa.prazanova@seznam.cz

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Malo)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po-čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
T +420 731 508 028

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

právní poradna, supervize
soutěžních podmínek
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
T +420 773 792 928

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

konzultant pro zadavatele
soutěží a supervízor
soutěžních podmínek
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
T +420 739 095 871

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraníční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 773 765 416

5

AKTUALITY

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY A PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ – SOUHRN K PLATBÁM NA ROK 2024

V první polovině ledna budou rozeslány předpisy pro platby členských příspěvků a profesního pojištění. Splatnost obou částek je k 28. únoru 2024. Základní výše členského příspěvku činí nově 9 600 Kč – o navýšení rozhodlo představenstvo v souladu s § 7 odst. 3 Organizačního, jednacího a volebního řádu, a to s ohledem na kumulovanou míru inflace. Základní profesní pojištění lze nově sjednat ve třech limitech, a to do výše 200 000 Kč za roční pojistné 1 140 Kč, do výše 1 000 000 Kč za roční pojistné 2 860 Kč, nebo do výše 3 000 000 Kč za roční pojistné 5 590 Kč.

1) ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

(i) základní členský příspěvek

Členský příspěvek řádných členů Komory činí částku **9 600 Kč** a je splatný k 28. únoru každého roku. Pokud vznikne povinnost platit členský příspěvek až v průběhu kalendářního roku, je výše příspěvku vypočtena tak, že je příslušný počet měsíců vynásoben dvanáctinou ročního příspěvku a splatnost takového příspěvku je jeden měsíc od vzniku povinnosti.

(ii) snížené sazby členského příspěvku

- a) 4 800 Kč – tento příspěvek hradí:
→ členové po dobu tří let od prvního udělení autorizace;
→ členové pečující o dítě do 4 let věku, kteří v době trvalé péče o dítě svoji autorizaci nepozastavili, a to na základě podané žádosti a doložení kopie rodného listu dítěte;
- b) 2 400 Kč hradí na základě žádosti členové, kteří dosáhli k datu splatnosti členského příspěvku důchodového věku;
- c) nulový příspěvek se týká členů, jejichž autorizace byla pozastavena z důvodu trvalé péče o dítě.

V individuálních případech Organizační, jednací a volební řád ČKA dále umožňuje představenstvu výjimečně rozhodnout o snížení, resp. prominutí členského příspěvku, a to na základě písemné odůvodněné žádosti z důvodů mimořádného zřetele hodných. Rozhodnutí je však plně na uvážení představenstva a tento postup by měl být užit pouze ve skutečně výjimečných případech. **O takovéto mimořádné snížení členského příspěvku je třeba požádat zásadně do konce února příslušného roku, později pouze v případě, že mimořádná situace, která je důvodem pro žádost o snížení, nastala až v průběhu daného roku.**

Zároveň si dovoluujeme upozornit, že pokud nejsou členské příspěvky zaplacený v řádném termínu, zvyšují se za každý započatý měsíc o penále ve výši 1% dlužných příspěvků. Nejsou-li příspěvky včetně penále zaplacený do 30. června běžného roku, pohlíží se na tuto skutečnost jako na disciplinární provinění a proti osobě, která příspěvky nezaplatila, dozorčí rada zahájí disciplinární řízení. To však danou osobu nezprošťuje povinnosti příspěvky včetně penále uhradit.

2) PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ

Pojištění jsou všichni členové ČKA s výjimkou osob, které pojištění výslovně odmítly. Ze základního pojištění je možné se odhlásit, odhlášení však může mít s ohledem na princip „claims made“ (podle kterého je předpokla-

dem vzniku práva na pojistné plnění kontinuální pojištění v době příčiny vzniku škody, v době vzniku škody, v době uplatnění nároku na náhradu škody a v době oznámení škody pojišťovně) pro autorizované osoby negativní důsledky. K základnímu pojištění je možné se opětovně přihlásit, a to prostřednictvím tzv. zpětvzetí do pojištění. Pojištění je účinné ode dne nahlášení se do pojištění a na základě úhrady pojistného a jednorázového poplatku za zpětvzetí, jehož výše se odvíjí od délky doby přerušování.

Pojištění na rok 2024 jsou povinni uhradit všichni autorizovaní architekti České komory architektů, kteří ve stanovené lhůtě do 28. 2. 2024 nepožádají o zrušení základního profesního pojištění zajišťovaného Komorou a nedoloží, že jsou pojištění jinak.

Pojištění se sjednává ve třech limitech:

- a) limit pojistného plnění 200 000 Kč – pojistné činí 1 140 Kč ročně;
b) limit pojistného plnění 1 000 000 Kč – pojistné činí 2 860 Kč ročně;
c) limit pojistného plnění 3 000 000 Kč – pojistné činí 5 590 Kč ročně.

U členů vstupujících do Komory po složení autorizační zkoušky bude nově při platbě pojistného zohledněno, ve kterém čtvrtletí složí autorizační slib, pojistné se tedy poměrně sníží (osoby vstupující v 1. čtvrtletí hradí celých 100 % pojistného, osoby vstupující v 2. čtvrtletí 75 % pojistného, osoby vstupující v 3. čtvrtletí 50 % pojistného a osoby vstupující v 4. čtvrtletí 25 % pojistného).

Platbu vyššího pojistného limitu je možné akceptovat až ke dni 31. 8. 2024.

Povinnost sjednat si profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Autorizovaná osoba musí být pojištěna po celou dobu výkonu profese. V případě, že byla autorizovaná osoba v minulosti odhlášena z profesního pojištění, může se za poplatek k pojištění znovu přihlásit. Pokud by architekti, kteří jsou uvedeni v seznamu odhlášeného prof. pojištění, omylem uhradili částku za prof. pojištění, musí sami požádat o vrácení této částky Kancelář ČKA.

3) POKYNY K PLATBĚ

Z hlediska přiřaditelnosti plateb prosíme o oddělení plateb členského příspěvku a profesního pojištění, a to pomocí variabilních symbolů, jak je uvedeno níže.

Členský příspěvek

VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů:

124+pětimístné číslo autorizace

VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených)

osob: **8124+pětimístné číslo autorizace**

TERMÍN SPLATNOSTI: **28. 2. 2024**

ČÍSLO ÚČTU: **279316984/0300**

Základní profesní pojištění

VARIABILNÍ SYMBOL v případě řádných členů:

224+pětimístné číslo autorizace

VARIABILNÍ SYMBOL v případě registrovaných (usazených)

osob: **8224+pětimístné číslo autorizace**

TERMÍN SPLATNOSTI: **28. 2. 2024**

ČÍSLO ÚČTU: **279316984/0300**

Předpisy k platbě členských příspěvků i profesního pojištění jsou zaslány všem členům datovou schránkou či e-mailem, respektive, u členů nedisponujících ani datovou, ani e-mailovou schránkou, dopisem. Tyto předpisy obsahují konkrétní výši členského příspěvku každého člena a variabilní symboly pro platbu členského příspěvku i profesního pojištění. Na předpisech jsou též uvedeny QR kódy pro snadnější úhradu.

VÝMĚNA RAZÍTEK JIŽ OD LEDNA

S účinností od 1. ledna 2024 dochází v autorizačním zákoně k řadě změn v oblasti oborů autorizací. S tím souvisí povinnost k výměně autorizačních razítek.

Povinnost vyměnit razítko mají architekti s autorizací A.0 (která nadále nebude existovat a její držitelé razítka obdrží razítka A.1, A.2 a A.3) a architektů s autorizací A.1 (kteří obdrží razítka A.1 a A.2). Architekti autorizovaní v oboru architektura (A.1) mají povinnost předložit ČKA osvědčení o autorizaci a autorizační razítko k výměně za nová, na nichž budou uvedena oprávnění pro obory architektura a územní plánování do konce roku 2024, architekti se všeobecnou autorizací (A.0) do roku 2030. Do té doby budou dosavadní razítka a osvědčení v platnosti. Po uplynutí těchto lhůt přestanou stávající razítka platit. Výměna razítek proběhne osobně v pražské kanceláři České komory architektů.

Kontaktní osobou pro výměnu je Milena Ondráková (e-mail: milena.ondrakova@cka.cz). Žádáme tímto architektky autorizované v oboru A.1, aby termín výměny sjednali s předstihem alespoň 14 dní. Architektky s autorizací A.0 naopak z kapacitních důvodů žádáme, aby výměnu razítek a osvědčení uskutečnili až od začátku roku 2025.

ZÁVĚRY DOTAZNÍKOVÉ AKCE KE SMĚŘOVÁNÍ ČKA

Na základě úkolu z letošní valné hromady proběhla dotazníková akce s cílem vyhodnotit aktivity ČKA z hlediska postoje členské základny.

Na formulaci otázek se podílela skupina členů představenstva, sběr dat proběhl anonymně v létě 2023. Cílem dotazníku bylo jak zhodnocení dosavadní činnosti ČKA, tak sestavení priorit pro směřování Komory v dalších letech. Anketní forma výzkumu sice nemá statisticky vypovídající hodnotu, odpovědělo přibližně 5 % oslovených, nicméně vytváří plastický obraz požadavků té části naší členské základny, která byla kriticky motivována k vyplnění dotazníku.

Oslovení autorizovaných osob proběhlo jak proklikem z newsletteru, tak byla výzva elektronicky za-

slána všem členkám a členům na adresy, které jste nahlásili do databáze autorizovaných osob v registru ČKA. Sběr dat probíhal celé léto 2023. Výstupy dotazníku jsou prezentovány na www.cka.cz a jsou doprovozeny stanoviskem představenstva k závěrům. Závěrečná zpráva přináší tři hlavní části. Jednak hodnocení vnímání kvality činnosti ČKA, dále jistě „kvazi-hlasování“ o prioritách budoucího rozvoje ČKA a třetí část tvoří odpovědi na „otevřenou otázku“ ke komentářům nad rámec uvedených témat v dotazníku, seskupené do tematických okruhů.

Respondenti hodnotili pozitivně především komorové aktivity související s architektonickými soutěžemi, nejhůře vnímají činnost v oblasti „spolupráce ČKA s orgány státní správy a samosprávy“. Respondenti v dotazníku vyjádřili úzkou preferenci zaměření ČKA na činnosti s praktickým přínosem pro vlastní architektonickou praxi, širší témata s přesahem do propagace profese ve společnosti je tolik nezajímají.

BUDOUCNOST BEZBARIÉROVÉHO UŽÍVÁNÍ STAVEB

Součástí prováděcí vyhlášky o technických požadavcích na výstavbu budou nově rovněž přirozeně začleněné požadavky na bezbariérové užívání staveb. Dochází přitom k rozdělení kompetencí mezi Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo dopravy, které by mělo ve vlastním předpisu řešit požadavky na dopravní stavby (tedy i veřejné prostranství a komunikace).

Požadavky na dopravní stavby tak budou z nové jednotné vyhlášky vyjmuty. Struktura současné vyhlášky č. 398/2009 Sb., která řeší ve své obecné části (paragrafové znění) zejména podmínky uplatnění předpisu a ve čtyřech přílohách pak přináší konkrétní technické požadavky, bude rozdělena právě mezi novou jednotnou vyhlášku a nově připravovanou technickou normu. Ve vyhlášce o požadavcích na výstavbu tak budou definovány zejména podmínky uplatnění včetně základních pojmů a konkrétní technické požadavky budou součástí nově připravované normy.

Příprava normy aktuálně probíhá – Česká agentura pro standardizaci zadala zpracování Ing. Renatě Zdařilové, Ph.D., z Fakulty stavební VŠB – Technické univerzity v Ostravě.

Na rozdíl od stávajícího systému ČSN, kdy se stávají závaznými pouze konkrétní části norem, na které vyhláška č. 398/2009 Sb. odkazuje, plánuje Ministerstvo pro místní rozvoj ze závaznosti celou nově připravovanou normu. Tato norma by do sebe měla promítnout přílohy vyhlášky č. 398/2009 Sb. i jednotlivé technické požadavky z ostatních částí ČSN (např. ČSN ISO 3864-1, ČSN EN 81-70, ČSN EN 81-41, ČSN EN 81-40, ČSN 73 6110...). Tyto požadavky by pak měly být ze stávajících ČSN odstraněny.

Z pohledu obsahové stránky návrhu nových předpisů se zdá, že největší změnou bude přehodnocení současných požadavků na bydlení a byty zvláštního určení. Zde by mělo dojít na rozčlenění požadavků na více kategorií, včetně zatím poněkud nejednoznačně ukotveného univerzálního standardu, který by měl odrážet charakter celoživotního bydlení ve smyslu univerzálního designu. Stavební zákon nově definuje byt zvláštního určení, jehož definici pak přejímá i návrh vyhlášky o požadavcích na výstavbu.

Z návrhu vyhlášky je také patrné, že dojde i ke změně v navrhování hygienického zařízení pro osoby s omezenou schopností pohybu. Nově bude preferována

jedna prostornější kabina, přístupná ze společného prostoru, na rozdíl od více kabin v každém oddělení.

Vzhledem k tomu, že norma, obsahující konkrétní parametry a technické požadavky je zatím v přípravě, není možné odhadnout, zda bude nový systém požadavky spíše rozvolňovat, nebo zpřísňovat.

Ze strany ČKA, jakož i z velké části připomínkových míst, je tedy zatím předmětem opakované kritiky zejména nadměrné a nedůvodné odkazování na připravovanou normu v celém rozsahu, na rozdíl od přímého uvedení hodnot či parametrů. Dále ČKA poukazuje na nelogické uspořádání paragrafů a odstavců, nevyváženost a různou míru detailu, která povede k tomu, že výsledný předpis bude vysoce náročný na orientaci a užívání jak pro projektanty, tak úředníky. Přehlednost vyhlášky tak může být výrazně horší než u stávajících prováděcích předpisů.

Více informací k tématu viz s. 38.

POVINNOST PROSLUNĚNÍ BYTŮ SE Z NOVÝCH OTP VYPOUŠTÍ

Po projednání nové vyhlášky o požadavcích na stavby v připomínkovém řízení došlo mimo jiné v reakci na připomínky ČKA k vypuštění požadavku na proslunění bytů. Povinnost navrhovat prosluněné pobytové místnosti by měla platit pouze pro stavby pro sociální služby a herny mateřských škol.

Úprava odstraňuje jednu z významných překážek pro vznik kvalitního vystavěného prostředí, a Komora proto rozhodnutí MMR požadavek vypustit velmi vítá. Upozorňuje zároveň na probíhající přípravy technické normy s požadavky na denní osvětlení budov, která transponuje a doplňuje evropskou normu pro denní osvětlení budov (ČSN EN 17037+A1). Evropská norma řadí mezi požadavky na denní osvětlení budov požadavky na příspěvek denního světla, výhled, proslunění a oslnění. Projednávaná úprava navrhuje přesunout tyto požadavky z informativních příloh do normativní části dokumentu.

Na základě aktuálního projednaného návrhu vyhlášky o požadavcích na stavby by norma neměla být pro byty právně závazná, je však nutno připomenout běžnou smluvní praxi, kdy stavebníci (developeři) vyžadují, aby dokumentace byla v souladu s veškerými technickými normami bez rozdílu. Tato praxe nevyhnutelně povede ke vzniku nároků z odpovědnosti za vady dokumentace u projektantů a současně oslabí efekt vypuštění proslunění z vyhlášky o požadavcích na stavby. Komora bude nadále trvat na tom, aby upravená technická norma v žádném ohledu nepřekračovala požadavky plynoucí z již schválené evropské normy.

ČKA VYJÁDRILA PODPORU DOMU UMĚNÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ČKA ve svém dopise ze dne 7. listopadu 2023 zaslaném primátorce Českých Budějovic docentce Dagmar Škodové Parmové doporučila znovu zvážit rekonstrukci Domu umění, na niž proběhla v roce 2020 architektonická soutěž. Mezi hlavními důvody, proč by nemělo město od rekonstrukce ustoupit, ČKA uvádí kromě promarněné architektonické soutěže také vysokou kvalitu výstavního programu Domu umění a rovněž skutečnost, že město

České Budějovice se stane Evropským hlavním městem kultury v roce 2028. ČKA se tak připojila k řadě institucí i osobností, které se za Dům umění postavily.

Na rekonstrukci byla vypsána architektonická soutěž a úspěšně byl vybrán zhotovitel projektové dokumentace, a to autor vítězného návrhu. Byly vedeny i adekvátní diskuse o úpravách a dopracování soutěžního návrhu, aby co nejvíce odpovídal potřebám města. Tedy vše probíhalo zcela optimálně, jak ostatně institut architektonické soutěže, nejtransparentnější a vysoce erudovaný přístup k výběru návrhu a zhotovitele projektové dokumentace, nabízí. Byla by velká škoda nechat veškeré úsilí a vynaložené finance přijít vničeč, ani to pravděpodobně není v souladu s očekáváními voličů, od kterých má politická reprezentace svůj mandát.

Současně si dovoluji zmínit úspěšnou kandidaturu Českých Budějovic na Evropské hlavní město kultury v roce 2028, jehož má být zrekonstruovaný Dům kultury významnou součástí. Váš úspěch je vysoce prestižní záležitostí a věřím, že je v silách Českých Budějovic dostát všem závazkům a očekáváním a předvést město, ale i celou Českou republiku v nejlepším světle. Prostor Domu umění a na něj navázané aktivity však jsou, zdá se, nedílnou součástí projektu.

Do třetice mi dovoluji zmínit také fenomén Galerie současného umění a architektury vedené Michalem Škodou, která je jednou z náplní Domu umění. Tato galerie je skutečně špičkovou institucí zaštiťující značku Domu umění a bezpochyby si pro své aktivity zaslouží kvalitní prostředí, aby mohla dále rozvíjet svoji prestiž přesahující hranice České republiky. Byla by nenapravitelná škoda zdaleka nejen pro České Budějovice a okolí, kdyby nemohla být dále spjata s Domem umění.

Vážená paní primátorko, zvažte, prosím, s kolegy velice pečlivě prezentované postoje a povzňte Dům kultury na úroveň, kterou si nejen České Budějovice zaslouží.

Jan Kasl
předseda České komory architektů

Krácceno, plné znění www.cka.cz

Vítězný návrh Centra současného umění a architektury v Českých Budějovicích od studii AFF Architekten + Malý Chmel. Vizualizace: Ondřej Žvak, Malý Chmel, 2020

PŘEDNÁŠKA JANA GEHLA V PRAŽSKÉM CAMPU

V pondělí 16. října uspořádala Česká komora architektů v pražském Centru architektury a městského plánování (CAMP) přednášku dánského architekta Jana Gehla, nazvanou O budoucnosti měst. Jan Gehl, světová hvězda urbanismu, se dlouhodobě věnuje udržitelnému rozvoji měst s důrazem na kvalitu života lidí. Následnou panelovou diskusi vedl Adam Gebrian.

Architekt Jan Gehl přiblížil své stěžejní principy navrhování, které definoval na základě dlouholetého výzkumu a praxe od 60. let minulého století. Hovořil o krizi urbanismu slepě následujícího Athénskou chartu z roku 1933 deklarující segregaci funkcí ve městě. Kritizoval následný důraz na stavby jako tvůrce prostoru a na dopravu, zatímco význam veřejného prostoru byl potlačen. Gehl hovořil o svých zkušenostech s polidštěním řady světových metropolí, především výjimečném úspěchu Kodaně, kde se podařilo zásadním způsobem potlačit automobilovou dopravu na úkor pěších a cyklistů. Zmínil 12 hlavních principů, které by měl veřejný prostor splňovat. Základem zůstává lidské měřítko při navrhování městské zástavby, která je vnímaná člověkem přirozeně se pohybujícím, tedy chodícím rychlostí 5 km/h, nikoli jedoucím vozem.

Města budoucnosti nemají být o budovách, ale o lidech, kteří v nich žijí. Za zásadní problém měst považuje Jan Gehl jejich rozrůstání do okolí. Vizí budoucnosti by měla být města koncentrovaná, s funkčními žijícími centry. Auta nemají zabírat většinu veřejného prostoru, který má sloužit především kvalitnímu životu lidí. Kromě Kodaně, která si dala cíl být nejpříjemnějším městem na světě a dokázala to, upozornil i na aktuální téma tzv. patnáctiminutového města a slow city, které propaguje primátorka Paříže. Současné výzkumy ukazují, že 5–10 tisíc kroků denně prodlouží život o sedm let a uspoří finance ve zdravotnictví. Lidé, a zejména senioři, v evropské stárnoucí populaci ovšem musí mít možnost chůze v atraktivním a smysluplném prostředí.

Jan Gehl také připomněl své kultovní publikace, které vyšly v desítkách světových jazycích včetně češtiny – Život mezi budovami (2000) a Města pro lidi (2012). A také další knihy – How to Study Public Life (2013), People Cities (2017) atd.

V diskusi se panelisté spolu s Gehlem snažili aplikovat tyto principy a doporučení pro prostředí českých sídel. Diskutovali Kateřina Čechová, městská architektka Tábora, Petr Urbánek, ředitel Pražské developerské společnosti, Marek Zdržadlčík, vedoucí Kanceláře infrastruktury a krajiny IPR, a Petr Lešek, místopředseda ČKA. Jedním z témat byla i aplikovatelnost principů na malá města. Jan Gehl vnímá v Dánsku problém vyliďňování periferních regionů. Ve svých textech zmiňuje, že člověk jako živočišný druh je ten samý po celé planetě, a proto doporučuje inspirovat se příklady dobré praxe a to, co funguje jinde, zkusit aplikovat i do dalších míst. Přítomní se shodli, že množství automobilové dopravy je ve městech neúnosné, stejně jako související zaplnění veřejného prostoru vozidly. Jan Gehl poukázal na řadu příkladů, především z domovského Dánska a metropole Kodaně, kde se podařilo omezením dopravy zklidnit a zkultivovat veřejný prostor a vrátit jej zpět lidem. „Ozývaly se hlasy, že bez aut obchody zkrachují, že Dánové nejsou Italové, aby obývali veřejný prostor. Ale po úpravách se ukázalo, že v Dánsku žijí převážně Italové a že pěší nakoupí více než lidé za volantem,“ zmínil. Změna je podle Jana Gehla možná všude a dlouhodobě se netají tím, že argumentaci „u nás to nejde“ neakceptuje. Inspirace fungující řešení je současné

ekonomicky nejvýhodnějším řešením. Díky své celosvětové zkušenosti mohl prezentovat úspěšné příklady měst na první pohled komplikovaných pro zavádění cyklostezek, jako je San Francisco, Hobart nebo New York. Upozornil na důležitost respektování hlasu odborníků a na zásadní význam dat v argumentaci při kvalitním rozvoji měst, stejně jako participace a vzdělávání veřejnosti. Dánská veřejná televize věnuje značný prostor debatám o kvalitě měst. Jan Gehl popřál Praze pokrok s úpravou Magistráty, které se jeho ateliér věnoval před osmi lety.

Architekt Jan Gehl je žijící ikona architektury a urbanismu, což dokládá i mimořádný zájem o pondělní přednášku, které se zúčastnilo přes 200 posluchačů a provázela ji skvělá atmosféra. Zájemci si rezervace na akci rozebrali během rekordních 30 minut. I za dveří pražského CAMPu zkusili své štěstí ve frontě zájemci bez rezervace.

Akce se uskutečnila za podpory developerské společnosti Corwin, která v Praze připravuje ve spolupráci se společností Gehl Architects rozsáhlý projekt revitalizace industriálního brownfieldu.

Tereza Zemanová
Petr Lešek

Foto: René Voříšek

DIGI/BIM DAY ČKA

Workshop Digi BIM Day ČKA se konal letos poprvé 26. září a přinesl řadu podnětných témat pro architektonickou praxi, neboť akce byla především určena pro praktikující architektky, kteří se zajímají o digitalizaci a informační modelování budov (BIM).

Workshop proběhl hybridní formou: do sídla Komory přišlo 18 zájemců a přes Zoom se jich připojilo 38, všem účast-

níkům děkuji nejen za jejich účast, ale především za jejich zapojení do diskuse. Akce byla součástí celoživotního profesního vzdělávání architektů.

Na programu byla tato témata:

- Představení PS Digitalizace: její klíčové činnosti a vize.
- Postup při navrhování metodou BIM: informační model stavby a generování dokumentace, BIM protokol.
- Stav BIM v ČR: aktuální stav a předpokládaný vývoj na národní úrovni, koordinace vzdělávání na fakultách architektury a v rámci celoživotního vzdělávání, spolupráce s dalšími organizacemi.
- Digitalizace územního plánování a stavebního řízení v ČR: aktuální stav digitalizace, její cíle a návrh dalšího postupu.
- Digitalizace stavebního povolení v EU: evropská studie Accord – terminologie, úrovně digitalizace, závěry průzkumu a případové studie – Finsko, Estonsko a Rakousko.
- Datové podklady a systémy eGovernmentu pro územní plánování a stavebnictví: digitální Česko, geoportál ČÚZK, digitální technické a katastrální mapy, národní geoportál územního plánování a informační modelování vystavěného prostředí.
- Osobní prezentace autorů projektů zpracovaných metodou BIM: realizované projekty Kunst-halle Praha, Stages Hotel Praha, Centrála ČSOB – SHQ v Praze, Centrum technických a přírodovědných oborů v Ústí nad Labem, ÚKHT Pavilon profesora Dyra a bytové projekty v Ostravě.

Digi BIM Day umožnil účastníkům diskutovat o nejnovějších trendech v oblasti BIM a digitalizace a poskytl jim informace, jak tyto trendy ovlivňují architektonickou praxi.

Zejména osobní prezentace autorů projektů zpracovaných metodou BIM nabídla cenný pohled do praxe architektů, kteří zde prezentovali své zkušenosti a zhodnotili výhody i nevýhody použití metody BIM včetně přínosu pro jejich projekční praxi.

Závěrem nabízím pohled Miriam Muroňové, prezentující zde své projekty, který je velmi výstižný: „Skutečně je digitalizace a svět BIM se všemi svými knihovními prvky ‚zabíjíkem‘ kvalitní architektury? Nebo je obava architektů ze světa BIM dána jen nedostatečnou informovaností?“

Snažili jsme se vám odpovědět na otázky a ukázat, že BIM přirozený způsob navrhování staveb nemění. Je to jen nový prostředek vyjádření.

Další Digi BIM Day ČKA je plánován na polovinu příštího roku.

Aleš Marek
předseda PS digitalizace ČKA

Videozáznam akce je k dispozici na www.cka.cz

OTTA: FUNKCE MĚSTSKÉHO ARCHITEKTA
A PODMÍNKY JEJÍHO VÝKONU

Dne 10. října se na půdě ČKA uskutečnilo další diskusní setkání OTTA, kterého se zúčastnila padesátka zájemců.

Vnímali jsme a vnímáme, že jednání přineslo spíše spoustu otázek než odpovědí. Tak je to ale správně. To je smyslem diskusí OTTA. Rádi bychom v diskusi s členy ČKA pokračovali, a proto budeme na začátku roku 2024 organizovat další setkání zaměřené na toto téma. Základem pro příští diskusi se stanou podněty a poznámky účastníků, z nichž budou sestaveny tematické bloky a vstupní teze.

Setkání nasvětilo téma výkonu funkce městského architekta (MA) jako velmi různorodé. Poptávka po městském architektovi mezi městy a obcemi stále roste. Většinou totiž MA fungují na výbornou. V zásadě bychom se tedy neměli nechat odradit několika málo příklady nevhodné praxe. Ty se ale objevují, a zástupci dozorčí rady ČKA proto doporučili přesnější ukotvení pozice MA např. v Profesioním a etickém řádu, aby byli schopni hodnotit kauzy, které se u nich občas vyskytnou. Širokou diskusí o funkci MA a podmínkách jejího výkonu s důrazem na otázku přípustnosti souběžné projekční činnosti v daném městě uložila představenstvu valná hromada ČKA 2023, právě na základě podnětu dozorčí rady.

Z diskusních příspěvků vyplynulo, že by bylo vhodné přesněji specifikovat problematizovaný „střet zájmů“. Mezi účastníky diskuse panovaly obavy, aby dobře míněné služby městského architekta obci nemohly vyústit v nepřiměřené postihy ze strany ČKA. Objevil se také zajímavý a podnětný komentář, že by MA měl „plánovat“, a nikoli „projektovat.“ Že by měl „spravovat“ území. Ovšem plánování a správa vyžadují legitimně i grafická vyjádření. A dále že je vhodné být „koordinátorem“, a nikoli „tvůrcem“.

Diskutovala se též tematika finančního ohodnocení MA. Jaký typ zakázek a do jakého finančního limitu by bylo ještě obhajitelné zpracovávat v rámci výkonu MA a kdy je zapojení MA již nevhodné.

David Mateáško
předseda PS Urbanismus

Videozáznam je k dispozici na www.cka.cz

NEWSLETTERY ACE

Evropská rada architektů (ACE, angl. The Architects' Council of Europe) je evropská mezinárodní organizace architektů sdružující národní reprezentace profesních organizací, zajišťující zákonný výkon profese architekta, zejména jako svobodného povolání ze všech zemí Evropské unie.

V newsletterech ACE se dozvíte například o:

- podpoře Evropské komise ve vypracování ambiciózního plánu pro snižování emisí uhlíku během celého životního cyklu;
- výzvě členskými státními, aby přehodnotily navrhované škrtky v programu Kreativní Evropa;
- společné publikaci ACE-UIA: Vysoce kvalitní architektura a zastavěné prostředí: Politický cíl; České ceně za architekturu 2023.

Celý newsletter k přečtení viz www.cka.cz

VÝSLEDKY 24. ROČNÍKU PŘEHLÍDKY DIPLOMOVÝCH PRACÍ

Nové městské subcentrum, revitalizace krajinného území a vodního toku, městský vnitroblok, rozšíření funkce křesťanského kostela, synergie kulturních a technologických potenciálů či alternativní řešení současné podoby zdravotní a sociální péče o seniory – takovým tématům se věnovala diplomová díla finalistů 24. ročníku Přehlídky diplomových prací. Tu každoročně pořádá Česká komora architektů se záměrem porovnávat úroveň kvality studia na vysokých školách architektury a příbuzných oborů. V letošním ročníku se o ocenění ucházelo 90 diplomantů.

Diplomky hodnotila odborná porota v čele s předsedou Janem Machem. Dalšími členy byli architekti Jiří Jandourek, Pavel Kvintus a Barbora Weinzettlová a krajinářská architektka Klára Salzmann. Posuzovali především architektonickou kvalitu předložených prací řešících nejrůznější typy zadání. Porota zmínila, že ji těší, že „se na fakultách a v diplomových projektech více začínají řešit témata, která opravdu potřebujeme, tedy vytváření prostředí, které je proměnlivé v čase a závislé na rychle se proměňujících potřebách naší společnosti“. K výběru prací hodných ocenění pak porota uvedla: „práce vybrané do úzkého výběru se dají snadno rozdělit do čtyř kategorií – Krajinná tvorba, Současný urbanismus, Velká stavba, Experimentální koncept. (...) Jednání o třech hlavních cenách bylo velice rychlé.“

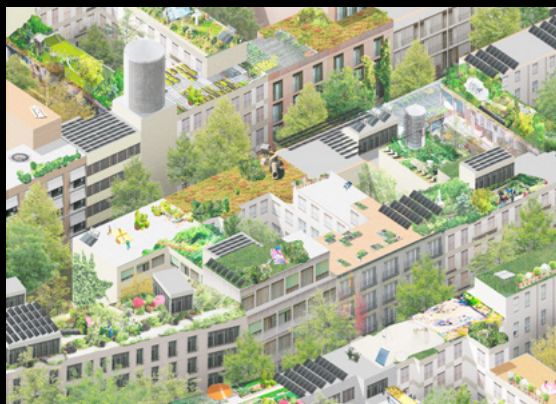

Slavnostní vyhlášení výsledků Diplomek v CAMP Praha. Foto archiv ČKA

Veškeré diplomové práce a hodnocení prací oceněných porotou jsou dostupné na webu diplom.ky stejně jako v PDF katalogu.

1

1. cena / Dominik Vácha /
Promised 5. května / AVU Praha / Miroslav Šik

První cenu získal absolvent Akademie výtvarných umění v Praze Dominik Vácha za projekt Promised 5. května. Pod vedením profesora Miroslava Šika zpracoval návrh nového pražského plnohodnotného subcentra. Práce podle porotců ukazuje správný způsob navýšení městské kapacity bydlení. „Je excelentní ukázkou, jak rozvíjet současná města, kdy na jedné straně víme, že další expanze měst do krajiny není žádoucí z důvodu dalšího omezování přírodních procesů a likvidace krajinných prvků včetně dalších záborů zemědělské půdy,“ míní porotci. „Autor citlivě navazuje na existující urbanistickou strukturu a tam, kde je to možné, vytváří podmínky pro zahájení přírodních procesů jako organické součásti obytných ploch. To je naprosto nevyhnutelné pro plnohodnotný život všech místních obyvatel včetně zvířat, stromů a dalšího života,“ hodnotí práci, kterou označují za excelentní.

Vítězný projekt získal finanční odměnu ve výši 50 000 Kč a současně návštěvu centrály společnosti Zumtobel v rakouském Dornbirnu spojenou s prohlídkou nedávno otevřeného Light Fora i velmi zajímavé místní architektury a rovněž roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

2

Ruby Pavoučková / Konceptce krajinářského řešení revitalizace úseku horního povodí Lužické Nisy / FA ČVUT Praha / Klára Salzmann

Druhá cena patří Ruby Pavoučkové za práci Konceptce krajinářského řešení revitalizace úseku horního povodí Lužické Nisy zpracovanou pod vedením docentky Kláry Salzmann na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Porotci zmínili, že byli fascinováni rozsahem a hloubkou záběru této diplomové práce. „Diplomová práce si nestanovuje jen víze rozvoje, posilování retenčních schopností příměstské zemědělské krajiny či strategii revitalizace vodního toku. Jde až do ideového detailu řešení vybraných částí říční a potoční krajiny a navazující zemědělské krajiny. Rozsah práce je fascinující, ale přesto velmi logicky členěný. (...) Práce je skvěle graficky zpracována a představuje další silnou složku tohoto diplomního příběhu,“ ocenila porota a vyjádřila víru, že se alespoň část práce propíše do realizační podoby, nebo alespoň vyvolá potřebnou diskusi na Povodí Labe a na území Libereckého kraje.

Oceněný projekt získal finanční odměnu ve výši 30 000 Kč a roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

3

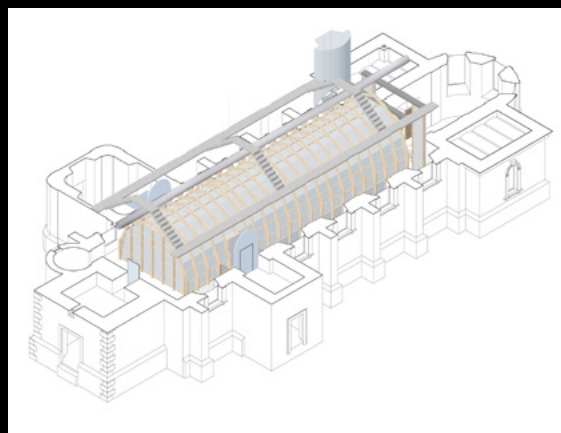
Martin Stupka / Production of food / UMPRUM Praha / Jan Šépka

Třetí místo udělila porota absolventovi Vysoké školy uměleckopřmyslové v Praze Martinu Stupkovi za projekt Pro-

duction of Food. Pod vedením profesora Jana Šěpky se zabýval potravinovou produkcí ve vztahu k městskému prostředí a (ne)využívaným vnitroblokem. Porota vyzdvihla výrazné rozšíření tématu z architektonického řešení vnitrobloku na hledání jeho smysluplného využití s přesahem do sociální moderace života obyvatel v tomto prostoru a posilování potřebných sousedských vztahů. Oceňuje „profesionální grafické zpracování, lehkost prezentace, jasnou přehlednost, ale hlavně nastolení témat, která se jeví v současné době pro mnoho měst jako velmi aktuální“.

Oceněný projekt získal finanční odměnu ve výši 20 000 Kč a roční předplatné časopisů Architect+ a ASB.

Ču

Ondra Válek / Fiat voluntas tua / FA VUT Brno / Jan Kristek

Čestným uznáním poroty byl oceněn Ondra Válek, diplomant Fakulty architektury VUT v Brně, za práci Fiat voluntas tua vedenou architektem Janem Kristkem. Projekt se zabýval studií adaptace kostela svatého Jiljí v Brně-Líšni k hybridnímu užívání – nejen pro bohoslužebné účely, ale také pro další potřeby místní komunity. Byl jedním z ideových, konceptuálních projektů. „Projekt vyvolal možná více otázek než odpovědí, za to mu ale patří velký dík,“ míní porota, která mimořádně oceňuje autorovu invenci v nalezení a uchopení daného architektonického zadání.

Čc

Adam Zajaček / Vodní dílo Fláje /
FA ČVUT Praha / Petr Hájek

Zvláštní cenou Českých center ohodnotila porota Adama Zajačeka z Fakulty architektury ČVUT v Praze. Jeho diplomová práce Vodní dílo Fláje se věnovala pod vedením profesora Petra Hájka možnostem nalezení synergie kulturních a technologických potenciálů vodního díla Fláje. Hledala přístup, jak vstoupit s objektem datového centra do horské krajiny Krušných hor. Porota „vysoce oceňuje lehkost, se kterou autor sděluje a graficky ilustruje své myšlenky. Osazení vodního díla Fláje novou funkcí datového úložiště, která vytváří funkční synergii, je chytré a nepůsobí ani příliš utopicky.“

Oceněný projekt získal čtyřdenní rezidenční stáž v jednom z evropských Českých center.

MPO

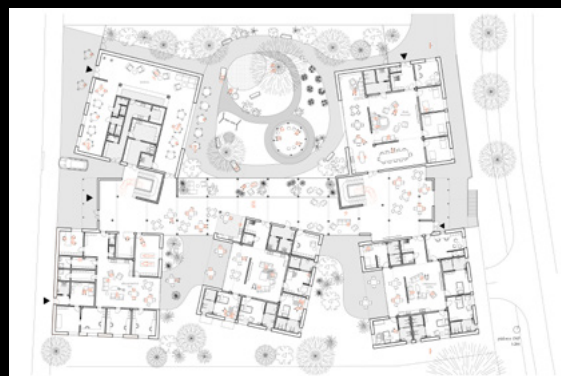

Lenka Houserová / Urbanistická studie Praha-Písnice / FSv ČVUT Praha / Ivan Kaplan

Zvláštní cenu Ministerstva průmyslu a obchodu získala Lenka Houserová z Fakulty stavební ČVUT v Praze. Její diplomová práce Urbanistická studie Praha - Písnice, kterou vedl architekt Ivan Kaplan, se zabývala lokalitou zástavby části Písnice včetně řešení veřejného prostoru. Diplomantka na ni navrhla územní studii. „Autorka s pomocí rozsáhlých průzkumů a analýz zpracovala kreativním způsobem velmi náročné řešení lokality Písnice včetně nových zástaveb a veřejných prostranství ve vazbě na budoucí konečnou stanici metra D,“ ocenila porota.

Oceněný projekt získal notebook.

CAD

Klarisa Ach-Hübner / Kontinuita stárnutí / FA VUT Brno / Jan Hora

Zvláštní cenu společnosti Cegra obdržela Klarisa Ach-Hübner za práci Kontinuita stárnutí, kterou vedl na Fakultě architektury VUT v Brně architekt Jan Hora. Zabývala se alternativním řešením současné podoby zdravotní a sociální péče o seniory. Projekt podle porotců prokázal autorčinu schopnost naplno se vcítit do tématu a prozkoumat ho do nejmenších detailů. „Právě množství navržených situací, hledání scénářů a cest, jak stárnoucímu člověku přizpůsobit prostředí, dokazuje oddanost architektonické práci. Autorka pracuje s prostorem tak, aby v různorodých životních situacích nemusel obyvatel navrženého klastru zpřetřhávat vazby na prostředí i lidi kolem sebe, ale aby se naopak prostor uměl variovat a přizpůsobovat a člověku zůstala ponechána stabilita a klid,“ ohodnotili porotci.

Oceněný projekt získal licenci software ArchiCAD.

H

Laura Izabela Lukáčová / Komunitní centrum
Tržnice / FA ČVUT Praha / Ondřej Císlar

Zvláštní cenou společnosti Heluz a současně Čestným uznáním poroty byla oceněna Laura Izabela Lukáčová za diplomní projekt Komunitní centrum Tržnice. U absolventky Fakulty architektury ČVUT v Praze z ateliéru docenta Ondřeje Císlara porota ocenila na práci věnované adaptaci a dostavbě prostorů bývalé Žižkovské tržnice volbu čisté a jemné kompozice, založené na skeletové nosné konstrukci, propůjčující domu elegantní vertikální charakter. „Diplomová práce představuje komplexní návrh domu s důrazem na jeho kompozici a vztah k okolí,“ ocenili porotci.

Oceněný projekt získal poskytnutí mediálního prostoru pro prezentaci autora a jeho práce na portálu archSPACE.

Z

Marko Čambor / Nová Nová Palmovka / UMRUM
Praha / Jan Šépka, Miroslava Gulbisová

Zvláštní cenu společnosti Zumtobel obdržel Marko Čambor za práci Nová Nová Palmovka. Absolvent Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze se pod vedením profesora Jana Šépky a architektky Miroslavy Gulbisové věnoval adaptaci objektu Nová Palmovka v pražské Libni. Diplomová práce byla oceněna porotou za svůj přístup k tématu revitalizace nedostavěného objektu. „Autor představil suverénní, technicistní přístup k řešení, který však zároveň působí čistě a elegantně. Objekt získal v důsledku návrhu spíše industriální charakter, což přispělo k celkové atmosféře projektu. (...) Celkově lze tuto diplomovou práci charakterizovat jako excelentní příklad kvalitního a profesionálního přístupu k problematice revitalizace a přeměny prostoru,“ vyzdvihli porotci.

Oceněný projekt získal návštěvu centrály společnosti Zumtobel v rakouském Dornbirnu spojenou s prohlídkou nedávno otevřeného Light Fora i velmi zajímavé místní architektury.

KI

Podruhé se mohli diplomanti v rámci přehlídky ucházet o cenu Kaplicky Internship. Soutěž je pořádána nadací Bakala Foundation ve spolupráci s Nadačním fondem Kaplicky Centre a londýnským Design Museum již od roku 2015. Poskytuje nadcházejícím a čerstvým absolventům architektonických oborů možnost strávit tři měsíce na placené stáži v jednom z prestižních architektonických studií. V letošním roce se jedná o stáž v berlínské centrále studia Büro Ole Scheeren. Do užšího výběru boje o stáž postoupilo celkem šest diplomových prací. Vítězkou se stala Anna Jelínková, která je absolventkou Fakulty architektury VUT v Brně. Její projekt s názvem Naše cizí místa (Our estranged places) se zabýval tématem nevyužitých městských prostranství a praktických možností jejich multifunkčního využití pro veřejnost.

Anna Jelínková / Naše cizí místa
/ FA VUT Brno / Jan Krístek

NOVĚ AUTORIZOVANÉ OSOBY V ROCE 2023

I v letošním roce proběhlo několik ceremoniálů spojených s autorizačním slibem nových členů. Dne 27. února 2023 se konal slib v Hlavním sále Valdštejnského paláce Senátu Parlamentu ČR. Další slib se konal 31. května 2023 v aule Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy (Profesní dům) a poslední slib se uskutečnil opět v aule Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy (Profesní dům) dne 30. října 2023.

Připravila Milena Ondráková

Slib složen 27. února 2023

MgA. Jiří Mezera, Třešť	(A1) 05 372
Ing. arch. Adam Vrána, Valašské Klobouky	(A1) 05 373
Ing. arch. Jiří Zrzavý, Dolní Kounice	(A1) 05 374
Ing. arch. Josef Kala, Brno	(A1) 05 375
Ing. arch. Luděk Šimoník, Slavičín	(A1) 05 376
Ing. arch. Jan Stolek, Brno	(A1) 05 377
Ing. arch. Hana Arletová, Brno	(A1) 05 378
Ing. arch. et Ing. Daniel Vaněk, Ph.D., Jistebník	(A1) 05 379
Ing. arch. Jiří Šnerch, Třebíč	(A1) 05 380
Ing. arch. Jarmila Kmeť, Prievidza	(A1) 05 381
Ing. Martin Horký, Rosice	(A3) 05 382
Ing. arch. Anna Kirsanova, Brno	(A1) 05 383
Ing. arch. Patrik Obr, Brno	(A1) 05 384
Ing. arch. Marek Kříž, Nový Jičín	(A1) 05 385
Ing. arch. Oxana Beresneva, Praha	(A1) 05 386
Ing. Antonín Wagner, Břeclav	(A3) 05 387
Ing. arch. Vojtěch Bis, Desná	(A1) 05 388
Ing. arch. Ludvík Holub, Praha	(A1) 05 389
Ing. Klára Concepcion, Praha	(A3) 05 390
Ing. arch. Lucie Poskočilová, Chotěboř	(A1) 05 391
Ing. arch. Jiří Čech, Luhačovice	(A1) 05 392
Ing. arch. Ara Abgaryan, Praha	(A1) 05 393
Ing. arch. Marek Smolka, Praha	(A1) 05 394
Ing. arch. Alena Rákosníková, Mečeříž	(A1) 05 395
Ing. arch. Dagmar Petrů, Karlovy Vary	(A1) 05 396
Ing. arch. Klára Náglová, Husinec-Řež	(A1) 05 397
Lenka Tomášová, B.Arch, M.ADU, Jihlava	(A1) 05 398

Ing. arch. Lukáš, Kemr, Hradec Králové	(A1) 05 399
Ing. arch. Jiří Macháček, Jablonec nad Nisou	(A1) 05 400
Ing. arch. Tomáš Fiala, Chlumčany	(A1) 05 401
Ing. arch. Nela Niederle, Praha	(A1) 05 402
Ing. arch. Jan Radosta, Šimonovice	(A1) 05 403
Ing. arch. Tadeáš Říha, Praha	(A1) 05 404
Ing. arch. Adam Homola, Praha	(A1) 05 405
Ing. arch. Marek Marovič, Plzeň	(A1) 05 406
Ing. arch. Ondřej Jezbera, Praha	(A1) 05 407
Ing. arch. Matěj Šebek, Praha	(A1) 05 408
Ing. arch. Jakub Kříčka, Praha	(A2) 05 409
Ing. arch. Radomír Paulus, Praha	(A1) 05 410
Ing. arch. Kristýna Blažíčková, Znojmo	(A1) 05 411
Ing. arch. Lumír Šandera, Hradec Králové	(A1) 05 412
Ing. arch. Dagmar Pokštetlová, St. Plzenec	(A1) 05 413
Ing. arch. Ondřej Žák, Třebíč	(A1) 05 414
Ing. arch. Michaela Horáková, Náchod	(A1) 05 415
Ing. arch. Tomáš Voborský, Praha	(A1) 05 416
Ing. arch. Tereza Horáčková	(A1) 05 417
Ing. arch. Tomáš Vaněček, České Budějovice	(A1) 05 418
Ing. arch. Lukáš Mrázik, Praha	(A1) 05 419
Ing. arch. Lucie Kubínková, Česká Třebová	(A1) 05 420
Ing. arch. Laura Dráxler, Velký Krtíš	(A1) 05 421
MgA. Lenka Milerová, Praha	(A1) 05 422
Ing. arch. Alexandr Verner, Praha	(A1) 05 423

Slib složen 21. června 2023

Ing. arch. Ondřej Novák, Liberec	(A1) 05 424
Ing. arch. Martin Josek, Libčice nad Vltavou	(A1) 05 425
Ing. arch. Antonín Hůla, Veltrusy	(A1) 05 426
Ing. arch. Barbora Moravcová, Praha	(A1) 05 427
Ing. arch. Martin Stoss, Praha	(A1) 05 428
Ing. arch. Vilém Kocáb, Praha	(A1) 05 429
Ing. arch. Jan Soukup, Čížkovice	(A1) 05 430
Ing. arch. Jaroslav Procházka, Praha	(A1) 05 431

Ing. arch. Tomáš Kubák, Praha	(A1) 05 432	Ing. arch. Robert Hubička, Praha	(A1) 05 464
Ing. Bc. Roman Fildán, Velké Losiny	(A1) 05 433	Ing. arch. Jan Smejkal, Praha	(A1) 05 465
Ing. arch. Jan Jíran, Plzeň	(A1) 05 434	Ing. arch. Pavel Sméták, Dřísy	(A1) 05 466
Ing. Radek Hadrbolec, Kladno	(A1) 03 019	Ing. arch. Vojtěch Jelínek, Poděbrady	(A1) 05 467
Ing. Zlata Machačová, Pardubice	(A2) 05 435	Ing. arch. Jan Tesárek, Unhošť	(A1) 05 468
Ing. arch. Jan Suchý, Liberec	(A1) 05 436	Ing. arch. Jan Čisař, Praha	(A1) 05 469
Ing. arch. Dana Skořepová, Praha	(A1) 05 437	Ing. arch. Anna Koukolová, Praha	(A1) 05 470
Ing. arch. David Petr, Mešno	(A1) 05 438	Ing. arch. Klára Ševelová, Praha	(A1) 05 471
Ing. arch. Petra Svobodová, Praha	(A1) 05 439	Ing. arch. Zuzana Pačlová, Rožnov pod Radhoštěm	(A1) 05 472
Ing. arch. Tomáš Zavoral, Tuháň	(A1) 05 440	Ing. arch. Pavla Maxová, Praha	(A1) 05 473
Ing. arch. Vít Kašpárek, Praha	(A1) 05 440	Ing. arch. Hana Procházková, Mratín	(A1) 05 475
Ing. arch. Vít Kašpárek, Praha	(A1) 05 441	MgA. Eliška Málková, Praha	(A1) 05 476
Ing. arch. Eva Schilhart Faberová, Praha	(A1) 05 442	Ing. arch. Ján Antal, Praha	(A1) 05 477
Ing. arch. David Eliáš, Opava	(A1) 05 443	Ing. arch. Eliška Kalíšková, Koprivnice	(A1) 05 478
Ing. arch. Božek Knytl, Brno	(A1) 05 444	Ing. arch. Marek Falcník, Praha	(A1) 05 479
Ing. Jiří Dohnal, Ph.D., DiS., Tvrdonice	(A3) 05 445	Ing. arch. MSc arch Hana Pleskačová, Třebíč	(A1) 05 480
Ing. arch. Marek Juránek, Krnov	(A1) 05 446	Ing. arch. Zuzana Koňasová, Liberec	(A1) 05 481
Ing. arch. Michal Měřinský, Velké Němčice	(A1) 05 447	Ing. arch. Aneta Vlňařová, Zruč-Senec	(A1) 05 482
Ing. arch. Adam Zezula, Brno	(A1) 05 448	Ing. arch. Jana Půlpytlová, Lázně Bohdaneč	(A1) 05 483
Ing. arch. Ivo Stejskal, Brno	(A1) 05 449	Ing. arch. Vít Jurica, Boží Dar	(A1) 05 484
Ing. Hana Vyřvalová, Brno	(A2) 04 026	Ing. arch. Petra Malovaná, Ostrava	(A1) 05 485
Ing. arch. Alena Žáková, Brno	(A1) 05 450	MgA. Vojtěch Tecl, Chotěboř	(A1) 05 486
Ing. arch. Jan Gadziola, Hlučín	(A1) 05 451	Ing. arch. Tomáš Horalík, Újezd nad Lesy	(A1) 05 487
Ing. arch. Lukáš Kloz, Brno	(A1) 05 452	Ing. arch. Ondřej Chudý, Tábor	(A1) 05 488
Ing. arch. Petr Ondráček, Boskovice	(A1) 05 453	Ing. arch. Antonín Hampl, Praha	(A1) 05 489
Ing. arch. Jan Pohludka, Sedlště	(A1) 05 454	Ing. arch. Michal Bílek, Pardubice	(A1) 05 491
Ing. arch. Viola Kolářová, Hodslavice	(A1) 05 455	Ing. arch. Bára Pešková, Praha	(A1) 05 492
Ing. arch. Přemysl Kotoul, Beroun	(A1) 05 456	Ing. arch. Martin Laho, Nové Zámky	(A1) 05 493
Ing. arch. MSc. Klára Voráčková, Praha	(A1) 05 457		
Ing. arch. Matej Kamenický, Ph.D., Bratislava	(A1) 05 458	Slib složen 30. listopadu 2023	
Ing. arch. Martin Mareš, Praha	(A1) 05 459	Ing. arch. Miloš Fischer, Praha	(A1) 05 474
Ing. arch. Andrej Kušnierik, Všetaty	(A1) 05 460	Ing. arch. Vít Holý, Vysoká Pec	(A1) 05 490
Ing. arch. Petr Srogončík, Ždár nad Sázavou	(A1) 05 461	Ing. arch. Ondřej Juračka, Ph.D., Ostrava	(A1) 05 494
Ing. arch. Marie Delongová, Těrlicko	(A1) 05 462	Ing. arch. Veronika Adamcová, Boskovice	(A1) 05 495
Ing. arch. Karolína Stehlíková, Praha	(A1) 05 463	Ing. arch. Martin Hádlik, Brno	(A1) 05 496

Ing. arch. Pavel Dvořák, Brno	(A1) 05 497	Ing. arch. Lucie Chroustová, Praha	(A1) 05 536
Ing. arch. Štěpán Vrána, Brno	(A1) 05 498	Ing. arch. Kateřina Kamenická, Praha	(A1) 05 537
Ing. arch. Jan Lacina, Brno	(A1) 05 500	Ing. arch. Martin Duba, Ústí nad Labem	(A1) 05 538
Ing. arch. Radomír Feňo, Modřice	(A1) 05 501	Ing. arch. Ondřej Novák, Strakonice	(A1) 05 539
Ing. arch. Milošlav Otáhal, Olomouc	(A1) 05 502	Ing. arch. Zuzana Ficalová, Suchdol nad Lužnicí	(A1) 05 540
Ing. arch. Michaela Nováková, Osík	(A1) 05 503	Ing. arch. Jana Stavínohová, Olbramice	(A1) 04 911
Ing. arch. Jana Kochová, Znojmo	(A1) 05 504	Ing. arch. Tomáš Müller, Cheb	(A1) 05 541
Ing. arch. Pavel Ducháček, Brno	(A2) 03 505	Ing. arch. Andrej Dvořák, Praha	(A1) 05 542
Ing. arch. Milan Joja, Brno	(A1) 05 506	Ing. arch. Jana Klečková, Řevnice	(A1) 05 543
Ing. arch. Martin Pálka, Brno	(A1) 05 507	Ing. arch. Marek Doubravský, Ballinrove, Irsko	(A1) 05 544
Ing. arch. Pavla Olšáková, Ostrava	(A1) 05 508	Ing. arch. Štěpán Tylš, Bartošovice	(A1) 05 545
Ing. arch. Roman Osika, Ostrava	(A1) 05 509	Ing. arch. Martin Hložka, Bratislava	(A1) 05 546
Ing. arch. David Helešic, Brno	(A1) 05 511	MgA. Jakub Wiesner, Praha	(A1) 05 547
Ing. arch. Adéla Chmelová, Litovel	(A3) 05 512	Ing. arch. Zuzana Konečná, Srbsko	(A1) 05 548
Ing. arch. Martin Kuncl, Strakonice	(A1) 05 513	Ing. arch. Hana Chalupská, Dvory nad Lužnicí	(A1) 05 549
Ing. arch. Radek Novotný, Praha	(A1) 05 514	Ing. arch. Adam Hochmuth, Praha	(A1) 05 550
Ing. arch. Jakub Kochman, Vrančice	(A1) 05 516	Ing. arch. Michael Šamonil, Praha	(A1) 05 551
Ing. arch. Vojtěch Rudorfer, Olomouc	(A1) 05 517	Ing. arch. Martina Jansová, Brno	(A1) 05 552
Ing. arch. Jan Jirásko, Liberec	(A1) 05 518	Ing. arch. Nurjon Borshi, Praha	(A1) 05 553
Ing. arch. Ondřej Sikora, Praha	(A1) 05 519	Ing. arch. Veronika Kommová, Praha	(A1) 05 554
Ing. arch. Karel Hašek, Praha	(A1) 05 520	Ing. arch. Štěpán Braška, Praha	(A1) 05 555
Ing. arch. Karel Chovančík, Slavičín	(A1) 05 521	Ing. arch. Pavel Dostál, Praha	(A1) 05 556
Ing. arch. Alice Boušková, Praha	(A3) 04 522	MgA. Martin Gabaš, Hostivice	(A1) 05 557
Ing. arch. MgA. Květa Čulejová, Hlavičce	(A1) 05 523	Ing. arch. Filip Daněk, Hluboká nad Vltavou	(A1) 05 558
Ing. arch. Zbyněk Mrkus, Rapotín	(A1) 05 524	Ing. arch. Eva Martinásková, Klatovy	(A1) 05 559
Ing. Marie Sýkora, Průhonice	(A3) 05 525	Ing. arch. Markéta Vopelková, Vyškov	(A1) 05 560
Ing. arch. Veronika Pátková, Kladno	(A1) 05 527	Ing. arch. David Buroň, Praha	(A1) 05 561
Ing. arch. Cyril Nešleha, Praha	(A1) 05 528	Ing. arch. Julie Jasanská Pecharová, Praha	(A1) 05 562
Ing. arch. Jaroslav Kedaj, Mníšek pod Brdy	(A1) 05 529	Ing. arch. Markéta Ulmová, Praha	(A1) 05 563
Ing. arch. Jana Nováková, Jihlava	(A1) 05 530	Ing. arch. Zuzana Kopáčiková, Praha	(A1) 05 564
Ing. arch. Jiří Mošner, Hlinsko	(A1) 05 531	Ing. arch. Daniel Mňačko, Zlín	(A1) 05 565
Ing. arch. Tomáš Vlasák, Praha	(A1) 05 532	Ing. arch. Lucie Chaloupka Červená, Jeneč	(A1) 05 566
Ing. arch. Michal Hájek, Praha	(A1) 05 533	Ing. arch. Barbora Blagoevová, Praha	(A1) 05 567
Ing. arch. Ladislava Hadačová, Hrdějovice	(A1) 05 534	Ing. arch. Lujza Stoklas, Praha	(A1) 05 568
Ing. arch. Gabriela Starová, Žižice	(A1) 05 535	MgA. Václav Odvárka, Praha	(A1) 05 569

Seznam usazených osob

Slib složen 27. února 2023

Ing. arch. Radim Tkadlec 00 131/R

Slib složen 31. května 2023

M.A. Diana Hohenäcker 00 132/R

Hernan Lleida Ruiz 00 133/R

Bernardo Garcia Morales 00 134/R

Slib složen 30. listopadu 2023

David Alvarez Garcia 00 135/R

Z autorizačního slibu v říjnu 2023. Foto Barbora Veselá

V ROCE 2023 OPUSTILI ŘADY AUTORIZOVANÝCH ARCHITEKTŮ

Na konci roku 2022 a v roce 2023 navždy opustili řady autorizovaných osob někteří členové ČKA. Se vzpomínkou uvádíme jejich jména.

Připravila Milena Ondráková

Jan Hájek	03 053	27. 12. 2022
Ing. arch. František Urbánek	00 895	24. 1. 2023
Ing. arch. Zdeněk Rajniš	01 520	10. 2. 2023
Ing. arch. Miroslav Pelcl	00 892	12. 2. 2023
akad. arch. Antonín Polony	00 218	14. 4. 2023
Ing. arch. František Doubrava	01 856	04. 5. 2023
Ing. arch. Zdeněk Janský	00 756	15. 5. 2023
Ing. arch. Milan Šarapatka	00 335	11. 6. 2023
Ing. arch. Anna Hübschmannová	00 339	13. 6. 2023
Ing. arch. Karel Božek	00 162	27. 6. 2023
Ing. arch. Irena Pátková	00 924	9. 8. 2023
Ing. akad. arch. Jan Velek	00 303	10. 8. 2023
Ing. arch. Emil Seibert	00 552	25. 8. 2023
Ing. arch. Josef Pálka	02 127	27. 8. 2023
Ing. arch. Pavel Šimeček	00 058	29. 8. 2023
Ing. arch. Jaromír Hanuška	01 805	23. 10. 2023
Ing. arch. Stanislav Žalud	00 003	14. 11. 2023
Ing. arch. Petr Mráz	00 008	21. 11. 2023

ODEŠEL EMERITNÍ PŘEDSEDA ČKA PETR MRÁZ

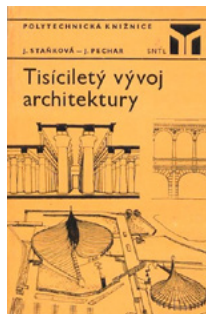
Dne 21. listopadu 2023, krátce před 75. narozeninami, náhle zemřel Ing. arch. Petr Mráz, který byl počátkem milénia předsedou ČKA. V letech 1995, 2000 a 2003 byl členem představenstva. Patřil také mezi zakládající členy Komory (číslo autorizace: 00008).

Ing. arch. Petr Mráz (*4. 12. 1948) studoval obor architektura na Stavební fakultě ČVUT Praha (1967–1973) a postgraduální studium na AVU Praha (1980–1983). Po studiích nastoupil jako projektant v karlovarské pobočce Zdravoprojektu, poté byl zaměstnán v Projektovém ústavu

uranového průmyslu. Od roku 1990 provozoval vlastní architektonický atelier PM Projekt v Karlových Varech.

Působil hlavně v oblasti rekonstrukcí budov pro lázeňství, zdravotnictví a turistický ruch, byl autorem nebo spoluautorem celé řady projektů realizovaných zejména v karlovarském regionu, např. původní projekt parkovacího domu s podzemním parkováním v Libušině ulici v Karlových Varech, rekonstrukce Lázní V., Penzion Corso Stará Louka, Onkologická ambulance Libušina, Sídliště u vysílače Stará Role (vítězný návrh v architektonické soutěži), navrhl také řadu interiérů, v Karlových Varech např. Dům Supraphon a hotel Dvořák. V letech 1995, 2000 a 2003 byl členem představenstva ČKA, v roce 2001 působil v roli místopředsedy a v roce 2002 v roli předsedy ČKA. Počátkem tisíciletí se v této pozici zasazoval např. o povinné členství a autorizaci u ČKA jakožto předpoklad pro řádný výkon profese architekta. Věnoval se také regionálním strukturám (činnosti regionálních zástupců) a spolupracoval aktivně na profesních standardech a na honorářovém řádu a pojištění. Kromě architektonické praxe vykonával také funkci autorizovaného inspektora, patřil mezi první členy Správní rady Nadace České architektury, byl členem porot architektonických soutěží.

derálního shromáždění setrval do rozpadu Československa. V politice pak zůstal ještě několik let jako náměstek a poradce ministra hospodářství, byl členem Unie svobody, angažoval se v komunální politice. Projektoval rodinné i hospodářské domky, užitkové a chovatelské stavby určené především pro chov koní. V posledních letech působil jako městský architekt Rychnova nad Kněžnou.

ZESNUL PROFESOR JOSEF PECHAR

Architekt, historik a teoretik architektury a pedagog FA ČVUT v Praze profesor Josef Pechar zemřel v pátek 10. listopadu 2023. Příští rok by se dožil 90 let.

ZEMŘEL PŘEROVSKÝ ARCHITEKT STANISLAV ŽALUD

Dne 14. listopadu 2023 zemřel architekt Stanislav Žalud. Patřil mezi zakládající členy České komory architektů (číslo autorizace: 00003). V letech 1993–1992 byl místopředsedou Stavovského soudu ČKA.

Ing. arch. Ing. Stanislav Žalud (*22. 2. 1932 v Přerově) se vyučil zedníkem a následně studoval na střední průmyslové škole. Po maturitě roku 1952 zahájil studium architektury na Stavební fakultě VUT v Brně. V letech 1957–1960 působil jako učitel odborných předmětů na SPŠ stavební v Lipníku nad Bečvou a v období let 1960–1961 pracoval v podniku Přerovské strojírně v Přerově a následně jako vedoucí projekce u Okresního stavebního podniku Přerov. Do roku 1965 byl vedoucím odboru územního plánování na Okresním národním výboru ve Vyškově. Dálkově vystudoval ekonomii na VŠE v Praze. V letech 1968–1971 působil jako vedoucí investičního oddělení v podniku Pal a později ve funkci hlavního architekta města v Novém Jičíně. Navázala funkce památkového architekta. V Novém Jičíně roku 1968 založil Klub angažovaných nestraníků a také se podílel na druhé obnově tamějšího skautingu. Od roku 1970 se dostal do hledáčku Státní bezpečnosti. Velkou část období normalizace byl pro své občanské postoje profesně omezován. Vyloučili ho například ze Svazu architektů a v rámci akce Asanace proběhl pokus o jeho vylákání do zahraničí. I přesto se společensky angažoval a pořádal například v klubu Chemických závodů i jiné přednášky vztažené k profesi architekta. V době sametové revoluce se stal mluvčím přerovského Občanského fóra. Roku 1990 byl za Občanské fórum zvolen do Sněmovny lidu a později spoluzakládal ODS. Ve funkci pokračoval i po druhých volbách roku 1992 a ve funkci člena předsednictva Fe-

Prof. Ing. arch. Josef Pechar, DrSc. (*1934 v Praze) vystudoval Fakultu architektury a pozemního stavitelství ČVUT v Praze v roce 1959, v roce 1978 absolvoval studia v italské Vicenze na Centro internazionale studi di architettura Andrea Palladio. Od roku 1959 působil jako pedagog na Katedře teorie, vývoje a rekonstrukcí architektury Fakulty stavební ČVUT v Praze a poté na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Zde byl v letech 1971–1990 vedoucím Katedry vývoje a teorie architektury a na přelomu 80. a 90. let ve funkci děkana. Byl členem vědecké rady ČVUT, Training committee ICOMOS a Vědeckého kolegia věd o umění ČSAV. Od roku 1988 zastával funkci v prezidiu a správní radě Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“.

Profesor Josef Pechar se zabýval především architekturou 19. a 20. století, památkovou ochranou moderní architektury, regenerací sídel a teorií tvorby veřejného prostoru. Publikoval v odborných časopisech, přednášel, spolupracoval na katalogích výstav. Napsal řadu knih. Mezi nejznámějšími můžeme uvést Tisíciletý vývoj architektury (1971, s Jaroslavou Staňkovou), Vývoj architektury v 19. a 20. století (1974), Programy české architektury (1981, s Petrem Urličkem) nebo kapitoly v knize Architektura svědectví dob (1974, Bohuslav Syrový a kol.).

ZEMŘEL PEDAGOG FA VUT V BRNĚ JAROSLAV DRÁPAL

V pondělí 4. 12. zemřel ve věku 89 let dlouholetý pedagog FA VUT doc. Ing. arch. Jaroslav Drápal, CSc. Na brněnské fakultě architektury působil 62 let a do výuky se aktivně zapojoval do posledních dnů svého života. Jeho invenční pedagogické přístupy a příkladné životní zásady ovlivnily a nasměrovaly celou řadu vynikajících českých architektů. Byl členem ČKA (číslo autorizace 00370).

Jaroslav Drápal se narodil v Moravské Huzové, odkud se musela rodina po anexi sudetského území Německou říší přestěhovat do Olomouce. Po studiu na brněnské technice u Bohuslava Fuchse, Bedřicha Rozehnalova nebo Miloslava Kopřivy dostal Jaroslav Drápal v roce 1959 umístěnkou do olomouckého Stavoprojektu. V roce 1961 se přihlásil do konkurzu na asistentskou pozici na Katedře vývoje architektury a rekonstrukce památek, kterou vedl prof. Antonín Kurial, a vrátil se zpět na brněnskou techniku. Svou vyučovací metodu opřel o poznatky prof. Curt Siegela ze Stuttgartu, který se zabýval výukou principů nosných konstrukcí a který v roce 1960 vydal knihu *Strukturformen der modernen Architektur*. Drápal Siegelovu metodou dále vyvíjel a přizpůsobil podmínkám a nastavení brněnské architektury, a v roce 1967 ji se studenty publikoval v prestižní revui *L'architecture d'aujourd'hui*.

Jaroslav Drápal vedle akademické kariéry působil jako praktikující architekt a realizoval několik staveb, které navrhoval především ve spolupráci se svou ženou Olgou Drápalovou. Jejich stavby vznikaly v kontextu evropské architektury a udržely se souměřitelnost s tím, co vznikalo na západ od československých hranic. Dokládá to zejména obytný dům v Pellicově ulici v Brně (1976–1979) nebo obchodní dům v Tišnově (1982–1983). V letech 1977–1980 spolupracoval na projektu sídliště Brno-Slatina. Projektovatel komplex budov pro poštovní a celní úřad v Králově Poli a spolupracoval na řadě dostaveb či přestaveb historických a sakrálních objektů. Po roce 1989 založil se svojí ženou Olgou vlastní architektonickou kancelář AADD.

Jaroslav Drápal si vysloužil respekt u svých kolegů a náklonost studentů nejen jako pedagog a architekt, ale také jako morálně pevná osobnost, neboť v rámci normalizačních prověrek odmítl vyjádřit souhlas s okupací Československa v roce 1968 a navzdory všudypřítomnému tlaku nikdy nevstoupil do komunistické strany. I tato stránka profesního života bylo důvodem udělení Ceny města Brna za celoživotní uměleckou a pedagogickou dráhu, jež byla Jaroslavu Drápalovi předána primátorem města v roce 2006. V roce 2007 obdržel Cenu za celoživotní dílo od Obce architektů.

Jaroslav Drápal patří mezi nejvýznamnější pedagogy, kteří kdy působili na brněnské fakultě architektury, a jeho odbornost, životní příběh, zapálení a elán zůstává inspirací i pro další generace učitelů a jejich studentů.

www.pametnaroda.cz/cs/drapal-jaroslav-1934

Tisková zpráva FA VUT v Brně z 6. 12. 2023

ODEŠEL BRNĚNSKÝ ARCHITEKT VLADIMÍR SELZER

Portrét z archivu Věry Niklové

Dne 5. září 2023 zemřel Vladimír Selzer. Mezi jeho nejznámější stavby patřilo Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských oborů (dříve Ústav pro doškolování středních zdravotnických pracovníků) v Brně dokončené v roce 1968.

Počátkem září nás dostihla smutná zpráva o úmrtí architekta **Vladimíra Selzera** (28. 12. 1938 Brno – 5. 9. 2023 Stuttgart). Tento brněnský rodák absolvoval nejprve střední průmyslovou školu strojnickou, aby potom patřil k těm posledním, kteří ještě na samém počátku studia zachytili závěrečnou fázi pedagogického působení skvěle dvojice profesorů brněnské školy architektury Bohuslava Fuchse a Bedřicha Rozehnalova a zažili i jejich ostudné vyhození a politicky motivovaný proces na konci padesátých let, což ovlivnilo jeho postoje. Vladimír Selzer našel cestu zvláště k Bedřichu Rozehnalovi, jehož velkorysý a funkčně výtečně promyšlené koncepty nemocnic obdivoval a jimiž se inspiroval i ve své tvorbě.

Poprvé na sebe výrazně upozornil, když byl v roce 1964 jeho diplomní projekt na VUT na přístavbu Engelovy vodárny v Praze-Podolí oceněn druhou cenou v celostátní soutěži studentských prací. Selzer v něm za komplex vodárny usadil sérii kruhových industriálních objektů mašinstického charakteru. Ivo Loos a Jindřich Malátek v komentáři k tomuto návrhu vyzdvihli jeho kvalitu a odhalili i Selzerovo předešlé školení na strojný průmyslové škole, když napsali, že „rovnoběžky řeky, kolejí, tramvajové dráhy i výpadové silnice k Braníku se svou soudobou frekvencí tvoří rámec, kde použití strojů ve smyslu architektonických článků je nejvyšší logické. Dovedeme si představit, že svými detaily, svou funkcí, zvukem, materiálem ... v krajinném reliéfu, jsou dosti silné, aby ukončily řádový Engelův soubor. Jejich shodnost a rytmické opakování tento účinek násobí. Základní myšlenka vztahu stroj – architektura je nezvyklá, ale správná.“

Po tomto přesvědčivém nástupu na profesionální dráhu si Vladimír Selzer našel místo ve Zdravoprojektu a tato typologická oblast ho znovu přiblížila k Bedřichu Rozehnalovi, který už byl zpátky z kriminálu v Basoprojektu na Pankráci a který rád předával mladému architektu něco ze svých bohatých zkušeností. Ve spolupráci s konstruktéry Milošem Holečkem a Vladimírem Holíčem se Selzerovi podařilo ve velmi mladém věku prosadit odvážný projekt brněnského Ústavu pro doškolování středních zdravotnických pracovníků (1964–1969) na atraktivním svazitém pozemku na Vinařské ulici. Sto metrů dlouhý objekt ubytovacího traktu je usazen příčně proti svahu směrem k Veletřznímu areálu a je podepřen dvojicí mohutných plasticky tvarovaných betonových pilířů. Ty podpírají krakorcovitě vyložené a sešikmené jižní čelo ubytovacího traktu, opatřené průběžnými lodžiemi. Selzerův architektonický koncept citlivě doplňuje krajinné řešení, které – nepochybně na Rozehnalovo doporučení – navrhl jeho přítel zahradní architekt Otto Eisler (1893–1968) jako jednu ze svých posledních prací.

Touto stavbou, reprezentující osobitou interpretaci brutalistické vlny, se Vladimír Selzer nesmazatelně zapsal do dějin brněnské architektury a „last but not least“ i do městského panoramatu. Vzhledem k emigraci, k níž se rozhodl krátce po sovětské invazi v srpnu 1968, si mohl své dílo prohlédnout až po sametové revoluci. Uchytil se nejprve v Mnichově v architektonické kanceláři Maurer a Mauder spoluprací na řadě velkých projektů v Bavorsku a poté se přestěhoval do Stuttgartu, kde se u renomované kanceláře Heinle a Wischer podílel ve druhé polovině 70. let i později na významných projektech hotelu a administrativní budovy v Damašku, prefabrikovaných betonových obytných domů pro petrolejovou společnost v Teheránu, nemocnice v Jeddahu v Saúdské Arábii, urbanistických studiích pro Stuttgart a mnoha dalších. Dlouhá léta fungoval též jako smluvní architekt pro stavební firmu HOCHTIEF s návrhy velkých urbanistických komplexů a průmyslových areálů.

Ve spolupráci s dalším brněnským emigrantem – vodohospodářským expertem Ing. Pavlem Poláškem – navrhl a postavil také v duchu brutalismu vodárny

v Bethlehemu v Jihoafrické republice a navrhl i velký vodárenský komplex v Mosambiku. Vedle toho se také dlouhá léta věnoval pedagogické činnosti na stuttgartské univerzitě. I když bylo jeho aktivní působení v rodném Brně, kam se po roce 1989 rád vracel, krátké, zanechal zde trvalou stopu, za niž mu zůstáváme vděční.

Vladimír Šlapeta

Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských oborů, 1964–1968, foto BAM

ZEMŘEL ZVI HECKER

Dne 24. září zemřel ve věku 92 let polsko-izraelský architekt Zvi Hecker. V jeho stavbách rozsetých po celém světě je patrná výrazná stopa moderní architektury.

Zvi Tadeusz Hecker (*31. 5. 1931 v Krakově) studoval v letech 1949–50 architekturu na krakovské polytechnice. V roce 1950 se přestěhoval do Izraele, kde studoval na Technionu v Haifě (1950–55) a stal se žákem Alfreda Neumanna, proslulého architekta dříve spjatého s Brnem. Následně studoval další dva roky malířství na Avniho akademii umění v Tel Avivu. V roce 1968, po Neumannově smrti, si otevřel vlastní architektonickou kancelář a od roku 1991 provozoval druhou kancelář v Berlíně. Působil v Německu a Izraeli, jeho stavby je však možné najít po celém světě. Od roku 1959 působil na několika univerzitách, např. na Laval University School of Architecture v kanadském Quebecu (1969–72), University of Texas School of Architecture v Arlingtonu (1977), Washington University School of Architecture, St. Louis (1979) a State University School of Architecture (1980). Podílel se na urbanistickém plánování Tel Avivu, Montrealu a Filadelfie. Hecker byl také proslulým kreslířem, jeho skici byly mnohokrát vystavovány. V roce 1996 byl Zvi Hecker vyznamenán Německou cenou kritiků za architekturu a roku 1999 Rechterovou cenou za architekturu v Izraeli. Od roku 2013 byl čestným členem Amerického ústavu architektů. Od roku 2006, kdy byl členem poroty Grand Prix architektů, byl také čestným členem Obce architektů.

Spiral Apartment House, Ramat Gan, Izrael, 1989. Foto archiv Zvi Hecker Studio

V květnu 2018 byl Zvi Hecker hostem sympoziu Pocta Alfredu Neumannovi, které se konalo v Metodickém centru moderní architektury v Brně v rámci širšího festivalu výstav, přednášek a dalších akcí a které společně pořádaly Národní památkový ústav, ostravský Kabinet architektury, Muzeum města Brna a Dům umění v Brně. Zvi Hecker naposledy navštívil Českou republiku na podzim 2019, kdy ve Winternitzově vile představil svou výstavu Dům Neumeister.

ARCHITEKT MIROSLAV MASÁK PŘEVZAL OD PREZIDENTA REPUBLIKY MEDAILI ZA ZÁSLUHY 1. STUPNĚ

Architekt Miroslav Masák převzal v sobotu 28. října 2023 z rukou prezidenta republiky Petra Pavla státní vyznamenání, konkrétně Medaili Za zásluhy 1. stupně za zásluhy o stát v oblasti kultury. Byl jedním z 62 oceněných, kteří svá vyznamenání převzali na slavnostní ceremonii, která probíhala ve Vladislavském sále Pražského hradu u příležitosti 105. výročí založení republiky.

Miroslav Masák patří mezi nejvýznamnější osobnosti české architektury posledních šedesáti let, svým myšlením a morálními postoji formoval řadu architektů. Je autorem obchodního domu Máj i rekonstrukce Veletržního paláce. V 90. letech působil jako poradce Václava Havla, je autorem řady knih, pedagogem a propagátorem architektury. V roce 1993 stál u zrodu České komory architektů, později působil jako člen jejího představenstva. V roce 2006 mu byla udělena Pocta České komory architektů.

Prof. Ing. arch. Miroslav Masák (* 23. 5. 1932) vystudoval v letech 1952–1958 Fakultu architektury a pozemního stavitelství ČVUT u prof. Josefa Kittricha. Nejprve pracoval v libereckém Stavoprojektu, v roce 1968 spoluzakládal Sdružení inženýrů a architektů v Liberci (SIAL), které vedl autor vysílače na Ještědu architekt Karel Hubáček. Masákovo unikátní sdružení vynikajících mladých architektů – Školka SIAL, kterou založil spolu s Otakarem Binarem a Karlem Hubáčkem v roce 1968, zásadně ovlivnilo tvorbu a myšlení desítek architektů.

Od devadesátých let se stal „učitelem architektury a společnosti“, jak tuto životní etapu pojmenovává teoretik a historik architektury Rostislav Švácha v jedné z úvodních statí Masákovy knihy *O poslání architektů*, která vyšla v loňském roce. S Masákem se často setkáváme, hovoříme-li o občanské angažovanosti, o hledání obecnějšího prospěchu, o snaze člověka „udělat víc, než mu umožňují podmínky a rutina jeho profese, touhou zlepšovat svou práci a zlepšovat život lidí kolem sebe“, píše Rostislav Švácha. Loni Masák vydal další memoáry, tentokrát nazvané *Tak nějak to bylo*, tak nějak to je. Navazuje s nimi na svazek vydaný v roce 2006 pod názvem *Tak nějak to bylo*.

Miroslav Masák působil v předsednictvu Svazu českých architektů, v listopadu 1989 se angažoval v koordinacním centru Občanského fóra, což vedlo v lednu 1990 k jeho jmenování odborným poradcem pro architekturu a památkovou péči v Kolegiu prezidenta republiky Václava Havla. V roce 1992 se podílel na prosazování zákona o výkonu povolání autorizovaných architektů a inženýrů, v roce 1993 stál u zrodu České komory architektů (číslo autorizace 00015). V roce 1999 byl jmenován profesorem na FA ČVUT v Praze. Píše, přednáší, zasedá v porotách soutěží atd.

Fotoarchív KPR, Zuzana Bönisch a archiv Miroslava Masáka

Podílel se na realizaci nákupního střediska Ještěd v Liberci (1977, s Karlem Hubáčkem), obchodním domě Máj (1975, s Johny Eislerem a Martinem Rajnišem), rekonstrukci Veletržního paláce (1977–1995, s ateliérem SIAL) a mnoha dalších významných projektech a studiích. Jeho architektura je spojována s britským brutalismem, později „mašínismem“ a minimalismem.

V roce 2006 mu byla udělena Pocta ČKA, jelikož „patří mezi nemnoho žijících architektů, kteří dokázali neslevit ze svých morálních i profesních hodnot ani za dlouhodobě obtížné politické situace. Plně prokázal, že se stal svým osobním postojem příkladem, nositelem a představitelem těchto hodnot dalším generacím českých architektů. Své zkušenosti přetavuje ve prospěch celého společenství architektů a ve zlepšení postavení této profese ve společnosti.“

CENA MINISTERSTVA KULTURY ČR – JAN LÍNEK

Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury získal v roce 2023 Jan Líněk za celoživotní snahu o vytváření důstojného a přívětivého prostředí pro seniory, která započala v 70. a 80. letech 20. století v autorské dvojici s Vladem Miluničem a pokračovala i po roce 1989 v rámci vlastního ateliéru.

Cenu udělil ministr kultury Martin Baxa na Nové scéně Národního divadla ve čtvrtek 19. října. Ing. arch. Jan Líněk (* 22. 8. 1943 Praha) patří mezi zakladatele České komory architektů, řadu let byl činný v jejích orgánech. Vystudoval Fakultu architektury a pozemního stavitelství na ČVUT v Praze v roce 1966. Po ukončení studia pracoval ve Sdružení projektových ateliérů, ateliér Gama (pod vedením Karla Pragera) a Delta. Tam v ateliéru 4 začal spolupracovat s architektem Vladem Miluničem. Komplex domovů důchodců, které v sedmdesátých a osmdesátých letech realizovala právě dvojice Jan Líněk a Vlado Milunič, například Domov seniorů a malometrážní byty v Praze-Bohnicích, dnes Domov pro seniory Slunečnice (1972–1981), Domov seniorů v Praze-Malešicích (1974–1985), v Praze-Chodově (1985–1990) a Praze-Háji (1983–1989), patřily k tomu nejlepšímu, co v tomto období u nás vzniklo.

Domov důchodců v Praze-Bohnicích (společně s Vladem Miluničem), 1971–1982

V roce 1990 se stal Línek zástupcem ředitele ateliéru Delta, s. p., později založil vlastní atelier L&P, kde vznikly projekty odbornou veřejností oceňovaných staveb: Geriatrické centrum v Týništi nad Orlicí (1996), Rodinná usedlost v Kostelci nad Černými Lesy (1998), Vila Bumerang v Býchorech (2001), Dům sociální péče Hagibor (2008) a další. Více viz medailonek k 80. narozeninám – Bulletin ČKA 3/2023, s. 12.

IVAR OTRUBA – CENA EVROPSKÉ RADY ŠKOL
KRAJINÁŘSKÉ ARCHITEKTURY

Evropská rada škol krajinářské architektury (ECLAS – European Council of Landscape Architecture Schools) udělila in memoriam cenu za celoživotní dílo českému krajinářskému architektu Ivaru Otrubovi, který by letos oslavil 90 let.

Mezinárodní porota ocenila, že přestože čelil v průběhu své kariéry bouřlivým obdobím, zanechal na poli krajinářské architektury trvalou stopu ve vzdělávání, výzkumu, publikační činnosti i architektonické praxi a sehrál klíčovou roli při etablování krajinářské architektury jako uznávané profese.

Předání ocenění ECLAS proběhlo na slavnostním večeru v rytířském sále lednického zámku, který zakončil mezinárodní konferenci škol krajinářské architektury pořádanou letos v září Mendelovou univerzitou v Brně. ECLAS, Evropská rada škol krajinářské architektury, sdružuje téměř sto fakult, ústavů a kateder z celé Evropy, jejichž hlavní náplní je výuka a výzkum na poli krajinářské architektury.

Prof. Ing. Ivar Otruba, CSc. (18. srpna 1933–31. srpna 2022) byl člověk spojený se svobodnou tvorbou a morálním apelem; profesor krajinářské architektury, který nazýval hřbitov zahradou posledního bytí a o cestě hovořil jako o prvním architektonickém projevu člověka. Byl zakládajícím členem České komory architektů s autorizačním číslem 0032, nositelem Pocty ČKA za rok 2018 a Ceny města Brna za architekturu a urbanismus (1999).

Vystudoval Vysokou školu zemědělskou (dnes Mendelova univerzita v Brně). Po absolutoriu se již nemohl vrátit do rodinného zahradnického podniku, který byl mezitím znárodněn, a tak si vybuodoval „svůj“ podnik, projektční oddělení Státního statku Brno v Želešicích u Brna. Zahradní architektura Želešice se za působení Ivara Otruby stala pojmem. Podle jeho projektu vznikly např. úpravy lázní v Karlově Studánce, městský park v Chomutově, veřejná prostranství sídlišť Juliánov a Řečkovice v Brně nebo zahrady Gregora Johanna Mendela u starobrněnského kláštera. Ivar Otruba se podílel i na počátku zahradnických výstav v Olomouci (později Flora Olomouc), kde projektoval vnitřní i venkovní expozice.

V roce 1966 dostal nabídku učit jako odborný asistent na katedře okrasného zahradnictví Vysoké školy zemědělské. Projektování děl krajinářské architektury se ale věnoval i v rámci působení na vysoké škole. Spolu s prof. Bohdanem Wagnerem navrhl například obnovu horního a dolního Jeleního příkopu Pražského hradu částečně realizovanou v 80. letech.

Botanická zahrada a arboretum v Brně,
koncepte z 60. let 20. století

Působení Ivara Otruby na Vysoké škole zemědělské končí po roce 1968, kdy je po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa přeložen z politických důvodů do Botanické zahrady a arboreta. Nikdy toho ale nelitoval, protože v Arboretu – na rozdíl od tehdejší vysoké školy – měl svobodu tvořit. Spolu s dendrologem Antonínem Nohelem a botanikem Josefem Holzbecherem zde vytvořil „samizdat ve formě zahrady“. Na ploše jedenácti hektarů vzniklo dílo, které je díky osobitému a stylově konzistentnímu architektonickému řešení považováno za jednu z nejvýznamnějších zahrad 20. století ve střední Evropě.

Po Sametové revoluci se Otruba vrátil na Zahradnickou fakultu Mendelovy univerzity jako vedoucí Ústavu zahradní a krajinářské architektury a nově koncipoval výuku budoucích krajinářských architektů. Byl také autorem řady odborných knih a článků. Vydal rozsáhlou publikaci *Zahradní architektura, tvorba zahrad a parků*, která se zabývá teorií a typologií krajinářské architektury, a několik knih přibližujících historii evropské krajinářské architektury.

Prof. Otruba za svou kariéru zpracoval více než sto studií, projektů a realizací v České republice, na Slovensku, v Německu i v Rakousku. Kromě výše zmíněných můžeme připomenout např. předprostor pavilonu A na brněnském výstavišti, botanickou zahradu ve Štramberku, park Lužánky a Tyršův sad v Brně, lázeňské areály v Bardejovských Kúpelích nebo Luhačovicích, zámecké zahrady v Mikulově, Strážnici či ve Veselí nad Moravou nebo Kostelní hřbitov v Mostě. Podílel se také na soutěžních návrzích na Egyptologické muzeum v Káhiře nebo velvyslanectví České republiky ve Washingtonu D.C. Pro mezinárodní výstavu IGA Stuttgart 93 komponoval zahradu reprezentující Českou republiku.

Tomáš Popelínský
Pracovní skupina Krajinářská architektura

VĚRA MACHONINOVÁ OSLAVILA 95. NAROZENINY

Architektka Věra Machoninová, držitelka Pocty ČKA 2013, ale i mnoha dalších ocenění za svou tvorbu i postojem, oslavila 27. září 2023 významné životní jubileum.

Dům bytové kultury, Praha 4, foto VitVit, wikipedia.org

Věra Machoninová je autorkou řady výjimečných staveb s prvky brutalismu. Řadu z nich navrhla se svým manželem Vladimírem Machoninem. Veřejnosti je známý především hotel Thermal v Karlových Varech (1977), obchodní domy Kotva (1974) a Dům bytové kultury – DBK (1977) nebo československé velvyslanectví v Berlíně (1978). Všechny stavby vznikly na základě vítězných návrhů z architektonických soutěží.

Věra Machoninová (*27. září 1928 Strakonice) vystudovala Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství při ČVUT v Praze v roce 1952. Poté pracovala ve Státním projektovém ústavu v Praze. V roce 1967 společně s manželem založili vlastní ateliér Alfa. Jelikož neshodli se sovětskou okupací v srpnu 1968, mohli poté tvořit jen omezeně a například se nemohli zúčastnit architektonických soutěží ani publikovat, což vedlo k zániku ateliéru. Machoninová se stala zaměstnankyní Projektového ústavu hl. m. Prahy, kde vykonávala dozor nad projekty. Kromě toho se věnovala interiérovému designu. V roce 1991 obnovila Ateliér Alfa, již však bez manžela, který zemřel v roce 1990. Uspěla např. ve veřejné architektonicko-urbanistické soutěži na centrální náměstí města Štětí (1996) a na centrum města Jablonec nad Nisou (1999). Později se věnovala menším zakázkám a autorským přestavbám a úpravám vlastních návrhů domů, kterým se svým manželem věnovala celoživotní úsilí.

Její tvorba je široce uznávána, zejména pak odbornou veřejností pro svůj osobitý styl a rukopisem na tehdejší poměry vysoce prozřadným, nadčasovým a mimo jiné také pro experimentování s novými materiály a technologiemi. Na svých stavbách Machoninová často používala plasticky tvarovaný beton v kontrastu s lehkými kovovými konstrukcemi a kladli důraz na práci s prostorem. Např. na vnější opláštění obchodních domů Kotva a Domu bytové kultury byly použity plechové pláty z oceli nazvané atmofox, československý patent, původně vyvinutý pro ochranu telegrafních sloupů na Sibiři.

V roce 2014 byla Věra Machoninová oceněna Poctou České komory architektů a v roce 2017 obdržela Cenu Ministerstva kultury ČR za přínos v oblasti architektury. „Věra Machoninová vytvořila sérii staveb, které ve své době byly naprostou špičkou československé moderní architektury, která byla kvalitativně na úrovni architektury vyspělého světa. Jejich síla byla v době vzniku nepřehlédnutelná a je zřejmá i v současnosti,“ píše se v odůvodnění udělení Pocty ČKA 2013.

K úctyhodnému životnímu jubileu jí jménem ČKA i jménem svým poblahopřál předseda ČKA Jak Kasl.

CENA RUDOLFA EITELBERGERA 2023

Cena pojmenovaná po slavném olomouckém rodákovi, historikovi umění, se snaží mapovat to nejlepší z architektury, urbanismu a památkové péče v Olomouci a Olomouckém kraji za uplynulé dva roky. Letos cenu získalo Středisko správy a údržby dálnic v Přerově od brněnského ateliéru Pelčák a partner architekti.

Ocenění uděluje spolek Za krásnou Olomouc od roku 2008 na základě nominací odborné i laické veřejnosti a rozhodnutím odborné poroty. Porota letos pracovala ve složení: Jana Křenková, František Chupík, Tomáš Pejpek, Jan Žurek, Rostislav Švácha, Zdenka Vydrová, Imrich Vaško, Jan Hora, Barbora Hora, Martina Hrabová.

Porota měla úkol vybrat z pětadvaceti nominovaných staveb schůdný počet finalistů a hlavního vítěze. Nejvíce bodů v dvoukolovém hlasování si odneslo přerovské Středisko správy a údržby dálnic od brněnského ateliéru Pelčák a partner architekti. „Areál se volně inspirované starými hospodářskými dvorci. V industriální krajině dálničních obchvatů novostavba jasně dokazuje, že i zázemí technické infrastruktury může – a mělo by – být předmětem kultivované práce architekta,“ stojí ve zprávě poroty. Na druhé příčce se umístil ateliér Malý Chmel za inovativní prostorový koncept rodinného domu v Radíkově. Překvapením byl fotbalový stadion od Víta Janků v Postřelmově. „Svémi architektonickými kvalitami prokazatelně motivuje postřelmovské fotbalisty k vyšším výkonům a jako nástroj pro budování dobrých sousedských vztahů se řadí k nejsympatičtějším stavbám letošního ročníku ceny,“ kvituje výsledky Rostislav Švácha. Porotu dále zaujaly hned čtyři olomoucké rekonstrukce. Bodoval nárožní dům Kateřinská 13 pro nové Badatelské vědecké centrum CMTF od studia ječmen nebo administrativa Masarykova 50 od ateliéru maspart. Titíž autoři si odnesli raritní čestné uznání za záchranu a rekonstrukci veřejných záchodků v Čechových sadech. R-ateliér Miroslava Pospíšila obhájil již tradiční účast v soutěži díky adaptaci Červeného kostela na nové kulturní centrum Vědecké knihovny v Olomouci. Předlonští vítězové z Vřesovic – Jiří Markevič a Jaroslav Sedlák – potvrdili své kvality rozšířením oceněné základní školy o vzorně rekonstruovanou orlovnu. Mimo rámec tradičních kategorií přibyla cena pro architekta Adama Lacinu za osobitý experimentální přístup k vlastní profesi a popularizaci architektury prostřednictvím aktivit galerie Praktik. Zvláštní čestné uznání obdržel Ing. Stanislav Barákov za zásluhy v oboru statiky. Akce proběhla ve spolupráci s Vědeckou knihovnou v Olomouci, za přispění Olomouckého kraje a Nadace české architektury.

Středisko správy a údržby dálnice, Přerov, Miroslava Blechová, Viktor Kvita, Petr Pelčák, Petr Uhrín, realizace 2021, foto archiv autorů

NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU – GRAND PRIX ARCHITEKTŮ 2023

Galavečer s vyhlášením výsledků GPA – Národní ceny za architekturu 2023 se konal 30. 10. 2023 ve Velké dvoraně Veletržního paláce v Praze. Hlavní cenu XXX. ročníku získalo Sídlo Kloboucké lesní navržené Janem Machem, Janem Vondrákem a Filipem Cerhou z ateliéru mjölk architekti.

Do soutěžní přehlídky se přihlásilo 273 realizovaných staveb. Jako každoročně vítězové hlavní ceny obdrželi velkou modrou kostku, kterou vytvořil Bohumil Eliáš. Nejlepší stavby vybírala mezinárodní porota: Amanda Levete, Velká Británie (předsedkyně poroty); Irakli Eristavi, Slovensko; Thorbjörn Andersson, Švédsko; Balázs Bognár, Japonsko; Petr Štefek, Česká republika.

NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU 2023

Sídlo Kloboucké lesní, Brumov-Bylnice

Autoři: Jan Mach, Jan Vondrák, Filip Cerha / mjölk architekti

ŠETRNÁ STAVBA

Revitalizace školy Českobrodská, Praha

Autoři: Jiří Tencar, Pavel Šulc, Jiří Škopek, Michaela Václavská, Norbert Glejdrua, Marek Machač, Monika Hrubešová, Lucie Roubalová, David Nývlt, Patricia Sičáková, Karolína Vojáčková, Ondřej Kramer, Michal Mazanec, Lukáš Skládal, Vojtěch Pražák, Ondřej Fábry / ECOTEN a Pavel Šulc

URBANISMUS

Lávka v Litomyšli

Autoři: Lukáš Ehl, Tomáš Koumar, Ladislav Dvořák, Ladislav Šašek / EHL & KOUMAR ARCHITEKTI, s. r. o.

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA A ZAHRADNÍ TVORBA

Park na Moravském náměstí v Brně

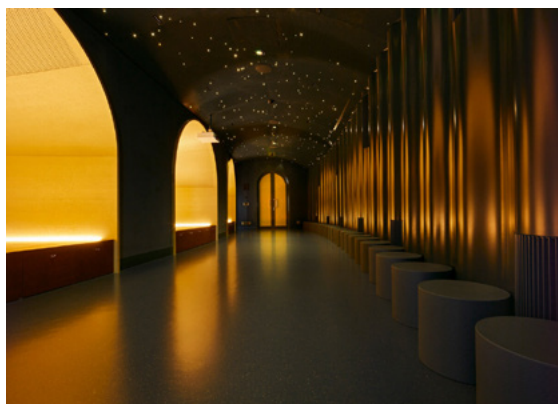
Autoři: Janica Šipulová, Martin Sládek, Klára Zahradníčková / CONSEQUENCE FORMA architects

INTERIÉR

Edukační centrum České filharmonie Rudolfinum, Praha

Autoři: Pavel Nový, Vít Svoboda, spolupráce: Filip Tóth, Jitka Mácová / 0,5 Studio

REKONSTRUKCE

PLATO Contemporary Art Ostrava

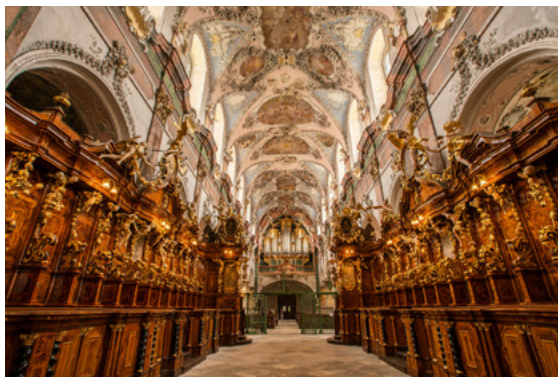
Autoři: Robert Konieczny, Michał Lisiński, Dorota Skóra / Robert Konieczny KWK Promes

REKONSTRUKCE

Kostel Nanebevzetí panny Marie v Oseku

Autoři: František Koňářík, spolupráce: Jindřich Koska, Milena Nečásková, Tomáš Koňářík, Marek Koňářík, Pavel Síváň, Jan Jiruška, Pavel Dolanský, Petr Vlček, Roman Souček, Jindřich Jirsa, Adéla Hoblíková / Ateliér IFK Litvínov

REKONSTRUKCE

Obnova barokní kaple sv. Václava v Praze

Autoři: Václav Šuba, Jan Vinař, Filip Chmel / Studio OBJEKTOR

ARCHITEKTONICKÝ DESIGN DROBNÁ ARCHITEKTURA A VÝTVARNÉ DÍLO V ARCHITEKTUŘE

KVIFFTV Park

Autoři: Ondřej Chybík, Michal Kryštof, Kristýna Blažičková, Ondřej Mundi, Martin Holý, Ondřej Jelínek, Alex Montolio Font / CHYBIK + KRISTOF

NOVOSTAVBA

Komunitní bytový dům pro seniory Křenovice

Autoři: Adam Koten, Ondřej Palenčar, Štěpán Vašut

NOVOSTAVBA

Vinařství přátel Pavlova

Autoři: Marek Jan Štěpán, Jan Vodička, Martin Kopecký, Dalibor Klusáček, Jan Martine, Alena Dvořáčková / Atelier Štěpán, s. r. o.

NOVOSTAVBA

Základna technických služeb v Praze-Lysolajích

Autoři: Vojtěch Kaas, Jan Kalivoda / PROGRES architekti

NOVOSTAVBA

Bytový dům Bratislavská 51, Brno

Autoři: Roman Gale, Radek Pasterný, David Bureš / CL3, s. r. o.

Celkem bylo uděleno také 14 čestných uznání.

CENA ZA CELOŽIVOTNÍ DÍLO: ZDEŇKA VYDROVÁ

Laudatio Zdeňka Jirana**Zdeňka Vydrová, urbanistka a architektka**

Narozena ve Zlíně, celým svým životem i tvorbou je spjatá s Jižní Moravou, s krajem, kde se stýkají zvlněná úrodná pole a vinice Dolních Rakous s lužními lesy Podyjí a táhlými stráněmi polí a vinic až k Brnu. Z každodenně nasnímané velkolepé krajiny pramení její charakteristická velkorysost, přímota a přirozené sebevědomí, je velkou in-

spirací jejího brilantního výtvarného citu, její velké zodpovědnosti, ale i uvolněné grácie, kterou Zdeňka vyzařuje.

V Brně absolvovala Fakultu architektury VUT v roce 1983 a krátce nato začala pracovat v ateliéru Viktora Rudiše v brněnském Stavoprojektu, jako součást excelentního týmu architektů.

Zdeňka je autorkou nebo se autorsky podílela na mnoha architektonických návrzích nejrůznějších měřítek a společenského významu. Z mnoha jejích realizací je zajímavé uvést: rekonstrukci pavilonu G na Brněnském výstavišti (1996, spolu s Viktorem a Martinem Rudišem), rekonstrukci Uměleckoprůmyslového muzea v Brně (2001, spolu s Ivanem Kolečkem), lávku s novým vstupem do areálu Výstaviště (2007) nebo novostavbu Galerie Pakosta v Litomyšli (2008).

Zdeňka je neustále odborně i společensky velmi aktivní, spoluzakládala spolek Obecní dům v Brně, kde se v 90. letech formovala myšlenková základna české a moravské moderní architektury, jeho členové se společně účastnili mnoha mezinárodních architektonických soutěží, workshopů, exkurzí, publikovali, vystavovali, kultivovali tak celou společnost.

V průběhu let Zdeňka pedagogicky působila na brněnské Fakultě architektury i na Ústavu architektury Fakulty stavební.

Dostalo se jí mnoha veřejných ocenění a odborných uznání: v roce 2006 – 1. cena v soutěži Nový domov, v roce 2015 – Nominace na Cenu Klubu za starou Prahu. V roce 2016 získala Cenu ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury, téhož roku zvítězila v soutěži Architekt obci. V roce 2020 získala Cenu Kanceláře architekta města Brna za architekturu. V lednu 2023 obdržela Cenu města Brna v kategorii architektura a urbanismus za rok 2022.

Zdeňka se stala jednou z prvních porevolučních městských architektek, spolupracovala s pěti litomyšlskými a jedním tišnovským starostou a pod její odbornou péčí vznikla během tří desetiletí unikátní a společensky hodnotná kolekce české moderní architektury.

Poděkujeme Zdeňce Vydrové, této výjimečné, elegantní a kultivované dámě z Brna, za její houževnatou a objevně tvůrčí práci v oboru, za její dlouholetou snahu kultivovat prostředí a za nadšenou vizi Litomyšle jako živoucího a krásného města.

Laudatio přečetl na slavnostním předání ceny dne 30. 10. 2023 Josef Pleskot.

Cenu uděluje Rada Obce architektů.

Galerie Pakosta v Litomyšli, Zdeňka Vydrová, spolupráce: Dan Lukašík, Markéta Lukášová, Karel Škeřík, 2017

O CENU EVROPSKÉ UNIE ZA SOUČASNOU
ARCHITEKTURU USILUJE 9 REALIZACÍ Z ČESKA

Evropská komise a Nadace Miese van der Rohe vypsala další ročník Ceny Evropské unie za současnou architekturu / Ceny Miese van der Rohe (EUMies Awards) pro rok 2024. O cenu se utká 362 významných děl z 38 evropských zemí, mezi nimi i 9 českých staveb.

Porota v další fázi soutěže vybere 40 výjimečných projektů a z nich v únoru finalisty, které osobně navštíví, což bude příležitost k rozhovorům s architekty, jejich týmy, klienty a lidmi, na které mají díla dopad. Vítěz získá kromě sochy od Xaviera Corberó i finanční odměnu 30 000 €.

Složení poroty: Frédéric Druot, předseda (Paříž/Bordeaux), Martin Braathen (Oslo), Pippo Ciorra (Řím), Tinatin Gurgendidze (Tbilisi/Berlín), Adriana Krnáčová (Praha), Sala Makumbundu (Lucembursko) a Hrvoje Njiric (Záhřeb).

Na udělení ceny nominovala pětici staveb také Česká komora architektů, další stavby nominovali vybraní odborníci:

DÍLA NOMINOVANÁ NA MIES VAN DER ROHE
AWARD 2023

**Rekonstrukce pavilonu Z, České Budějovice
A8000**

**Dostavba Jihočeské vědecké knihovny, Č. Budějovice
Kuba & Pilař architekti – NOMINOVALA ČKA**

**Gočárova galerie v Pardubicích
TRANSAT architekti – NOMINOVALA ČKA (viz s. 76)**

**Sídlo Kloboucké lesní, Brumov-Bylnice
Mjolk architekti – NOMINOVALA ČKA (viz s. 66)**

**PLATO, městská galerie současného umění, Ostrava
KWK Promes – NOMINOVALA ČKA (viz s. 62)**

**Nízkoprahový klub, Nová Paka
atakarchitekti**

**Kunsthalle, Praha
Schindler Seko architekti – NOMINOVALA ČKA**

**Radnice města Lázně Bělohrad
re:architekti**

**Knihovna IGI, Liberec
atakarchitekti**

Interiér s nábytkem, svítidly a vypínači výrazného designu, který musí odolat dětem i chlupatým členům rodiny

Na počátku velkorysá a do puntíku promyšlená rekonstrukce bytu v pražském domě z přelomu 19. a 20. století stálo přátelství investorů s architektkou Martinou Homolkovou ze studia Malfinio, která měla jejich plnou důvěru a do značné míry volnou ruku. Na opačném pólu celého procesu se v roli arbitrářů osvědčili malý synek investorů a jejich dva kocouři, kterým je byt v konečném důsledku do posledního detailu přizpůsoben. Z tohoto na první pohled nesourodého týmu nakonec vzešel unikátní interiér, který je všechno možné, jen ne fádní.

Zadání od majitelů pro rekonstrukci znělo: světlé barvy, vzdušnost, úložné prostory, cementová dlažba s výrazným ornamentem a také kuchyňský ostrůvek se zrcadlovým povrchem. Jako zrcadlový materiál posloužila leštěná odrazivá nerezová ocel. Nad jídelním stolem poutá pozornost mosazné stropní svítidlo Brass 96. Kuchyňský ostrůvek z leštěné nerezky osvětluje na míru vyrobené svítidlo od Bulb. Stmívatelné osvětlení zabudované v policích v kuchyni se stará o zasněnou atmosféru. Veškerá svítidla ovládají designové vypínače berker R.classic od společnosti Hager, které dodal designový obchod Monobrand. „Nápadné vypínače berker R.classic ve své esenci nezaprou inspiraci prvními otočnými vypínači z počátku 20. století, ale jejich vzhled je výrazně posunutý směrem do třetího tisíciletí,“ vysvětluje Thomas Grund, generální ředitel společnosti Hager v České republice. „Vypínače i zásuvky díky robustní bezrámečkové konstrukci, výrazné, moderně tvarované otočné klapce a kvalitním použitým materiálům ani ve výrazném interiéru rozhodně nepřehlédnete. V tomto interiéru oceňuji velice originální nápad architektky umístit vypínače na zrcadlovou plochu,“ dodává Thomas Grund.

V interiéru bytu najdete i celou řadu dalších nápadných designových kousků. Nesoupeří spolu však o pozornost, ale spíše souzní v dokonalé harmonii. Celkově působí jako dobře vyladěná symfonie nápadů, tvarů, materiálů a barev: římské Iněné rolety vyrobené na míru, vázy Dechem nebo originální autorské obrazy Antonie Stanové. V obývacím pokoji upoutá pozornost stůl Stella od Jiřího Krejčířika, kultovní pohovka Togo od Michela Ducaroye či křesílko Roly Poly od Faye Toogood. „Do tohoto interiéru se mi právě křesílko Roly Poly nesmírně

líbilo. Vyvolává ve mně pocity nevinnosti dětství. Mám radost, když jsou klienti odvážní a na něco takového kývnou,“ usmívá se Martina Homolková.

Ultimativními arbitry funkčnosti interiéru ovšem jsou synek majitelů a dva kocouři. Kvůli synovi dostal například jídelní stůl zaoblené rohy. A aby se v novém domově cítili dobře i jeho chlupatí obyvatelé, konzultovali majitelé podobu bytu dokonce s kočičím psychologem. „Celý interiér je vyvedený v přírodních a kvalitních materiálech, které nejenže umí stárnout a z velké míry odolat, ale bude jim slušet i případná jizvička od trojice divočejších obyvatel,“ uzavírá se smíchem architektka Martina Homolková.

Z výstavy Antonín Viktor Barvitiuš: moderní architekt za času historismu. Foto archiv organizátorů

Klášteř Plasy – Santiniho eliptické samonosné schodiště. Foto Jirka Stejskal

Z výstavy Má vlast cestami proměn – příběhy domova. Výstava v Ústí nad Labem. Foto archiv organizátorů

Franz Alois Mayr, model bývalého kolegiátního kostela augustiniánů kanovníků sv. Markéty v Baumburgu, 1755

Roger Boltshauser Architekten, Hliněná vyhlídková věž, Ziegelei-Museum, Cham, 2021

AKCE

ANTONÍN VIKTOR BARVITIUS: MODERNÍ ARCHITEKT ZA ČASU HISTORISMU

Výstava

31. 5. 2023–28. 4. 2024

Národní technické muzeum v Praze, Kostelní 42, Praha 7

Antonín Viktor Barvítius se narodil 14. července 1823 v Praze. Jeho stavby zásadně ovlivnily podobu Prahy. Kromě toho zasáhl do oblasti designu, když od roku 1875 navrhoval typové liturgické nádoby a náčiní pro Křesťanskou akademii, jejímž byl zakládajícím členem. Národní technické muzeum disponuje rozsáhlým fondem Barvítiových plánů, které přečkaly fatální povodeň v roce 2002 a prošly náročným restaurováním. Jádrem výstavy tedy tvoří výkresy z Archivu architektury a stavitelství NTM, doplněné fotografiemi ukazujícími současný stav Barvítiových staveb, modelem Lippmannovy vily v Bubenči a zápůjčkami artefaktů provedených podle Barvítiových návrhů.

www.ntm.cz

MÁ VLAST CESTAMI PROMĚN – PŘÍBĚHY DOMOVA

Výstava

Záštita ČKA

17. 6. 2023–30. 5. 2024

Česká republika (putovní výstava)

Výstava Má vlast cestami proměn je neustále v pohybu. Po slavnostním zahájení v Praze, které probíhá vždy na konci jara v předem danou sobotu, se rozdělí do několika kolekcí a cestuje po celé zemi. Často ji můžete vidět v obcích, ve kterých se jedna z proměn přímo nachází. Proto doporučujeme spojit návštěvu výstavy s výletem za některou z proměn. Každá kolekce představuje příběhy proměn z jednoho nebo více krajů. Výstavní panely potkáte ve venkovních prostorách, jako jsou náměstí a parky. Speciální plakátové kolekce putují také celoročně po knihovnách.

ROGER BOLTSHAUSER ARCHITEKTEN

Výstava

16. 6.–8. 9. 2024

Náměstí Přemysla Otakara II., České Budějovice

Výstava švýcarské architektonické špičky Rogera Boltschausera, který založil v roce 1996 svůj ateliér v Curychu, který má nyní na šedesát zaměstnanců. Kromě projektování působil jako pedagog na ETH Zurich a EPFL Lausanne, později na univerzitách v Churu, přednáší, publikuje. Za své projekty získal řadu ocenění. Realizuje školní budovy, bytové domy i administrativní centra, která se vyznačují blokovým uspořádáním a s vysokou prostorovou a materiálovou kvalitou.

dumumenicb.cz

SANTINI A SVĚT JEHO ARCHITEKTURY

Výstava

Záštita ČKA

6. 12. 2023–30. 9. 2024

Národní technické muzeum v Praze, Kostelní 42, Praha 7

Koncem tohoto roku uplyne 300 let od úmrtí barokního architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla. Tento geniální architekt ve svém díle propojuje osobitě ztvárněnou barokní architekturu s reflexí gotického stylu. Znalost středověké architektury Santini využil jako odrazový můstek pro vytvoření unikátního nadčasového výrazu, který až nečekaně intenzivně oslovuje dnešního diváka.

www.ntm.cz

BAROKO V BAVORSKU A V ČECHÁCH

Výstava

8. 12. 2023–8. 5. 2024

Národní muzeum, Praha

Společný projekt Národního muzea a Domu bavorských dějin, česko-bavorská zemská výstava, přináší přehledku unikátních uměleckých děl uspořádaných do šesti tematických celků, boří zažitá stereotypní představy o baroku jako o období temna a politických konfliktů a do popředí staví epochální rozmach prezentující obě země jako společný kulturní prostor propojený vzájemnou inspirací.

www.ntm.cz

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V souladu se zákonem o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti ČKA mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací.

Aktivní zapojení do programu celoživotního vzdělávání (CŽV) nabývá v současné době stále více charakteru nutnosti, nicméně je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CŽV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, a to 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CŽV.

Aktuální informace o plánovaných akcích v rámci CŽV
www.cka.cz/sluzby/clenum/celozivotni-vzdelavani

DTM – HISTORIE TECHNICKÉ MAPY V PRAZE

Václav Čada, Pavel Fuchs (ed.), Jiří Roun
Institut plánování a rozvoje
hl. m. Prahy 2023

Formát: 1116 stran,
 210 × 270 mm
 Orientační cena: 290 Kč

V roce 2024 se spustí nová Digitální technická mapa krajů. Jedná se o důležitý podklad pro územní plánování, stavební řízení, přípravu investic, správu sítí technické a dopravní infrastruktury nebo správu majetku. Co jí ale předcházelo? Jak vypadalo mapování Prahy před sto nebo dvě stě lety? Kniha přehledně shrnuje vývoj mapování velkých měřitek na území hlavního města od prvních geodetických plánů konce 18. století až po současné digitální technické mapy. Řada grafických zobrazení dokumentuje vývoj obsahu i kartografického zpracování jak v původním „papírovém“ pojetí, tak od poloviny 80. let 20. století v postupně se rozvíjejících digitálních technologiích. Srovnávací příklady zachycují dynamickou proměnu mapového díla i samotného města.

NOVÉ KNIHY

ULICE: INSPIRATIVNÍ MĚSTSKÉ TŘÍDY SVĚTOVÝCH METROPOLÍ

Aleš Dominik
Grada 2023

Formát: 240 stran, 250 × 250 mm
 Orientační cena: 649 Kč

Městské třídy tvoří základní síť veřejného prostoru města. Pohybujeme se jimi každý den a nepochybně v nich trávíme více času než třeba na náměstích či v parcích. Jejich kvalita přímo ovlivňuje naše každodenní prožitky a radost ze života ve městě. V zahraničí můžeme najít úžasné ulice, které v člověku probouzejí chuť na chvíli se zastavit a pobýt, zároveň dobře slouží všemožné dopravě a v místních dokonce vzbuzují hrdost na své město. Proč takové ulice nemáme i v České republice? Možná jsme si jen neuvědomili, o co přicházíme a že bychom něco takového mohli chtít i u nás doma. Kniha podrobně představuje několik úžasných ulic ze světa. Při jejich pozorování můžeme objevit, v čem spočívá jejich kouzlo, a také zjistíme, že v nich není nic složitějšího, co bychom nemohli zrealizovat i u nás. Díky detailně zpracovaným výkresům a dalším technickým údajům poslouží kniha také architektům při hledání inspirace a při tvorbě vlastních návrhů.

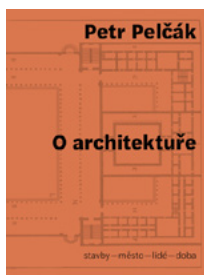

66 DOMŮ 4: REKONSTRUKCE

Ján Stempel, Jan Jakub Tesař, Petr Volf
KANT 2023

Formát: 432 stran, 245 × 285 mm
 Orientační cena: 1590 Kč

Šestašedesát vybraných staveb ukazuje, že snad není domu, jenž by si nezasloužil dostat druhou příležitost. Kniha, vůbec první svého druhu, zahrnuje revitalizace, konverze, dostavby a přístavby, které se uskutečnily v jednadvacátém století. Staré se setkává s novým, zachraňuje se to, co se zdálo neopravitelné. Uchovává se paměť rodinných domů, měšťanských i funkcionalistických vil, ale také chalup, roubenek, statků, stodol, mlýnů a dalších objektů. Každý příklad může sloužit jako inspirace pro budoucí stavebníky, ale také jako důkaz, že práce s odkazem minulosti se vyplatí. „Právě rekonstrukce jsou oblastí, v níž česká architektura dosahuje evropské kvality,“ je přesvědčen spisovatel Petr Volf, jeden z autorů knihy: „Každý starý dům je pro architekta a konstruktéra výzva. Jako by jim skutečnost, že nezačínají na nule – rozvíjejí přece to, co už stojí –, dodávala sílu a odvahu, aby byli co nejkreativnější a také nejdůslednější.“

O ARCHITEKTUŘE: STAVBY – MĚSTO – LIDÉ – DOBA

Petr Pelcák
Books & Pipes 2023

Formát: 360 stran, 162 × 210 mm
 Orientační cena: 499 Kč

Co je architektura a jaká by měla být? Jaké škody na ní napáchala čtyři desetiletí komunismu a jaké modernistická avantgarda? Jak společnost ovlivňuje kvalitu vystavěného prostředí? Co nás odlišuje od západních zemí a proč se u nás nestaví? Jsou naše města v ohrožení? Má architekt společenskou zodpovědnost? Vytváříme zateplením budov udržitelné a zdravé prostředí? Jaký je vztah architektury a umění? Jak bychom se měli inspirovat minulostí? Lze být v dnešní architektonické tvorbě současně konzervativní i moderní? Na tyto a mnoho dalších otázek o aktuálních problémech architektonické a urbanistické praxe se pokouší odpovědět tato kniha.

ROČENKA DŘEVĚNÉ ARCHITEKTURY 2023

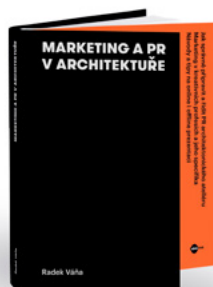
Salon 2023

Formát: 140 stran, 200 × 250 mm
 Orientační cena: 429 Kč

Ročenka dřevěné architektury je tištěnou podobou putovní výstavy Salonu dřevostaveb,

festivalu současné dřevěné architektury, a zároveň svébytnou publikací prezentující kurátorský výběr nejvýraznějších dřevostaveb poslední doby. Představuje moderní dřevěné projekty, realizované dle návrhů českých a slovenských architektů. V roce 2023 publikace přináší výběr třiceti čtyř nejnovějších architektonických projektů z Česka a Slovenska. Kromě tuzemské scény uvádí rovněž čtyři čerstvé realizace významných zahraničních ateliérů (norského studia Reiulf Ramstad Arkitekter a rakouské kanceláře Dietrich Untertrifaller Architekten). V článku Kláry Pučerové odhaluje několik připravovaných projektů vícepodlažních dřevostaveb. Nabitý obsah doplňují rozhovory s matadory oboru: Reiulf Ramstad (NO), Helmut Dietrich (AU), Pavel Horák (CZ), Bjørn Kierulf (NO, SK). Příklad zastoupených ateliérů: Fránek Architekt, Aulík Fišer architekti, Kamil Mrva, Atelier 111 architekti, OBJEKTOR ARCHITEKTI, Mjolk, Prodesi/domesi, Ateliér VAN JARINA, Kubis architekti, Createrra, MV Architektura, MOLO Architekti, Archcon atelier, GRAU Architects, DDAANN architects, AEIOU, Třearchitekti, Archteam, Stempel & Tesař architekti, Studio Ark, Modulora a další.

MARKETING A PR V ARCHITEKTUŘE

Radek Váňa
Idealab, s. r. o.,
v edici ARCHIZOOM

Formát: 185 x 220 mm, 164 stran
 Orientační cena: 450 Kč

První publikace svého druhu přehledně shrnuje všechny způsoby marketingové prezentace a komunikace v oblasti architektury a interiérového designu. Úvodní slovo napsala Eva Jiříčná. Autor vysvětluje krok po kroku, jak správně komunikovat v oblasti architektury. Od stanovení základní marketingové strategie přes online prezentaci, prezentaci na sociálních sítích až po PR a využití umělé inteligence. Dává architektům, interiérovým designérům, stavebním inženýrům, ale i dalším kreativním profesím fundovaný návod, jak být vidět a uspět na konkurenčním trhu a úspěšně komunikovat.

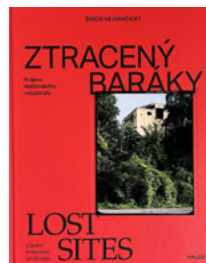

BIM PROJEKTOVÁNÍ V ARCHICADU

Dalibor Veselý
Grada 2023

Formát: 192 stran, 163 x 235 mm
 Orientační cena: 399 Kč

Kniha popisuje základy BIM projektování, tedy jednotlivé nástroje, nastavení jejich důležitějších parametrů a následně ukazuje filozofii použití Archicadu při tvorbě virtuální budovy a tvorbě projektové dokumentace. Je určena nejen začátečníkům pracujícím v Archicadu. Může posloužit i mírně pokročilým či pokročilým jako návod efektivního BIM projektování.

ZTRACENÝ BARÁKY: KRAJINA KLDENSKÉHO INDUSTRIÁLU

Šimon Vejvančický
Halda 2023

Formát: 352 stran, 245 x 310 mm
 Orientační cena: 1290 Kč

Monumenty těžkého průmyslu, které v Kladně a jeho okolí zůstaly napospas zubu času, přírodě nebo sběračům kovů. Fotograf Šimon Vejvančický zachytil jejich proměny prostřednictvím unikátních analogových fotografií, u kterých experimentuje s formáty, materiály i fotografickými postupy. Vzniká tak jedinečná umělecká výpověď, která nemůže chybět v knihovnách milovníků fotografie, urbexu nebo českého průmyslového dědictví.

PROVĚTRÁVANÉ FASÁDY / KONSTRUKČNÍ DETAILY V KONTEXTU INFORMAČNÍHO MODELOVÁNÍ

Miloš Rehberger, Ondřej Vápeník

Formát: 176 stran, 207 x 294 mm
 Orientační cena: 449 Kč

Provětrávané a dvojité fasády jsou zásadním oživením architektonického výrazu významnějších občanských a administrativních staveb. Jsou charakteristické vysokou variabilitou pohledových materiálů, které se uplatňují barvou, strukturou a zpracováním detailů. Publikace přináší přehled charakteristických výrobků pro lícovou vrstvu těchto plášťů s ohledem na jejich estetické vlastnosti, obvyklé rozměry a barevné provedení. Jednotlivé typy materiálů jsou prezentovány na příkladech současných, architektonicky zajímavých a realizovaných staveb. Zároveň jsou analyzo-

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, po konzultacích s oběma komorami v průběhu září a října, představilo 1. 12. 2023 návrh vyhlášky o dokumentaci staveb, která nahradí současnou vyhlášku č. 499/2006 Sb. v platném znění. Po zapracování dalších připomínek ji počátkem ledna zašle do meziresortního projednání. Účinná by měla být od 1. 7. 2024. Ministerstvo dopravy ČR řeší samostatně vyhlášku pro dopravní stavby.

Nová vyhláška č. 499 definuje nikoli jako dnes „povinný obsah“, ale maximální rozsah dokumentace, kterou bude pro konkrétní záměr, typologii stavby a konkrétní podmínky přizpůsobovat či redukovat projektant. Tento přístup bude ovšem vyžadovat jasné metodické vedení stavebních úřadů, aby nedocházelo k „šikanování“ projektantů za nesplnění obsahu projektové dokumentace (PD). Nová vyhláška bude řešit obsah PD pro povolení záměru, a to pro obecné stavby, stavby vodních děl a stavby technické infrastruktury; dále pro povolení souboru staveb, pro rámcové povolení, obsah prováděcí dokumentace jednoduché stavby a standardní stavby, jakož i dnes známé PD změny využití území, pasportu stavby a jejího odstranění. Připomínáme, že nový stavební zákon podmiňuje zahájení stavby nejen vydáním povolení, ale i zpracováním prováděcí dokumentace.

Dokumentace pro povolení záměru předkládaná úřadu ke správnému posouzení sice bude mít výrazně nižší obsahovou úroveň než současná dokumentace pro stavební povolení (DSP), tedy bude srovnatelná s podrobnější PD pro umístění stavby (dokumentace pro územní rozhodnutí – DÚR+), ale zároveň klade zvýšenou odpovědnost na projektanty tím, že navazující povinná prováděcí dokumentace potvrdí, že záměr bude proveditelný a kolaudovatelný. Tedy že bude dokumentace pro provedení stavby (DPS) kladně posouzena Hasičským záchranným sborem (HZS) a že splní požadavky PENB i další při kolaudaci. Pokud by bylo zapotřebí změn v dokumentaci oproti povolení záměru, šlo by o „změnu povolení“, tedy změnu stavby před dokončením.

V některých případech – u staveb s komplikovanými technologiemi, pro průkaz požárně bezpečnostního řešení apod., bude zřejmě třeba „interní“ zpracování podrobnější dokumentace již ve fázi PD pro povolení záměru, které však nebude předkládáno stavebnímu úřadu.

ČKA i ČKAIT aktivně sledují vývoj vyhlášky, především v pracovních aktivech ČKAIT a v naší PS legislativa, ale oficiální připomínky budeme moci vznášet teprve v rámci meziresortního připomínkového řízení k finální verzi. Od prvního konceptu koncem léta doznala vyhláška mnohá zlepšení, i když stále nenaplnuje naše očekávání – vyplňování kvazi excelových tabulek, které by mohla v blízké budoucnosti vyhodnocovat umělá inteligence.

Milan Kopeček, sekretář ČKA
Jan Kasl, předseda ČKA

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 31. 8. 2023 do 23. 11. 2023 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 281/2023 Sb.,

kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Novela specifikuje podmínky pro uzavření pracovního poměru a dohod distančně (povinnost zaměstnavatele poslat zaměstnanci takovou smlouvu elektronicky, právo zaměstnance od smlouvy odstoupit do 7 dnů od jejího uzavření). Zpřísňují se podmínky pro dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (zaměstnavatel je povinen zaměstnanci rozvrhnout pracovní dobu, zaměstnanec má právo požadovat o přechod do řádného pracovního poměru, v určitých případech se zaměstnanec může domáhat odůvodnění podané výpovědí). Kontroverzní částí novely je úprava přesčasů ve zdravotnictví. Zcela novou částí zákona se stává úprava náhrady nákladů při výkonu práce na dálku (home office) – jedná se o paušální částku za každou započatou hodinu práce na dálku, výše této paušální náhrady je stanovena vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí a bude aktualizována vždy jedenkrát ročně, případně i častěji, v případě vysoké inflace, v současnosti činí 4,60 Kč/hod.

→ Novela je účinná od 1. 10. 2023.

Vyhláška č. 318/2023 Sb.,

kteřou se mění vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů

Upravují se požadavky na přístupová hesla do systému. Dochází k rozšíření povolených formátů, které lze datovou zprávou zaslat (dosud to byly v podstatě jen formáty doc, jpg a pdf, nově např. také ZIP a multimediální soubory typu MP4 a Java Script) a s tím souvisejícímu navýšení maximální velikosti datové zprávy z dosavadních 20 MB na 100 MB.

→ Novela nabude účinnosti 1. 1. 2024.

Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vybíráme některé z nich.

Možnost pozastavení autorizace ve vztahu ke stavebnímu řízení

Jak dlouho po podání autorizované dokumentace na stavební úřad můžu svou autorizaci pozastavit?

Zákon uvádí, že dokumentace podávaná s žádostí o rozhodnutí musí být zpracovaná autorizovaným architektem, tedy dle mého názoru je teoreticky možné přerušení autorizace ještě i před podáním na stavební úřad. Do doby užívání časových elektronických razítek však je vhodnější pozastavit autorizaci až po podání žádosti na úřad. I to je však spojeno s některými úskalími – v rámci řízení může vyvstat nutnost doplnění dokumentace, a pokud budete mít autorizaci pozastavenou, mohou vzniknout komplikace s tím, že by dokumentaci musel doplňovat jiný autorizovaný architekt, což byste musela klientovi umožnit licenci. Je to také nevhodné z hlediska odpovědnosti za projekt, a to jak pro klienta, tak pro vás (a nakonec i pro nového projektanta). Z těchto důvodů bych doporučovala zvážit přerušení až po vydání rozhodnutí stavebního úřadu.

Soulad žádosti o ÚR s územním plánem vydaným po podání žádosti

Po několikaletých přípravách projektu byla podána žádost o vydání ÚR na stavební úřad. Máme kladné závazné stanovisko úřadu územ-

ního plánování. Následně vstoupil v účinnost nový územní plán. Paní referentka na stavebním úřadě nás informovala, že nemáme projekt v souladu s novým územním plánem, z něhož vyplývá požadavek na více parkovacích stání. Podle kterého územního plánu má být naše dokumentace posuzována?

Žádost o vydání ÚR musí být v souladu s územně plánovací dokumentací účinnou v okamžiku rozhodnutí stavebního úřadu, nikoliv okamžiku podání žádosti. Obstarané kladné stanovisko to bohužel nemění. Právní úprava vychází z předpokladu, že schválení nového ÚPD nebo jeho změny není něco, k čemu by došlo ze dne na den, informace o pořizovaných změnách jsou pro stavebníky dostupné předem. Není tedy v souladu s cílem zákona a cíli a úkoly územního plánování fixovat soulad s ÚPD na okamžik podání žádosti, protože víme, že pak může do vydání pravomocného rozhodnutí uběhnout klidně i řada let.

Podle mého názoru (ve stavebním zákoně to není výslovně řešeno) by mohl stavební úřad vydat ÚR podle vaší žádosti, neboť je vázán závazným stanoviskem. Jakmile se ale řízení dostane na odvolací orgán, bude vydané rozhodnutí zřejmě zrušeno. Pokud příslušná úřednice SÚ o změně ÚP ví, tedy ví o tom, že vydané stanovisko je neaktuální, považují za správný postup v souladu se zákonem, aby vyžádala od odboru územního plánování stanovisko aktualizované a rozhodnutí nevydala.

Lhůta pro vydání závazného stanoviska

Dnes jsem dostal datovou schránkou vyrozumění o prodloužení lhůty pro vydání závazného stanoviska. Jednak je to z mého pohledu jen další natahování v podstatě banálního případu (jedná se o obnovu velmi maličké kapličky u silnice), neboť mi již jednou byla vrácena žádost s tím, že ji mám podat na jiném formuláři, a to v podstatě jeden den před uplynutím lhůty. Nyní se úřad usnesl, že si lhůtu prodlouží. Z mého pohledu se ale paragrafy, na které se úřad odvolává, vůbec nevztahují k prodloužení lhůty jako takové. Do uplynutí řádné třicetidenní lhůty zbývá pár dnů. Mohu po uplynutí této původní lhůty podat žádost s dokumentací na stavební úřad s tím, že se památkáři nevyjádřili v řádné lhůtě (usnesení o prodloužení je dle mého názoru vydáno špatně), a tím pádem se uplatňuje fikce o nevyjádření?

Pro vydání závazných stanovisek DOSS pro účely řízení podle stavebního zákona platí lhůta pro vydání závazného stanoviska podle správního řádu vč. možnosti lhůtu prodloužit dle § 149 odst. 4 („Správní orgán příslušný k vydání závazného stanoviska vydá závazné stanovisko bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy byl o vydání závazného stanoviska požádán. K této lhůtě se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvláště složitý případ.“). Formálně tedy DOSS nepostupuje nesprávně, byť odkaz na § 4 odst. 9 stavebního zákona není zcela namístě. Dle mého názoru je možné podat stížnost na nadřízený DOSS, jen bych se obávala, že tím rychlejšího vydání závazného stanoviska nedosáhnete. Proti usnesení o prodloužení lhůty se odvolání nepřipouští.

Připravila Eva Faltusová

TÉMA I

BEZBARIÉROVÉ ŘEŠENÍ STAVEB A VEŘEJNÉHO PROSTORU

Základní požadavky na bezbariérové užívání staveb dnes stanoví příslušné právní předpisy a normy. Z tohoto pohledu se zdá být samozřejmé, že by je měla nová výstavba naplňovat stejně jako např. požadavky na osvětlení, větrání nebo vytápění. Pokud však chceme navrhnout prostředí ve smyslu univerzálního designu, tedy přístupné pro všechny bez snahy o exkluzivní vymezení jednotlivých prostor a řešení, je třeba pochopit, jak se znevýhodněné osoby v prostoru pohybují a jak prostředí užívají.

K tomuto pochopení nedojdeme pouhým nastudováním nepřeberného množství čísel a parametrů, které se budeme snažit v pozdější fázi dokumentace včlenit do návrhu. Pokud má být přístupnost přirozenou součástí architektury, je třeba na ni myslet již ve fázi studie, konceptu a prvních analýz. Jen tak se vyhneme následným polovičatým řešením, která zbytečně devalvuji původní architektonický návrh a pro uživatele nenaplnují požadavky na samostatné a bezpečné užívání prostředí.

Následující články si kladou za cíl představit legislativu, vysvětlit, jak se nevidomý člověk orientuje a pohybuje v prostoru, jak obtížné může být zdolávání běžných překážek pro osoby na vozíku či jen starší osoby, představit možné partnery a konzultanty v procesu navrhování nebo ukázat, jakým způsobem se dnes bezbariérové užívání staveb vyučuje na největší a nejstarší instituci v České republice poskytující vzdělání v tomto oboru.

Ing. arch. Jan Tomandl, Ph.D.
Fakulta architektury ČVUT v Praze,
Pražská organizace vozíčkářů

BEZBARIÉROVÁ ŘEŠENÍ A PŘÍSTUPNOST STAVEB V LEGISLATIVĚ. SITUAČNÍ ANALÝZA PŘÍSTUPNOSTI A REKODIFIKACE STAVEBNÍHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICĚ

V České republice jsou legislativně ukotveny požadavky na bezbariérové užívání staveb téměř čtyřicet let. Ačkoliv od té doby naše společnost prošla významnými změnami v přístupu k lidem s různými typy znevýhodnění, stále je třeba apelovat na správné pochopení těchto potřeb při navrhování a projektování. Přístupnost prostředí je základním principem pro sociální začleňování všech obyvatel bez ohledu na věk nebo zdravotní stav a je velice důležitá nejen pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory a rodiny s malými dětmi, ale rovněž pro osoby po operacích, po úrazech, při nemoci atp.

Historický vývoj legislativy pro přístupnost v ČR

První ucelenou právní normou v oblasti navrhování přístupných staveb byla vyhláška č. 53/1985 Sb. vydaná Státní komisí pro vědeckotechnický a investiční rozvoj. Vyhláška stanovila první požadavky na bezbariérové užívání, ale pouze pro bytové domy a ústavy sociální péče určené pro těžce tělesně postižené občany, seniory se sníženou mobilitou a pro imobilní osoby s mentálním postižením. Na základě novely stavebního zákona č. 50/1976 Sb. vydalo Ministerstvo hospodářství v roce 1994 novou vyhlášku č. 174/1994 Sb., kterou stanovilo požadavky zabezpečující užívání staveb jak osobami s omezenou schopností pohybu, tak orientace. Vyhláška rozšířila platnost požadavků na další stavby, např. na školy, a také detailněji specifikovala jednotlivé požadavky. V roce 2001 vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj novou vyhlášku č. 369/2001 Sb. Do vyhlášky byly doplněny požadavky pro osoby nevidomé. Novela určila další stavby, ve kterých se požadavky bezbariérového užívání uplatňují, a nově definovala podmínky pro úlevová řešení při změně stavby, při změně v užívání stavby a pro kulturní památky.

Stávající platný prováděcí předpis stavebního zákona č. 183/2006 Sb., vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve své době znamenala revoluční přístup k problematice, a to nejen svým rozsahem, ale rovněž obsahem. Vyhláška také podrobně uvádí výčet požadavků pro cílové skupiny znevýhodněných osob. I u této vyhlášky praxe a dynamický rozvoj v oboru odhalily řadu nedostatků nebo přežitých postupů. Přes četná upozornění profesních organizací, NNO, Vládního výboru osob se

zdravotním postižením a dalších však vyhláška nebyla nikdy novelizována.

I přesto má Česká republika v současné době unikátní a propracovaný systém řešení přístupnosti. Například má jako jediný stát EU vypracovaný jednotný koncept hmatových úprav pro nevidomé a jednotný funkční orientační a informační systém včetně akustického navádění zrakově znevýhodněných osob.

Stavební zákon č. 183/2006 Sb., v platném znění

Bezbariérové užívání staveb je v zákoně označeno jako veřejný zájem. Za splnění požadavku na bezbariérové užívání stavby je považováno dodržení obecných požadavků na výstavbu, zejména vyhlášky č. 398/2009 Sb., tedy dodržení všech vyhlášek daných technických požadavků na bezbariérové užívání staveb.

Odpovědnost za dodržení požadavků pro bezbariérové užívání staveb je jednoznačně dána ve všech fázích přípravy stavby, při povolovacích procesech, při provádění stavby a rovněž během celého užívání stavby včetně změny v užívání, stavebních úprav, oprav a údržby. Zjednodušeně řečeno, zákon tuto odpovědnost deleguje na všechny aktéry do procesu zapojené. Vlastní ochranu veřejného zájmu bezbariérového užívání staveb zajišťují stavební úřady, které mají povinnost kontrolovat splnění všech požadavků na výstavbu včetně parametrů přístupnosti. Na stavebním procesu se podílí velmi mnoho subjektů (investor, autorizovaná osoba, stavební úřad, stavební dozor atp.), což vede logicky i k roztříštění odpovědnosti za splnění těchto požadavků. Rozhodnout, kdo během celého procesu udělal chybu, může z hlediska právního prostředí pouze soud. K soudu se ale vzhledem ke složitosti, časové a finanční náročnosti dostanou pouze jednotky případů. Pro bezbariérové užívání není stanovený žádný orgán, který by měl povinnost situaci monitorovat, oprávnění kontrolovat legislativou stanovené technické požadavky a vydávat závazná stanoviska. Pro přístupnost není žádná specializace, certifikace, nejsou žádní soudní znalci. Tato skutečnost má bohužel dopad na vymahatelnost práva a výsledky správních řízení i soudních sporů.

Konzultace projektových dokumentací a odborná školení provádí zpravidla neziskové organizace sdružující osoby se zdravotním postižením, např. Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace (NIPI – Bezbariérové prostředí), Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS), Pražská organizace vozíčkářů (POV), Národní rada osob se zdravotním postižením (NRZP ČR). Přestože se neziskové organizace snaží upozorňovat na nedostatky a porušování předpisů, nemají žádnou legitimní pravomoc nařídít úpravu a zjednat soulad s platnými předpisy pro přístupnost. Lze tedy konstatovat, že z hlediska požadavků pro přístupnost má ČR dobrý legislativní rámec. Vymahatelnost práva je ale nízká a opakovaně dochází k porušování stavebního zákona.

Rekodifikace stavebního práva

Nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. (dále jen „NSZ“) byl již za dva roky od schválení dvakrát novelizován. První změna proběhla v roce 2022. Změna provedená zákonem č. 195/2022 Sb. pouze odložila o jeden rok vznik státní stavební správy. V letošním roce, v souladu s programovým prohlášením vlády, byly novelou č. 152/2023 Sb. „napraveny zásadní nedostatky“ NSZ. Cílem komplexní změny stavebního práva bylo vytvořit jasné, transparentní a předvídatelné prostředí, zjednodušit přípravu staveb a přinést zásadní zrychlení povolovacích procesů.

Rekodifikované stavební právo přináší řadu změn i z hlediska bezbariérového užívání staveb s cílem důslednějšího uplatňování požadavků pro přístupnost. Zůstává povinnost pro všechny aktéry zapojené do výstavby (při zpracování dokumentace, při povolovacích procesech, při výstavbě a po celou dobu životnosti stavby) dodržet požadavky na výstavbu. Zásady pro obecné požadavky na výstavbu jsou nově ukotveny přímo v zákonu. Rozdělení požadavků na výstavbu (požadavky na vymezení pozemků, umístování staveb a technické požadavky na stavby) zůstává shodné jako dosud. Mezi základní technické požadavky na stavby se k požadavkům na bezpečnost taxativně doplňuje přístupnost (viz § 149 NSZ). Zákon rovněž ustanovil okruh staveb, kde je povinnost přístupnost dle požadavků prováděcího předpisu dodržet.

Nový stavební zákon také ukončí platnost stávajících prováděcích předpisů. K listopadu 2023 je proto připravena k notifikaci vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj o požadavcích na výstavbu. Vyhláška oproti stávající legislativě integruje do jednoho předpisu jak požadavky na vymezení pozemků, umístování staveb, tak technické požadavky na stavby, a to včetně požadavků pro přístupnost. Ve vyhlášce jsou nově uvedeny pouze funkční požadavky. Konkrétní parametry a detaily řešení bezbariérového užívání budou ukotveny v nové určené normě ČSN 73 4001 Přístupnost a bezbariérové užívání staveb. Práce na této normě v rámci úkolu č. 73/0015/23 zveřejněného ve Věstníku UNMZ č. 5/2023 již byly zahájeny.

Platnost prováděcích vyhlášek zákona č. 183/2006 Sb. včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb. je zrušena k 1. 1. 2024. Ale dle přechodných ustanovení NSZ (§ 332a) stávající prováděcí předpisy vzniklé ze zákona č. 183/2006 Sb. platí až do doby vydání nových prováděcích právních předpisů vydaných podle NSZ, nejpozději však do 1. července 2027.

Zda rekodifikace stavebního práva přinese slibovanou změnu v postoji a přístupu k vytváření přístupného prostředí pro všechny, ukáže až praxe. Za neziskové organizace věřím, že naše úsilí věnované problematice přístupnosti, dlouholeté zkušenosti expertů z praxe a znalost problematiky přístupnosti z pohledu osob se zdravotním znevýhodněním povedou k posílení naší pozice odborníků, kteří budou přirozenou a nedílnou součástí v procesu návrhu a tvorby vystavěného prostředí.

Ing. Dagmar Lanzová
NIPI – Bezbariérové prostředí, Národní
rada osob se zdravotním postižením
České republiky

VEŘEJNÝ PROSTOR Z POHLEDU OSOB SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

Každý člověk, i ten se zrakovým postižením, musí denně řešit cesty do práce, na nákup, na úřad, k lékaři. Pro běžného člověka je veřejný prostor sám o sobě poměrně snadno čitelný. Člověk se zrakovým postižením se musí pravidla, systém chůze a orientace ve veřejném prostoru předem naučit. Kvalitní možnosti výuky v ČR jsou. Výuka a chůze s bílou holí je pro takového člověka vysoká škola. Než ji sám začne ve veřejném prostoru používat, trvá to mnoho měsíců. Díky tomu předpokládá, že nastavený systém, který se pracně naučil, je po celé republice stejný, správný a pravdivý. Nelze se učit něco jiného pro každý kraj, město nebo terminál hromadné dopravy. Nelze si to zapamatovat a není to ani bezpečné.

Přestože máme více smyslů, osobám se zrakovým postižením k orientaci ve veřejném prostoru zbývají pouze dva, hmat a sluch. Pro bezpečný a samostatný pohyb jsou pro tuto skupinu tedy velmi důležité detaily.

Hmat znamená využití rukou (ověření detailů), nohou (prvky pro nášlap) a bílé hole jako „detektoru“ míst nebo jako prodlouženého nástroje hmatu.

Výchozí situací pro každého člověka se zrakovým postižením je zjistit, kde jsem, kam se chci dostat a jak se tam chci dostat. Základní a nejdůležitější orientační prvky jsou tzv. **přirozené vodící linie** (fasády domů, podezdívky, ploty, parkový obrubník, zábradlí s vodící funkcí apod.). Jsou to trvalé konstrukce, vystupující nad pochozí plochu bez ohledu na povětrnost a roční období, které se dají nejlépe a bezpečně využít. Naopak obrubník směrem do vozovky není nikdy vodící linie. Pohyb v tomto místě je bezpečnostní riziko a jeho využití zakazuje i legislativa.

V ojedinělých a odůvodněných případech lze navrhnout **umělé vodící linie** z drážkované dlažby. V jejím nejbližším okolí nesmí být žádná překážka. Umělá vodící linie bohužel nemusí být funkční celoročně (údržba, sníh, listí atd.) a je problematická při překlenutí velkého prostoru. Přestože její délka není legislativně omezená, ve skutečnosti není možné jí použít pro udržení směru na vzdálenost delší než 10–12 m. Zásadní jsou zde faktory jako nutnost velkého soustředění, okolní provoz nebo povětrnostní a klimatické podmínky. Pak je nutné tyto linie prokládat na trase jinak vystupujícími prvky (parkový obrubník, květináče atd.), aby si chodec mohl ověřit, že je na správné trase a v potřebném směru. Hmatové prvky musí být provedeny a osazeny z certifikovaných materiálů, tím je garantována jejich jednoznačná geometrie. Dále musí

Ukázky hmatových řešení na komunikacích pro osoby se zrakovým postižením. Autor: archiv SONS

být hmatové prvky jednoznačně odlišitelné od okolí, tedy musí splňovat barevný i hmatový kontrast. Barevný kontrast je určený pro slabozraké a je řešen s ohledem na své okolí. Hmatový kontrast je splněn, pokud jsou dodržena technická pravidla uvedená v podmínkách certifikace (viz TN 12.03.x), tzn. nejbližší okolí reliéfního prvku musí být lemováno hladkou dlažbou (min. 200 × 200 mm). Například zámková dlažba tyto parametry nesplňuje. Umělá vodící linie nemůže sloužit jako náhrada za varovný prvek, chodec takovouto úpravu prostoru nepředpokládá a netuší, proč by měl ze své trasy odcházet.

Varovný pás je zásadní bezpečnostní prvek. Osazuje se na hranici bezpečného a nebezpečného prostoru z pohledu chodce, např. na hranici nízkého chodníku a vozovky. Pás musí být rovněž osazen z certifikovaného materiálu a jeho lemování (hmatový kontrast) musí být provedeno stejně, jako je uvedeno u prvků výše.

Signální pás je prvek, který dává informaci o přístupu k přechodu, k místu pro přecházení, k označení zastávky a označuje začátek a konec obytné nebo pěší zóny. Signální pás musí vždy začínat u přirozené vodící linie, jinak jej chodec nenajde ani nepoužije. Pokud signální pás navádí na přechod nebo na místo pro přecházení, musí jeho osa vždy vést ve směru přechodu. V ploše signálního pásu a v jeho koridoru (min. 240 cm) nesmí být žádné překážky (lavička, reklamy, koše, sloupy veřejného osvětlení apod.) s výjimkou sloupku světelné signalizace, protože právě ten chodec potřebuje najít. Na druhé straně přechodu očekává opět signální pás, který jej navede zpět k přirozené vodící linii.

V případě místa pro přecházení musí být provedeno odsazení signálního pásu od varovného, aby chodec bezpečně poznal, že jsou zde jiná dopravní pravidla, a nezaměnil ho s přechodem pro chodce. Hmatový kontrast musí být řešen také v případě křížení signálních pásů nebo umělých vodících linií vynecháním reliéfní dlažby.

Značení zón i dočasných staveb a konstrukcí musí splňovat stejná pravidla, nejsou zde žádné výjimky.

Význam hmatových prvků se **nesmí v žádném případě sružovat** (např. navádění na přechod a začátek pěší zóny). Pro chodce by taková úprava nebyla pochopitelná a bezpečná.

Akustická navigace a orientace se z pohledu osob se zrakovým postižením primárně týká akustických orientačních majáčků a informačních tabulí (odjezdové a příjezdové tabule u dopravních staveb).

Vyhláška MMR

Vyhláška MMR č. 398/2009 Sb. společně s normovými hodnotami v odkazovaných ČSN tvoří v ČR základ přístupnosti prostředí. Přestože ČSN jsou nezávazné, tak v případě, že se na ně nebo na jejich části vyhláška odkazuje, činí tyto hodnoty závazné.

V současné době není nutný žádný nadstandard, pro zajištění bezpečného a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením stačí dodržovat aktuální platnou legislativu.

Z výše uvedeného vyplývá, že je třeba navrhnout bezbariérové trasy, místa a materiály již ve fázi studie. V opačném případě se může stát a stává se, že navazující dokumentace stavby nesplní zákonné požadavky a stavba je pak nerealizovatelná a pro určitou skupinu osob se stane nebezpečná a nepoužitelná. Opravy v této fázi jsou již velmi drahé, kompromisní a často nesplní představy architektů ani uživatelů.

Ing. František Brašna, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR

BYT ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ A BYT S UNIVERZÁLNÍM STANDARDEM – JAK NA DEMOGRAFICKÉ ZMĚNY REAGUJE NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

V souvislosti s rychlým stárnutím populace dochází v České republice k razantnímu nárůstu počtu osob s postižením, přičemž dominujícím typem je funkční porucha pohybového aparátu (dle posledních dat z šetření ČSÚ se v roce 2019 jednalo o 830 tisíc osob). Proto se řešení přístupného bydlení stává stále důležitější celospolečenskou otázkou.

Podobnému problému čelí celá Evropa. Jak ukazují četné výzkumy, odpověď na prudkou demografickou křivku hledají pomocí legislativních i strategických opatřeních všechny země starého (a zároveň stárnoucího) kontinentu.

V Česku se legislativa v otázce přístupnosti bydlení pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace doposud omezovala na průřezové řešení přístupnosti společných prostor a domovního vybavení bytového domu, na byt zvláštního určení a upravitelný byt. Konkrétní podmínky pro tyto stavby stanovila stále ještě platná vyhláška č. 398/2009 Sb., *o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb*.

Vzhledem k průtahům, které provází aplikace nového stavebního zákona včetně souvisejících vyhlášek a norem, není zcela jasné, do kdy bude vyhláška č. 398/2009 Sb. platit. Přechodné období bude podle novelizačního ustanovení trvat do vydání nového prováděcího právního předpisu, nejdéle však do 1. 7. 2027.

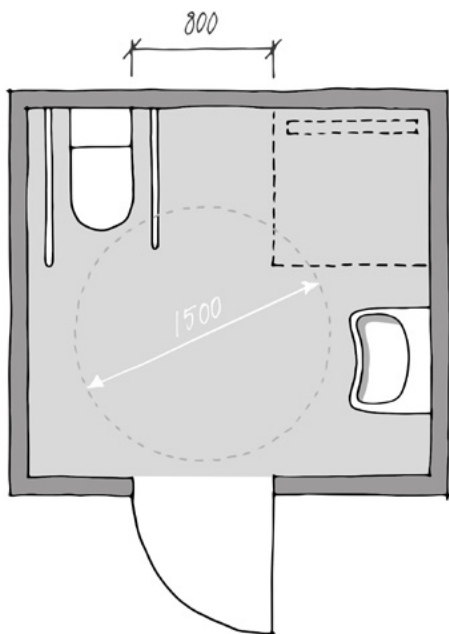
Jaké změny lze očekávat s přijetím nových předpisů ošetřujících přístupnost staveb pro bydlení a bytů?

Nový stavební zákon předně nahrazuje pojem „bezbariérovost“ termínem „přístupnost“. Obecně pak požadavky na přístupnost, které jsou doposud vyčleněny ve výše uvedeném samostatném předpisu, vyhlášce č. 398/2009 Sb., začlení do nové *Vyhlášky o požadavcích na výstavbu*. Jejich znění už prošlo připomínkovým řízením.

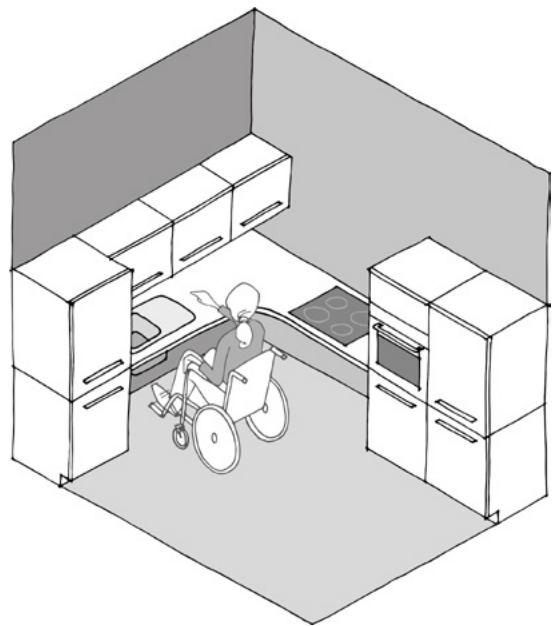
Vyhláška o požadavcích na výstavbu stanoví požadavky na vymezení pozemků, na umístování staveb a technické požadavky na stavby. Bude určovat pouze podmínky uplatnění předpisů a odkazovat dále, mimo jiné na novou normu, do níž se seskupí všechny technické požadavky na přístupnost.

V oblasti staveb pro přístupné bydlení a byty začne *Vyhláška o požadavcích na výstavbu* pracovat se čtyřmi kategoriemi přístupnosti bytů. Nově zavede pojem byt s univerzálním standardem a naopak vypustí tzv. upravitelný byt. Pojem byt zvláštního určení zachová, ale v rozšířené podobě.

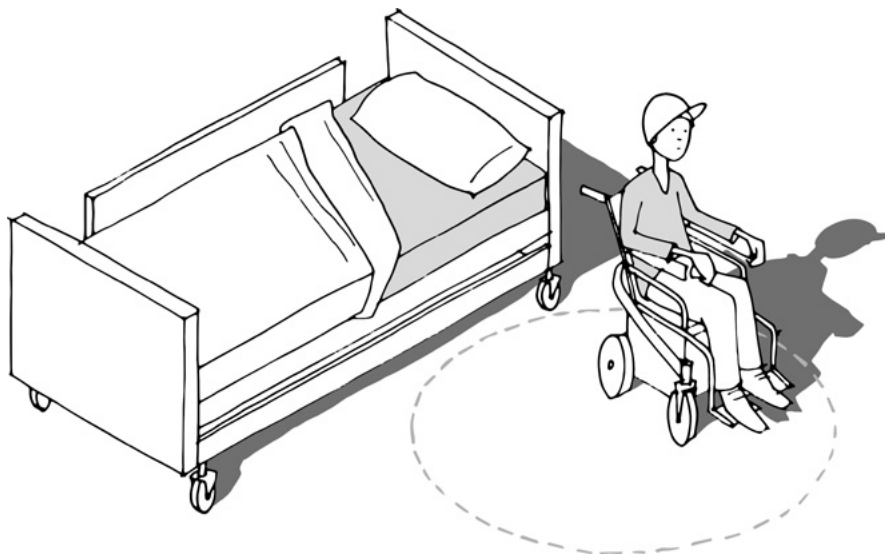

Úprava dispozičního uspořádání koupelny v případě standardu S 150

Příklad uspořádání pracovního prostoru v kuchyni v případě standardu S 150

Základním prostorovým požadavkem standardu S 180 je manipulační prostor o velikosti kruhu o průměru 1800 mm, který počítá nejen s nároky osoby s těžkým tělesným postižením, ale i osoby pečující

MAX. 1200

MIN. 600

MAX. 1500

Výškové úrovně běžně dostupných prvků při uplatnění standardu S 150 a S 120

V tomto smyslu se v omezeném rozsahu do Vyhlášky o požadavcích na výstavbu propíše ministerstvem pro místní rozvoj certifikovaná *Metodika uplatňování principů univerzálního designu a celoživotního bydlení v bytové výstavbě*. Ta nabízí východiska pro uchopení přístupného bydlení nejen pro veřejnou správu, ale i odbornou veřejnost.

Metodika předně přehodnocuje neefektivní opatření vyplývající z vyhlášky č. 398/2009, která definuje v podstatě jediný standard – byt zvláštního určení (tzv. upravitelný byt se v prostorové náročnosti neliší). Ten ve svých požadavcích představuje souhrn potřeb osob s různými druhy zdravotního omezení a jeho základním prvkem je manipulační prostor o velikosti kruhu o průměru nejméně 1500 mm ve všech obytných i bytových prostorech bytu včetně balkonu či lodžie. Takové pojetí je prostorově i ekonomicky vysoce náročné, v praxi často obtížně uplatnitelné a s ohledem na různou funkční kapacitu lidí s postižením nedává ani příliš smysl.

Metodika uplatňování principů univerzálního designu a celoživotního bydlení v bytové výstavbě inspirovaná zahraniční praxí přichází s efektivnějším konceptem, který více odpovídá různorodosti cílové skupiny. Dispoziční a prostorové uspořádání dělí do více kategorií: na univerzální standard S 120, byt v bezbariérovém standardu S 150 a byt ve specifickém standardu S 180.

Univerzální standard představuje základní nároky na přístupnost bytu. Vhodný by měl být pro většinu lidí včetně osob s lehčím tělesným postižením, kteří používají hole, chodítko nebo mechanický vozík. Primárním požadavkem této kategorie je zajištění manipulačního prostoru o velikosti kruhu o průměru 1200 mm ve všech místnostech bytu. Z hlediska plošných výměr má tedy S 120 potenciál být využitý i při běžné výstavbě.

Bezbariérový standard se blíží požadavkům na dnešní byt zvláštního určení, který je definovaný vyhláškou č. 398/2009 Sb. Je vhodný pro osoby se zdravotním omezením využívající mechanický nebo elektrický vozík. Základním požadavkem standardu zůstává manipulační prostor o velikosti kruhu o průměru 1500 mm ve všech místnostech v bytě.

Specifický standard vyžaduje manipulační prostor o velikosti kruhu o průměru 1800 mm, ale pouze v některých místnostech bytu – koupelně, ložnici/pokoji. Tato kategorie zohledňuje potřeby osob s těžkým tělesným postižením, které pro sebeobsahu potřebují zdvihací zařízení a intenzivní dopomoc druhého člověka. Z povahy těžkého zdravotního omezení vyplývá předpoklad, že většinu činností v bytě zajišťuje asistent, proto se na rozdíl od standardu S 150 bezbariérové úpravy netýkají například kuchyně nebo některých manipulačních prvků.

Připravovaná *Vyhláška o požadavcích na výstavbu* adoptuje všechny tři uvedené kategorie, k nimž přidá čtvrtý standard týkající se požadavků na byt pro osoby se zrakovým omezením.

Požadavky na byt s univerzálním standardem nebo požadavky na byt zvláštního určení budou muset splňovat ubytovací jednotky ve stavbách pro sociální služby a byty v domě s pečovatelskou službou.

Mgr. Kateřina Novotná
Fakulta architektury ČVUT v Praze,
Pražská organizace vozíčkářů

NIPI BEZBARIÉROVÉ PROSTŘEDÍ – PARTNER PRO AUTORIZOVANÉ OSOBY I STAVEBNÍ ÚŘADY

NIPI bezbariérové prostředí o.p.s. (www.nipi-bp.cz) je společnost s celorepublikovou působností, která se snaží aktivně podílet na tvorbě přístupného prostředí (veřejného i soukromého). Takové prostředí je neopomenutelnou stránkou sociální integrace. Cílem organizace je být partnerem stavebním úřadům, lidem profesně spojeným s tvorbou veřejného prostranství, a především pro všechny snižovat množství bariér. NIPI BP o.p.s. poskytuje bezplatně konzultace při zpracování stavebního záměru, tvorbě projektové dokumentace, při povolování, ohlašování a kolaudaci staveb. Konzultace mohou být osobní, telefonické, emailové nebo formou online setkání.

Jako podporu rozhodovacích procesů stavebních úřadů vydává NIPI BP o.p.s. metodická stanoviska, účastní se pracovních porad stavebních úřadů, kolaudací, připomínkuje legislativu a také přijímá a řeší podněty na přístupnost staveb. Financování činnosti organizace je vícezdrojové, jedním z významných zdrojů je neinvestiční dotace od Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Proto metodická stanoviska pro osoby se zdravotním postižením a pro stavební úřady nepodléhají zpoplatnění. Pro ostatní zadatele je sazebník příspěvků uveden na webových stránkách. Pro osoby s kratší projekční praxí je NIPI BP o.p.s. především dobrou výstupní kontrolou a podporou pro kvalitní návrh bezbariérového řešení.

Kapacita NIPI BP o.p.s. je v tuto chvíli 60 aktivních konzultantů, kteří za období posledních 5 let v přímé návaznosti na rozsah projektu vykážali 10 947 konzultací, 17 556 vydaných metodických stanovisek, 1 397 kolaudací a 2 096 kontrolních dnů na stavbách. Samozřejmostí je stavební vzdělání konzultantů s praxí minimálně 5 let, orientace v legislativě a chápání celkového přesahu a dopadu přístupnosti na fungování společnosti. V praxi se potvrzuje správnost spojení stavebně-technického myšlení s přímou uživatelskou rovinou.

Organizace NIPI BP o.p.s. není dotčeným orgánem. Pro bezbariérové užívání staveb není stavebním zákonem ani jiným právním předpisem stanoven žádný dotčený orgán, proto je vymahatelnost požadavků na bezbariérové užívání a stejně tak odstranění chybně vzniklých bariér velmi zdoluhavý proces. Ochranu tohoto požadavku na úrovni veřejného zájmu zajišťují příslušné stavební úřady, pro které v případě potřeby může NIPI BP o.p.s. na vyžádání tvořit přímou podporu. Odpovědnost stavebních úřadů tím však není nijak dotčena.

Z konzultační praxe vyplývá, že v současné době dochází k nárůstu bariér především ve veřejném prostranství. Mezi nejčastěji diskutované problémy patří nadměrné křížení různých druhů dopravy, nedostatečné rozhledové poměry, nedostatečný průchozí prostor u vodicích linií, reklamní smog, a především sdílené plochy pro pěší – chodci versus cyklisté (včetně uživatelů elektrických koloběžek, kol a jiných samovyvažovacích dopravních prostředků). S nárůstem tiché elektromobility také dochází k novým situacím. V důsledku přirozeného hluku v městském prostředí se již nelze dostatečně spolehnout na sluch a všichni chodci se stávají více zranitelnými. Nejvíce ohroženými jsou malé děti, senioři, osoby se zrakovým či sluchovým znevýhodněním. Proto je třeba věnovat zvýšenou pozornost usměrnění toku chodců, které je v některých případech nezbytné s ohledem na jejich bezpečnost. A bezpečnost platí pro všechny typy staveb bez výjimky.

Bc. Barbora Suchá
NIPI – Bezbariérové prostředí

Ing. Jana Košťálová, Ph.D.
NIPI – Bezbariérové prostředí, Fakulta umění
a architektury Technická univerzita v Liberci

VÝUKA BEZBARIÉROVÉHO ŘEŠENÍ STAVEB NA FAKULTĚ ARCHITEKTURY ČVUT V PRAZE

Prof. Ing. arch. Irena Šestáková, foto Pavel Lupač

S prof. Ing. arch. Irenou Šestákovou o výuce bezbariérového řešení staveb na Fakultě architektury ČVUT v Praze, kde od roku 2004 vede společně s Ondřejem Dvořákem ateliér zaměřený zejména na stavby pro sociální služby. V roce 2003 převzala výuku bezbariérového řešení staveb v rámci předmětu Nauky o stavbách I a postupně zavedla kromě teoretické i praktickou výuku bezbariérovosti. Dále definovala zásady pro navrhování staveb pro sociální služby, toto téma přednáší v rámci předmětů Nauka o stavbách II a III. Dlouhodobě se věnuje problematice přístupnosti prostředí a sociálního začleňování. V roce 2006 byla jmenována docentkou, v roce 2014 profesorkou pro obor Architektura.

Paní profesorko, na co se klade největší důraz při výuce bezbariérového užívání staveb na FA ČVUT? Studenti prvního ročníku bývají hodně vytiženi a musí být těžké přizpůsobit výuku tak, aby si z tohoto tématu skutečně něco odnesli.

Když jsem v roce 2003 převzala po Ing. Skopcoví výuku Bezbariérového řešení staveb v rámci předmětu Nauky o stavbách I, bylo toto téma předkládáno studentům jen formou přetlumočení příslušných zákonů a vyhlášek bez jakéhokoliv architektonického kontextu a vlastních praktických zkušeností. Proto jsem se hned od počátku snažila propojit teorii s vlastní zkušeností našich studentů a studentek. Co se týká vytižení studujících prvního ročníku, domnívám se, že právě forma, kterou je v současné době téma bezbariérovosti předkládáno, příliš nezatěžuje a zároveň umožňuje získat vlastní zkušenosti např. s jízdou na vozíku.

Jak vznikla myšlenka na uspořádání workshopu Překonejme bariéry? Mohla byste porovnat první ročníky s tím posledním? Je akce určena pouze pro studenty vaší školy?

Myšlenka vznikla na základě potřeby nabídnout našim studujícím nejen osobní zkušenost s jízdou na vozíku nebo s pohybem s bílou holí, ale také jim umožnit přímou konfrontaci s názory a zkušenostmi osob s handicapem, pro které jsou bariéry každodenní součástí jejich života.

Workshop od provopočátku připravujeme a realizuje společně s Pražskou organizací vozíčkářů a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých, to se nezměnilo. Mezi prvním a posledním ročníkem je ale diametrální rozdíl. V roce 2003, kdy se konal 1. ročník, jsme začínali venku, před fakultou, se dvěma rampami vytvořenými z prvků, které nám zapůjčila Technická správa komunikací. V současné době používáme přímo na workshop vyrobené rampy s příslušnými sklony a simulované prostory koupelny, WC a výtahů včetně vybavení.

Akce, která je podporována Fondem celoškolských aktivit ČVUT, je určena nejen studentům a studentkám ČVUT, ale také studujícím ostatních vysokých a středních škol. Od loňského roku workshop navštěvují i žáci a žákyně škol základních.

Tento seminář ale není jediné praktické cvičení s vozíkem, které studenti během semestru absolvují...

Ne, není. V rámci cvičení předmětu Nauky o stavbách I studující mapují bezbariérovost objektů a tras v Praze, zadání připravujeme ve spolupráci s Pražskou organizací vozíčkářů. Skupiny studujících si zapůjčí mechanický vozík, zmapují příslušnou trasu a výsledky své práce prezentují formou videa nebo powerpointu na konci semestru za přítomnosti zástupců pražské organizace, kteří práce připomínají a dále využívají jako podklad např. při řešení konkrétní situace.

Pozorujete na studentech vyšších ročníků a absolventech, že díky tomuto přístupu vnímají bezbariérovost jinak než dříve?

Ano, vnímání se určitě změnilo. Vidíme to nejen při prezentacích mapování v prvním ročníku, ale také při navrhování v rámci ateliérů.

Na FA ČVUT vedete rovněž návrhový ateliér, který se zaměřuje na stavby pro sociální služby a sociální začleňování. Jakými projekty jste se v posledních letech zabývali?

Obecně se dá říci, že se zabýváme navrhováním pro specifické skupiny, kterým z nějakého důvodu hrozí sociální vyloučení. Naše zadání jsou zaměřena na seniory, děti, osoby s handicapem nebo osoby v nepříznivé životní situaci. V posledních letech jsme řešili např. Nízkoprahové centrum s prostupným bydlením pro oběti domácího násilí, Denní stacionář a cvičné bydlení pro autisty, Komunitní centrum pro seniory venkovského charakteru s několika byty.

V posledních letech jste se také podílela na několika vědeckovýzkumných projektech, které se problematice přístupnosti prostředí též věnovaly...

Ano, moji studenti a studentky doktorského studia řešili řadu projektů v rámci Studentské grantové soutěže. Já jsem pak společně s kolegy řešila dva významné projekty, první z nich byl projekt GA ČR Principy tvorby prostředí pro osoby s Parkinsonovou nemocí a druhým projekt TA ČR Beta Hledání nových metod pro podporu implementace principu univerzálního designu v investiční podpoře bydlení.

Ing. arch. Jan Tomandl, Ph.D.

Zážitkový seminář Překonejme bariéry 2023, autor Jan Tomandl

GRAPHISOFT
Archicad®

VAŠE NEJLEPŠÍ VARIANTA NÁVRHU

BRENAC & GONZALEZ &
ASSOCIÉS
HIGHER ROCH, FRANCIE
BRENAC-GONZALEZ.FR
FOTO
©SERGIO GRAZIA

Jednoduše porovnejte varianty návrhu a ušetřete čas potřebný pro nalezení té nejvhodnější. Archicad pomáhá všem zainteresovaným udržet přehledné uspořádání dokumentů, i když velikost a složitost projektů stále roste.

www.archicad.cz

centrum
PRO PODPORU POČÍTAČOVÉ GRAMKY ČR S.R.O.

TÉMA II

REFLEXE

ČESKÉ

CENY

ZA

20

ARCHITEKTURU

23

SLAVNOSTNÍ

VYHLÁŠENÍ

VÝSLEDKŮ

ČKA

2023

Na slavnostním galavečeru České ceny za architekturu konaném ve Foru Karlín a přenášeném živě na web ČT art byly ve čtvrtek 9. listopadu vyhlášeny výsledky 8. ročníku této soutěžní přehlídky realizovaných staveb organizované Českou komorou architektů. Na akci dorazila více než tisícovka architektů, architektů, partnerů ČKA a dalších hostů.

„Česká cena za architekturu velmi dobře naplňuje zákonné poslání České komory architektů i aktualizovanou Politiku architektury a stavební kultury ČR – představuje odborné a zejména laické veřejnosti kvalitní architektonickou produkci realizovanou na našem území. ČKA se za 8 let své existence stala nejlepším nástrojem propagace a popularizace našeho oboru a kvality posouzené evropskými měřítky, a to bez zatížení rozpočtu Komory i bez úhrady soutěžícími,“ uvedl předseda ČKA a Grémia ČKA Jan Kasl při vyhlášení výsledků. „ČKA postupně přerostla v celoroční aktivitu rozprostřenou po regionech, zahrnující desítky výstav a množství besed, přednášek a dalších akcí pro nejširší veřejnost. Svým mediálním dopadem se letos stala vedoucí soutěžní přehlídkou v ČR a já jsem vděčný partnerům, že podporují zveřejňování příkladů dobré praxe a inspirují tak soukromý i veřejný sektor při rekonstrukcích i přípravě nových staveb. Mezinárodní porota oceňuje realizace bez ohledu na jejich investiční náročnost či objem, ale vyzdvihuje výjimečnost odrážející soudobé trendy i nadčasovost postavenou na místní zkušenosti,“ doplnil Kasl své hodnocení.

Hlavní cena

Hlavní cenu získali Lukáš Ehl, Tomáš Koumar z ateliéru EHL & KOUMAR ARCHITEKTI s Ladislavem Dvořákem a Ladislavem Šaškem za návrh Lávky v Litomyšli. Ve finále letošního ročníku České ceny za architekturu porota vybírala mezi šesti díly. Vítěz i Finalisté se etablovali z 31 nominovaných prací, které ČKA představila na nominačním večeru v červnu tohoto roku. Celkově se o Českou cenu za architekturu v 8. ročníku ucházelo 241 realizací dokončených na území České republiky v posledních pěti letech.

Finalisté

Čestné ocenění Finalista České ceny za architekturu 2023 získalo kromě vítězné stavby pět dalších různorodých děl. Porotu zaujalo Sídlo Kloboucké lesní v Brumově-Bylnici (2022) navržené Janem Machem a Janem Vondrákem z ateliéru Mjölki architekti (který byl finalistou i vloni s projektem Hlídka na Stráži). Finalistou se

stala dále Rekonstrukce historické budovy bývalých jatek pro účely galerie Plato Ostrava (KWK Promes, 2022). Projekt vzešel z architektonické soutěže. Další Finalista, Památník tří odbojů (2022), je prací Kláry a Tomáše Hradečných a jejich týmu z ateliéru IXA. Památník vznikl v areálu statku rodiny Mašínů v Lošanech, který paní Zdeňka Mašínová získala zpět v roce 2017. Finalistou se staly také Zahrady se hřbitovem v Praze-Suchdole (2022). Realizace navržená Václavem Šubou a Jakubem Červenkou (OBJEKTOR ARCHITEKTI) je vítězným projektem z architektonické soutěže. Mezi finalisty zařadila porota také Rozšíření lodžii panelového domu v Praze (2021) od autorů z ateliéru re:architekti studio. Porota udělila čestné uznání Veřejnému prostranství mezi školami v Červeném Kostelci (2021 architekti a Laboratorium architektury krajiny, 2022). Projekt vzešel z architektonické soutěže a porotci ocenili přístup autorů i investora k veřejnému prostoru.

Ceny partnerů

Uděleno bylo rovněž pět Cen partnerů: Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za příkladnou revitalizaci brownfieldu, Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé a šetrné řešení stavby ve venkovském prostředí, Cena společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení a Cena společnosti Vekra za povýšení elementárního stavebního prvku na umění.

Výjimečný počín

V rámci České ceny za architekturu bylo letos také tradičně uděleno ocenění za Výjimečný počín, které již v červnu na nominačním večeru ČKA obdrželi za své aktivity architekti Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal ze spolku CBArchitektura. Od roku 2012 se věnují propagaci kvalitní architektury a podpoře architektonických soutěží.

Česká cena za architekturu se již popáté koná za podpory generálního partnera společnosti Central Group, největšího rezidenčního stavitele v ČR. Svoji přízeň přehlídce zachovávají hlavní partneři, společnosti VELUX, KKCG Real Estate a Vekra, mezi které letos patří i Centrum architektury a městského plánování v Praze. Partnerem galavečera je společnost Lenovo.

Tereza Zemanová

www.ceskacenaarchitekturu.cz

ČÍSLA

ČCA

2023

241	přihlášených děl
31	nominovaných děl
1	Hlavní cena
6	Finalistů
1	Čestné uznání
5	Cen partnerů
1	Výjimečný počín
1	Cena předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Miloše Vystrčila

Ivan Bartoš, ministr pro místní rozvoj, Dagmar Mošnerová, ředitelka Kanceláře ČKA, Jan Kasl, předseda ČKA

Moderátorská dvojice Martha Issová a Jiří Zeman

Foto René Volfík a Ondřej Bezperát

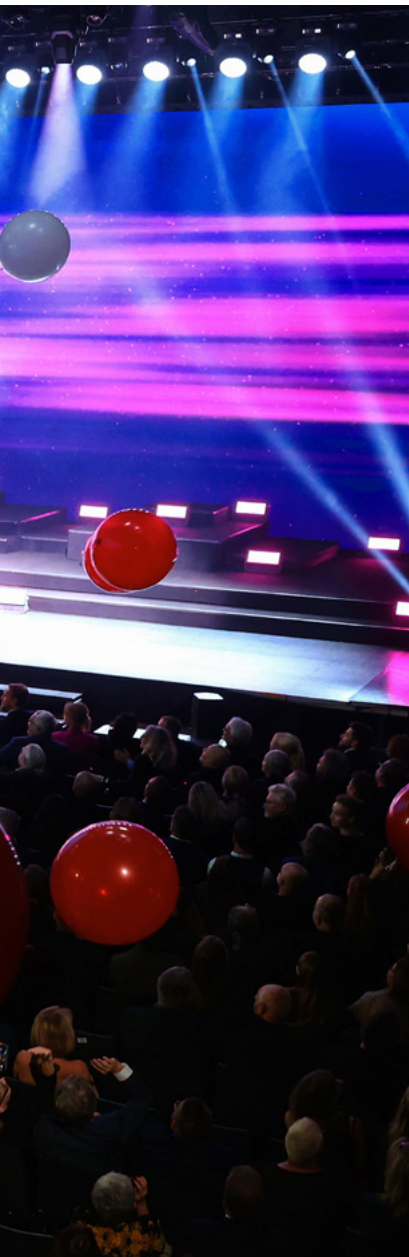

Pohled do předsáali

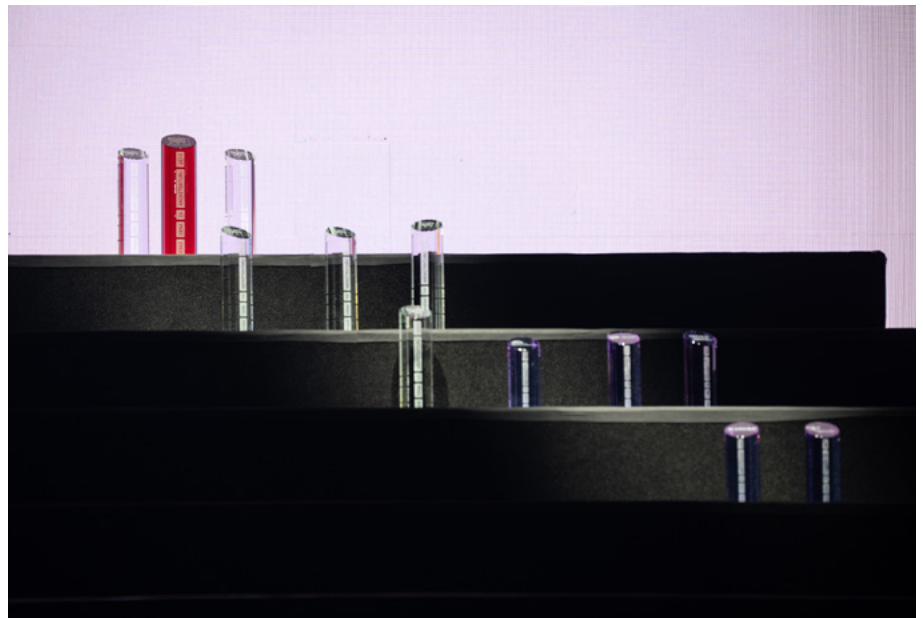

Dagmar Mošnerová, Eva Jiřičná, Jan Kasl
a Ladislav Lábus

Galavečer ČCA 2023 ve Foru Karlín

Jedna Hlavní cena, šest Finalistů, pět Cen partnerů

Lukáš Ehl a Tomáš Koumar přebírají Hlavní cenu ČCA 2023 za lávku pro pěši v Litomyšli

Jan Vrana, bývalý předseda ČKA, a Petr Velička na slavnostním galavečeru

POROTA

Finalisty z 31 nominovaných realizací vybírala mezinárodní porota v čele s předsedkyní architektkou Tabou Rasti (Španělsko). Dále v porotě zasedli architektka Gilma Teodora Gylytė (Litva), architekt a urbanista Joakim Lindmarker (Švédsko), architekt, krajinářský architekt a urbanista Winy Maas (Nizozemsko), architekt Oliver Sadovský (Slovensko), krajinářská architektka Maike van Stiphout (Nizozemsko) a spisovatel, kurátor a kritik specializující se na oblast designu a architektury Deyan Sudjic (Velká Británie). Začátkem září porotci navštívili Českou republiku, aby zhlédli a posléze zevrubně prodiskutovali nominované stavby.

architektura reagovat na historický kontext. Důležitá je právě tato diskuse a poučení, které se dostává při dozažení užšího výběru, spíše než nemožné srovnání mezi mostem a mateřskou školou, mezi občanským centrem a galerií současného umění.

Mezi projekty, které jsme navštívili, jsme našli cesty k pochopení například toho, jak mohou pokora a jednoduchost vytvořit silný památník minulé tragédie. Připomněly nám, jakou roli může architektura hrát při fyzickém i sociálním stmelování společnosti.

Každý z projektů, které jsme posuzovali, byl svým vlastním příspěvkem k takové architektonické konverzaci. Setkali jsme se s odpovědnými architekty a inženýry a v některých případech také s lidmi, kteří projekty skutečně postavili vlastníma rukama. Setkali jsme se klienty a členy komunit – jednotlivci, na nichž kvalitní architektura skutečně závisí. Mnohé projekty nás dojaly; trpělivá práce komunity obyvatel pražského sídliště z dob Československa, kteří se spojili, aby zmodernizovali své bydlení, a také památník tří generací odboje. Porota se nakonec shodla na tom, že cenu letos získá lávka pro pěší v Litomyšli. Řešila mnoho problémů, s nimiž se současná architektura potýká, ale přitom si zachovala zásadní jednoduchost. Je syntézou architektury, inženýrství a urbanismu, produktem komunity, která časem vytvořila z architektury významnou součást svého veřejného života, předmět společné občanské vize budoucnosti. Lávka kombinuje betonovou věž s ocelovou Vierendeelovou konstrukcí působící jako velkorozměrové sochařské objekty, které spolu vzájemně komunikují. Konstruktivní požadavek na vyvážení hlavního rozpětí mostu vede k dokonale umístěnému vyhlídkovému místu, zavěšenému nad břehy řeky Loučná. Bylo přidáno několik pečlivých detailů, jako je světlík ve výtahové věži a kaligraficky provedené křivky na dveřích. Zároveň vytváří důležité spojení mezi dvěma fyzicky oddělenými částmi města a je působivým příkladem tvůrčí spolupráce mezi architektem, inženýrem, umělcem a občany města.

ZPRÁVA

POROTY

Členové poroty České ceny za architekturu 2023, která obdržela 241 přihlášek, což je více než v loňském roce, byli potěšeni rostoucím úspěchem této soutěže. Jejím hlavním cílem je informovat širší veřejnost o významu vzniku kvalitní architektury v jakémkoli prostředí a je zcela evidentní, že s takovým množstvím realizovaných staveb, které je třeba posuzovat, se cena dostává do povědomí mnoha komunit. Hodnocení nás zavedlo například Českou republikou, od odlehklých venkovských enkláv přes historická města, bývalá průmyslová centra hledající novou budoucnost až po monumentální centrum Prahy. Jako návštěvníci ze zahraničí – členové poroty přijeli z celé Evropy – jsme si dobře uvědomovali dlouhou architektonickou tradici, stejně jako práci nové generace architektů. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem této ceny je komunikace, měla by být spíše než jako soutěž chápána jako celospolečenský dialog o tom, co může současná architektura zemi nabídnout. Pro porotu to byla příležitost prozkoumat přístupy a myšlení, jak nejlépe recyklovat budovy, které ztratily své původní využití, a jak mohou architekti řešit otázku změny klimatu. Uvažovali jsme o tom, jakým způsobem mohou drobné zásahy pomoci udržet komunity a jak může současná

REFLEXE

ČKA

2023

TABA RASTI
předsedkyně poroty

V závěrečné zprávě poroty České ceny za architekturu byl opakovaně zdůrazněn význam architektury jako prostředku k posilování fyzického a sociálního stmelování společnosti. U kterých staveb přihlášených do ČCA jste tento aspekt shledali nejmarkantnější a proč? Vítězná realizace, které získala Hlavní cenu – lávka pro pěší v Litomyšli – dokonale vystihuje tuto ideu architektury, která posiluje fyzickou a sociální soudržnost. Takové momenty, kdy i ty nejpropracovanější a nejjemnější zásahy mají hluboký dopad na vztah lidí k městu, mě opravdu baví. Je to skvělý příklad toho, jak udělat více s méně, o což v naší praxi vždy usilujeme.

Dalším projektem, který mě zaujal, jsou jatka, která byla přeměněna na výstavní prostor galerie Plato. Projekt pečlivě spojuje staré s novým a vytváří tak živý veřejný prostor, který vdechuje okolí nový život. Projekty modernizace, jako je tento, mají zásadní význam pro splnění cílů nulových uhlíkových emisí. Díky práci se stávající městskou strukturou můžeme zvýšit výkon a funkčnost a zároveň snížit obsah zabudovaného uhlíku.

Jakou úlohu by měla hrát architektura ve společnosti? Architektura by měla respektovat minulost a současně hledět do budoucnosti, která bude pro všechny ekologičtější a zdravější.

Ve Foster + Partners věříme, že města, kde vedle sebe stojí budovy z různých období, stylů a materiálů, jsou bohatá a rozmanitá. Vždy jsme se zasazovali o opětovné využití a obnovu historických budov, které lze citlivými zásahy znovu oživit. Moderní zásahy do historických objektů často usnadňují přístup a umožňují více lidem využívat a oceňovat staré budovy způsobem, který by dříve nebyl možný. V tomto smyslu jsou dokonalým komplimentem, protože jde právě o uznání a zachování hodnoty budovy a zajištění její životaschopnosti a přístupnosti pro budoucí generace.

Lávka oceněná Hlavní cenou ČCA 2023 vznikla v Litomyšli, ve městě, které se vyznačuje dlouhodobou politickou a vizionářskou kontinuitou v oblasti rozvoje. Nemalou měrou ke správnému nasměrování přispívá také městská architektka Litomyšle Zdeňka Vydrová, která ve své pozici působí již více než 30 let. Jak často se ve vaší zemi objevuje funkce městského architekta (nezávislého externího odborníka, který v sídle neprojektuje, ale ve spolupráci s politickými představiteli určuje směr jeho rozvoje) a jaká je jeho role?

Právě nasazení Litomyšle při vytváření architektonické vize pro budoucnost umožnilo realizaci projektů, jako je tato lávka pro pěší. Role městského architekta je zásadní při práci s historickou městskou strukturou, kdy se vytváří základ pro to, jak zasahujeme a interpretujeme místní předpisy, aby se zlepšil zážitek lidí z města.

JOAKIM LINDMARKER

V závěrečné zprávě poroty České ceny za architekturu byl opakovaně zdůrazněn význam architektury jako prostředku k posilování fyzického a sociálního stmelování společnosti. U kterých staveb přihlášených do ČCA jste tento aspekt shledali nejmarkantnější a proč? Několik projektů se zabývalo různými způsoby, jak znovu spojit/obnovit roztříštěné komunity nebo pokračovat v posilování těch již dobře fungujících. Veřejné prostranství mezi školami v Červeném Kostelci pracuje s městským prostorem na půdorysu mnohoúhelníku.

Obecní dům Skalička, Informační centrum v Trojanevích a Radnice města Lázně Bělohrad zase pečlivě hledají pozice pro obnovu budování komunity a místní správy v tradičnějším smyslu, zatímco AIR SQUARE a Sonda – veřejná knihovna zkoumají neotřelejší způsoby aktivace veřejného prostoru. Lze určit minimum architektonických zásahů, které mohou působit jako katalyzátor nových setkání a spojení mezi lidmi?

Jakou úlohu by měla hrát architektura ve společnosti? Architektura je jak součástí pomalu se vyvíjející společnosti, tak projevem rychlého vývoje. Jako taková musí balancovat mezi svou demokratičností/přijatelností a zkoumáním neznámého. Vystavěné prostředí naší doby musí navíc být méně o materiálním luxusu a více o hlubších hodnotách.

Lávka oceněná Hlavní cenou ČCA 2023 vznikla v Litomyšli, ve městě, které se vyznačuje dlouhodobou politickou a vizionářskou kontinuitou v oblasti rozvoje. Nemalou měrou ke správnému nasměrování přispívá také městská architektka Litomyšle Zdeňka Vydrová, která ve své pozici působí již více než 30 let. Jak často se ve vaší zemi objevuje funkce městského architekta (nezávislého externího odborníka, který v sídle neprojektuje, ale ve spolupráci s politickými představiteli určuje směr jeho rozvoje) a jaká je jeho role?

Řekl bych, že přibližně třetina až polovina švédských obcí zaměstnává městského architekta, ačkoli jeho role, odpovědnost a pravomoci se značně liší. Někteří mají velmi významnou pozici a řídí své město ve všech oblastech architektury. Jiní pracují v pozadí, podporují úřady pověřené vydáváním územních rozhodnutí a stavebních povolení. Městští architekti ve Švédsku mohou být zaměstnanci, ale běžné je také to, že si několik menších obcí společně najímá konzultanty, kteří pro ně působí jako městští architekti.

Toto číslo Bulletinu ČKA je zaměřeno na bezbariérové stavění (pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace). Odráží úroveň předpisů a jejich přísnost ve vaší zemi skutečné potřeby handicapovaných občanů? Jaká je skutečná znalost těchto předpisů ze strany projektantů a jak vypadají ve skutečnosti bezbariérová řešení?

Architekti ve Švédsku znají základní požadavky na bezbariérovou výstavbu, protože ta je velmi pečlivě regulována v rámci procesu plánování i povolování staveb. Stejně jako v případě všech předpisů ale shoda mezi zákonem a skutečnými potřebami není zdaleka dokonalá. Například existuje velmi přísné nařízení, že hlavní vchody musí být do 25 metrů od bezbariérového parkovacího místa – ale už vůbec není upravena vnitřní vzdálenost od vchodu do bytu nebo kanceláře! Kromě toho existuje mnoho aspektů designu pro všechny lidi, které leží mimo pojmy „přístupný“ a „bezbariérový“. Jak navrhovat, aby se každý bez ohledu na své schopnosti a možnosti cítil nejen přijat, ale aby byl považován za nedílnou součást komunity? Aby se neřešila jen architektura a přístup do ní, ale rovný přístup pro všechny a ke všem?

Připravily
Markéta Pražanová a Barbora Veselá
Přeložila Lucie Mertlíková

HLAVNÍ

CENA

Nasvětlení lávky

Lávka v Litomyšli

Autoři
EHL & KOUMAR ARCHITEKTI,
s. r. o. / Lukáš Ehl, Tomáš
Koumar, Ladislav Dvořák,
Ladislav Šašek

Spolupráce
Ivana Šrámková, Ladislav
Tikovský, Mikoláš Vavřín

Stavebník
Město Litomyšl

Realizace
2022

Foto
Tomáš Souček

Pohled na lávku a nábřeží Loučné

Autorská zpráva

Nová lávka s výtahem, která nahrazuje původní nadchod z roku 1981, zajišťuje pěší bezbariérové spojení od MÚ do centra města a z atraktivňuje cestu přes rušnou komunikaci I/35.

Subtilní ocelová konstrukce je nesená masivními pilíři z pohledového železobetonu. Převýšený pylon výtahu je umístěn v ose původního schodiště a nese vlastní konstrukci lávky. Zároveň vytváří novou dominantu – věž v průhledu Ropkovou ulicí z náměstí. Střední pilíř přechází v nové betonové schodiště orientované směrem k cestě ke Smetanovu domu. Na západním předpolí je lávka osazena na opěru ve stávající opěrné zdi.

Statický systém svařované ocelové konstrukce je spojený nosník o dvou polích s převislými konci. Nosný systém se skládá ze dvou hlavních Vierendeelových nosníků spojených příčnickou.

Opakováním čtverce příčného řezu v podélném směru vzniká prostorový 3D Vierendeelův nosník, který je na spodním a horním povrchu opatřený plechovou ortotropní mostovkou a střechou. Prostorový modul $3,07 \times 3,07 \times 3,07$ m je opakován v železobetonových konstrukcích podpěr. Dosažení přesnosti hran prutů a celkové geometrie nosné konstrukce bylo usnadněno konstrukčním návrhem, který využívá jako jádro průřezu válcované profily HEB doplněné navařenými plechy do čtvercového tvaru 220×220 mm. Díky zvolené konstrukci jsme lávku navrhli jako zastřešenou, poskytující komfort a ochranu proti nepohodě a nabízející atraktivní průchod mezi korunami stromů nad řekou Loučnou s výhledy na město.

Ocelová konstrukce lávky je doplněna zábradlím z nerezové ocelové sítě a kulatým nerezovým madlem. Osvětlení lávky podporuje kontrast lehké ocelové konstrukce a pohledového železobetonu. Jednoduchý charakter stavby oživují grafiky Ivany Šrámkové na vstupech do výtahu a zadní stěně pylonu, které se uplatňují v osových průhledech.

Noční pohled od řeky

Hodnocení poroty

Dobrý most je jako dobrý skutek v nevládném světě, altruistická investice do veřejného prostoru, způsob, jak propojit lidi a místa, navržený tak, aby byl příjemný na pohled i jako zážitek.

Nová litomyšlská lávka je přesně taková: zcela přesvědčivá syntéza architektury, inženýrství a urbanismu, která spojuje dvě části města, něco jako novodobá verze Karlova mostu v Praze. V klasickém urbanistickém pojetí tvoří decumanus ke Smetanovu náměstí, městskému cardu neboli hlavní ulici.

Litomyšlská lávka kombinuje betonovou věž, která ladí s barokní věží určující centrum města a je její ozvěnou, s ocelovou Vierendeelovou konstrukcí. Oba prvky si spolu pohrávají jako dva velkorozměrné sochařské objekty.

Výsledkem konstrukčního požadavku vytvořit protiváhu k hlavnímu rozpětí mostu je dokonale umístěné vyhlídkové místo, které visí nad břehy říčky Loučná. K tomu se přidává několik pečlivě vybraných detailů; do nebe orientované okno ve věži výtahu či kaligrafické křivky z dílny místního umělce na dveřích.

Tento most je přesně to, co je v daném místě potřeba. Nevytahuje se ani se nevyhýbá. Nevyvolává žádné otázky. Žádné nekonkrétní zpochybňování záměru. Není v něm prostě nic navíc, a to je v dnešní době vlastnost neobvyklá.

Nebyl však realizován ve vzduchoprázdnu. Naopak, možná k tomu vedla právě i politická a vizionářská kontinuita tohoto malého města. V Litomyšli se každý měsíc setkávají současný starosta a jeho předchozí kolegové s dlouholetou městskou architektkou a společně probírají strategii rozvoje města. To je jeden z důvodů, proč je Litomyšl pokladnicí obsahující bohatou sbírku významné současné architektury.

Pohled z mostu

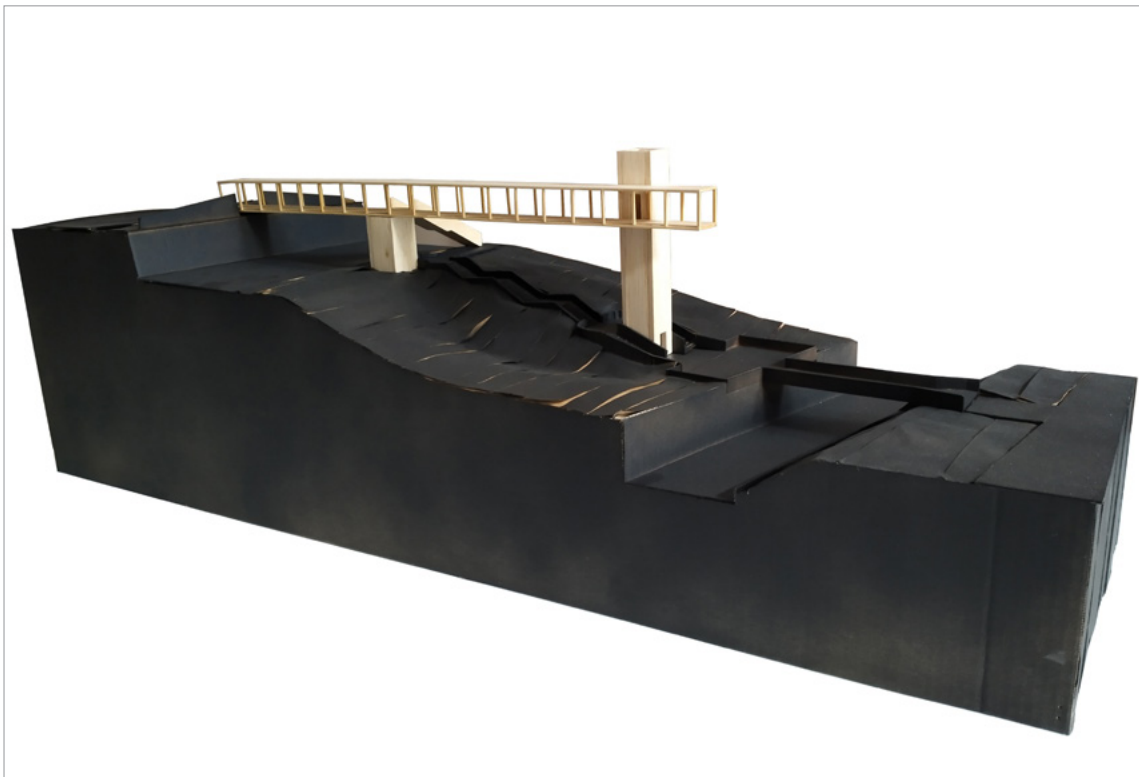

Interiér lávky

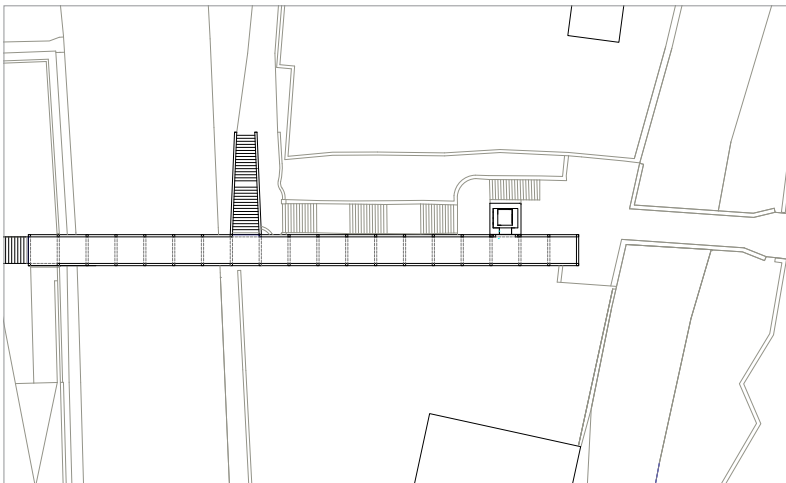

Pohled z náměstí

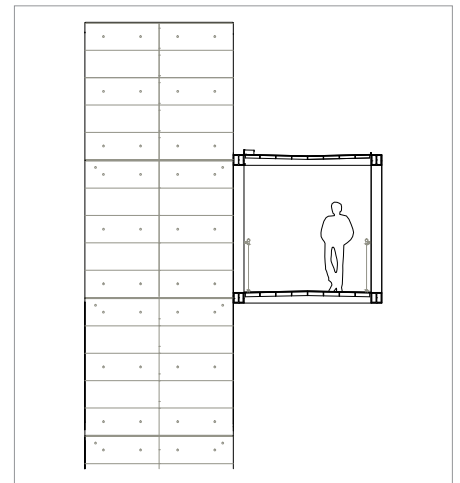

Model

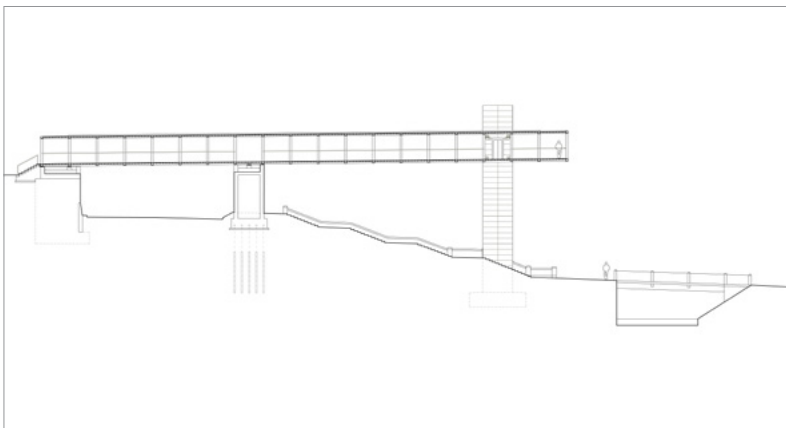
Půdorys

Detail - příčný řez

Podélný řez

Situační

EHL

&

KOUMAR

ARCHITEKTI

Corso Pod Lipami v Řevnicích, 2018, s Alenou Šrámkovou,
foto Tomáš Souček

Hospodářský dvůr s hasičárnou v Líbeznicích, 2020,
foto Jakub Kolek a Jan Lankaš

Architektonický ateliér, který vedou architekti Lukáš Ehl a Tomáš Koumar, vznikl roku 2015 transformací studia Šrámková architekti, s.r.o. Profesorka Alena Šrámková nadále spolupracovala na některých projektech studia.

Architekti kladou důraz na velkorysost, osobitý charakter a důstojnost domu v jeho prostředí. V práci s jasnou vnitřní logikou a osvědčenými materiály hledají nadčasové kvality. Upřednostňují jednoduché a koncepční řešení zajišťující uživatelům ekonomický provoz. Dlouhodobě se snaží o zapojení umění do veřejného prostoru.

Mezi odbornou veřejností oceňované stavby patří především **Tyršův most v Přerově** (soutěž 2004, realizace 2010, s Alenou Šrámkovou), **Nová budova ČVUT v Praze** (soutěž 2004, realizace 2010, s Alenou Šrámkovou), **Corso Pod Lipami v Řevnicích** (realizace 2018, s Alenou Šrámkovou), **Hospodářský dvůr s hasičárnou v Líběznicích** (soutěž 2017, realizace 2020), **Rozšíření radnice v Brandýse nad Labem** (2021) a v loňském roce dokončená **Smetanova lávka v Litomyšli**. Řadu zakázek získali prostřednictvím architektonických soutěží – letos zvítězili v soutěži na Výukové centrum 3. Lékařské fakulty UK v Praze, před dvěma lety na Městský dům, radnici a náměstí v Libčicích nad Vltavou atd.

Foto archiv ateliéru

Rozšíření radnice v Brandýse nad Labem, 2021, foto Tomáš Souček

Smetanova lávka v Litomyšli, 2022, foto Tomáš Souček

FINALISTA

Rekonstrukce bývalých jatek pro galerii
Plato Ostrava

Autoři

KWK Promes / Robert Konieczny, Michał
Lisiński, Tadeáš Goryczka, Dorota Žurek,
Marek Golab-Sieling

Spolupráce

Agnieszka Wolny-Grabowska, Krzysztof
Kobiela, Adrianna Wycisło, Mateusz
Białek, Jakub Bilan, Wojciech Fudala,
Katarzyna Kuzior, Damian Kuna, Jakub
Pielecha, Magdalena Orzeł-Rurańska,
Elżbieta Siwiec, Anna Szewczyk, Kinga
Wojtanowska

Stavebník

Statutární město Ostrava

Realizace

2022

Foto

Juliusz Sokołowski

Západní pohled

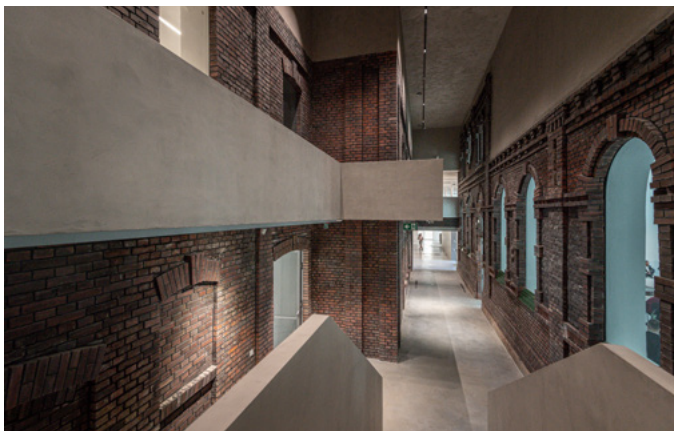
Celkový pohled

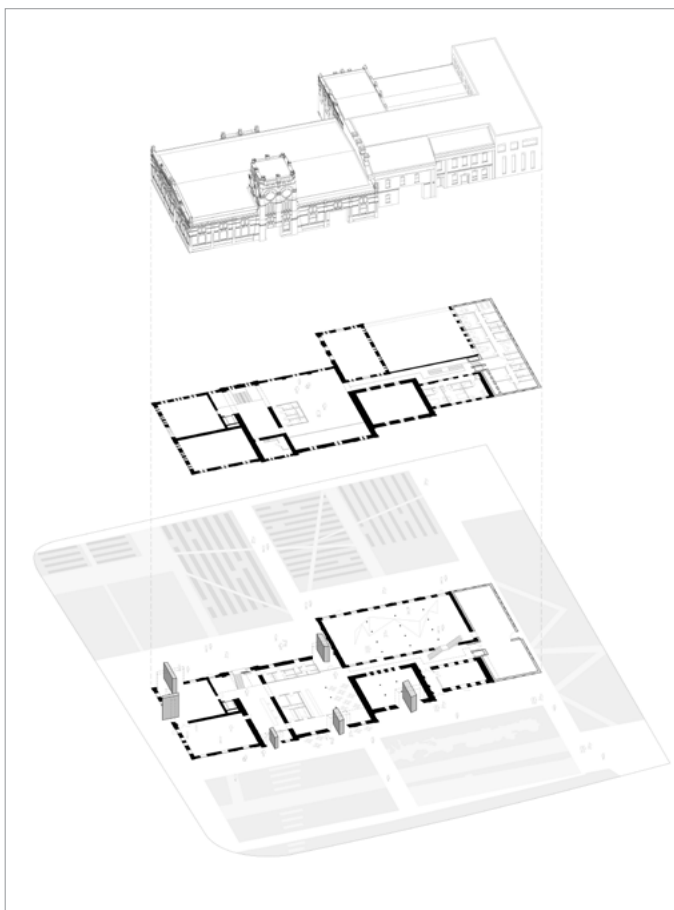

Výstavní sál

Spojovací koridor

Axonometrie

Autorská zpráva

Projekt je výsledkem architektonické soutěže, jejímž cílem bylo zachránit cenný objekt historických jatek. Zchátralý, památkově chráněný objekt město odkoupilo od soukromého vlastníka v roce 2016. Nyní v ní vystavuje Galerie PLATO. Ta využívá pěti výstavních sálů, nechybí kavárna ani zázemí pro vzdělávací programy. Objekt se stal přirozeným centrem proměny širší lokality a doplňují jej další projekty města i soukromých investorů.

Stěny jatek byly zchátralé a probourané obrovskými otvory. Cihlové zdivo zčernalé sazemi svědčilo o průmyslové historii města. Architekti vzali tyto nedostatky za své a přidali další vrstvu do historie budovy. Rovněž zachovali charakter zašpiněných cihel a oken a vyplnili otvory ve zdech soudobým materiálem při zachování ornamentů starých cihlových zdí. Princip obnovy všech neexistujících prvků budovy z mikrobetonu byl využit i při přestavbě zřícené části jatek.

Hlavní idea projektu je založena na zachování funkčnosti otvorů jako přímého spojení budovy s městem. Z ní plyne myšlenka, že nové výplně otvorů by se mohly otáčet a otevírat tak výstavní místnosti přímo ven. To dává umělcům a kurátorům zcela nové výstavní možnosti a umožňuje umění doslova „vyjít“ do okolního prostoru. Mobilita stěn přinesla možnost, že kultura ve svém nejširším smyslu může nabýt demokratičtějšího charakteru a zároveň být přístupná novému publiku.

Venkovní výstavní plocha v podobě tvrzeňých vodopropustných podlah je obklopena zelení. Většinu náměstí tvoří tráva, květinové louky a stromy, spolu s rybníčkem a podzemními retenčními nádržemi dešťové vody, využívané pro zálivku. Rozmístění zeleně na venkovní ploše odráží historické umístění ostatních budov jatek, které se nedochovaly. Uvnitř vlastní galerie je na vodní stěně pěstována zelenina, což dotváří přeměnu tohoto místa.

Hodnocení poroty

Co je třeba chránit? Co je nositelem paměti? A co přidat místo ztraceného času, vzpomínek, cihel?

Konfrontací a hrou s rozdíly mezi minulostí a současností zaujímá Galerie Plato Ostrava osvěžující a vyvážený postoj v debatě o konzervaci, renovaci a obnově. Dědictví je zde zároveň hladkou vzpomínkou i cihlovou zdí, která vás zapráší, když se o ni opřete.

Zdánlivě mohutné otočné dveře jako by symbolizovaly záchytné body pro novou kapitolu v historii budovy. Tónovaná bezrámová okna naznačují, že se stále jedná o zříceninu. Tak je nechme, ta týraná jatka stará! Ale dopřejme jim důstojnost. Místo zbytečného faceliftu, který má jen oprášit zašlou slávu. Nechte staré spocínout. Obnovené detaily fasády působí při pohledu zpět jako jakýsi nákras, prototyp nebo model v plném měřítku. Slouží jako vysvětlení původních myšlenek stojících za osleplými cihlami a podtrhuje záměrnou hrubost. Bývalé nádvoří, nyní obrácené dovnitř, působí opačně. Zde se přístavby přimykají k původním vnějším fasádám.

Veřejný prostor kolem budovy je kulturní verzí pustiny. Tvoří ho původní vegetace doplněná o exotické kvetoucí byliny a trvalky. Tato městská divočina je odrazem snahy o nalezení rovnováhy mezi ochranou a obnovou v budově. Divočina, která je však kultivovaná, musí být přijata.

Přeměnou uzavřených, zchátralých a hrozivých jatek ve snadno přístupnou a přívětivou galerii naplňuje Galerie Plato očekávání, že se stane novým ústředním bodem Ostravy.

FINALISTA

Zahrady se hřbitovem v Praze-Suchdole

Autoři
OBJEKTOR ARCHITEKTI / Václav Šuba,
Jakub Červenka

Spolupráce
Martin Rosa, Lucie Medková,
Vendula Krausová

Stavebník
Městská část Praha-Suchdol

Realizace
2022

Foto
PKučera Photography

Zrušení ohradní stěny hřbitova

Vstupní část

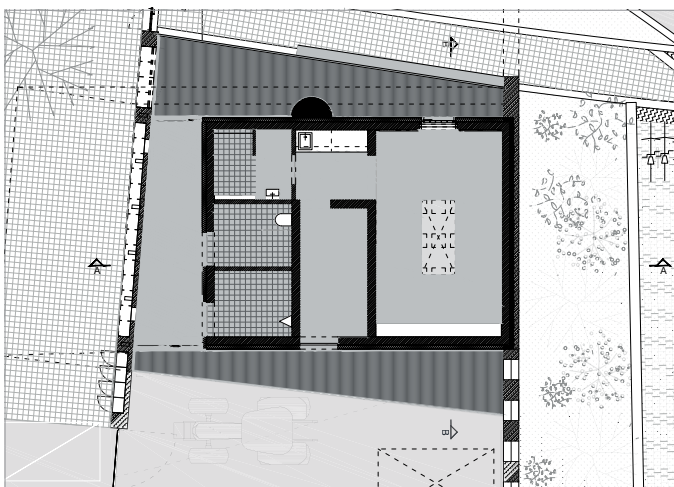

Vstup s kolumbáriem

Letecký pohľad

Púdornýs zázemí

Autorská zpráva

Vítězný soutěžní návrh nového hřbitova se odvíjí od stávajících kvalit území – korun vzrostlých stromů, horizontů polního lánu, ohradní zdi, kaple sv. Václava a hlavní osy stezky s alejí pokračující k výhledu z Kozích hřbetů. Definujeme areál pomocí struktur, principů a materiálů. Rozdělení území pomocí systémové mřížky hřbitovních zdí a cest umožňuje snazší přizpůsobování růstu hřbitova aktuálním kapacitním požadavkům při zachování konceptu celku. Stávající krajinu regulujeme a necháváme jí prostor pro přirozený vývoj v čase. U vstupu vzniká novostavba zázemí správce hřbitova s veřejným WC a parkováním. Kapli sv. Václava otevíráme všem příchozím jako úkryt před okolním světem. Lesní porost za kaplí vyhrazuje pro alternativní způsoby pohřbívání a rozptyl na loučce.

Horizontalita, destigmatizace hřbitovního místa, zrušení klasické hřbitovní zdi, průhledy, plynulé napojení areálu hřbitova do volné krajiny – to jsou hlavní témata nově vzniklého veřejného prostoru.

Hodnocení poroty

Na okraji Suchdola vznikl krásný hřbitovní park. Na začátku procházky do lesa je stará alej. Kolem aleje jsou rozmístěna tři tematická zastavení – stará kaplička, hřbitov a rozptylová loučka. Hřbitov tvoří řada vlnek v poli, nízké zidky ohraničující hroby a urnová pole. Důraz je kladen na nejmenší prvky, zde je interiérová architektura kvalitou v exteriéru. Kvalitní jsou také detaily ve hřbitovních zdech jako vodovodní kohoutky, místa k sezení a jednotný vizuální styl napsů na náhrobních kamenech. A krásně řešené oplocení směrem k přilehlým polím a ve zdi kaple.

Kaple sv. Václava stojí v ohrazené kvetoucí zahradě, což je překvapivá a působná kombinace. Lávkové jsou nové branky ve zdi, směrem k sadu a k rozptylové loučce.

Budova, v níž se nacházejí veřejné toalety a domov pro správce hřbitova, sice už není tak přesvědčivá, ale i když přečnívající těžká střecha kontrastuje s jinak působící severskou architekturou a retenční nádrž až příliš odkazuje na koňské stáje Luise Barragana, pozornost věnovaná detailům je stále přítomna. Detaily jsou provedeny jako mřížky, schránky nebo římsy, které nabízejí klidný řád těm, kteří se mohou ocitnout uprostřed chaosu při ztrátě milované osoby. Stěna tvořící kolumbárium je přerušena okny stejné velikosti jako urnové schránky a jako by tak jemně naznačovala, že na druhé straně zdi smrti něco existuje.

Krajinný kontext je zachován, nové drastické prostorové zásahy nejsou provedeny. Architektonické řešení a estetika hřbitova působí přirozeně, vše je navrženo citlivě ke stávající krajině, jako by se ani nic nezměnilo.

FINALISTA

Sídlo Kloboucké lesní, Brumov-Bylnice

Autoři
Mjölč architekti / Jan Mach, Jan Vondrák

Stavebník
Kloboucká lesní, s. r. o.

Realizace
2022

Foto
BoysPlayNice

Pohled v mlze

Dům a vlakové koleje

Autorská zpráva

Nové sídlo Kloboucké lesní představuje na tisíce metrech základní ideály udržitelného stavebnictví. Stavba poukazuje na aktuální témata a potenciály ekologické výstavby a upozorňuje na možnosti a výzvy, které nás v budoucnosti čekají.

Konstrukce je vyrobena výhradně z materiálu, který vzniká přímo na místě – na lince Kloboucké lesní, necelých 100 metrů od místa stavby. Je to nejprostší a nejstarší stavební materiál – dřevo. Způsob zpracování dřeva je však ryze současný. Použity jsou profily BSH – vlajková loď produktů společnosti. Z BSH profilů je složena rámová konstrukce tradičního tvaru, která se mnohokrát zopakuje a vytvoří dlouhou elegantní hmotu celé stavby. Většina dřeva pochází z nedalekých lesů. Velký důraz se kladl na kresbu dřeva i hustotu vláken a tomu odpovídal výběr lokalit pro těžbu.

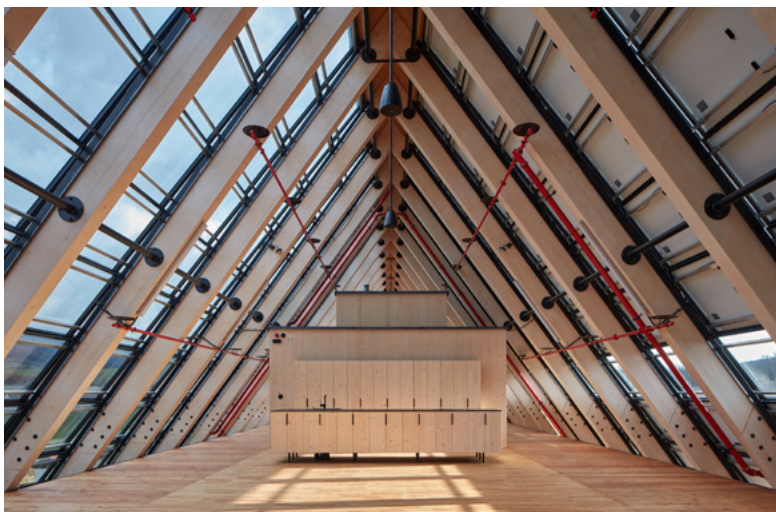
Vnitřní technologie domu kombinují moderní technická řešení a selský rozum. Základní konstrukce domu je kombinací těžkého dřevěného skeletu, betonového jádra a ocelových ztužení. Modulární konstrukce domu poskytuje velkou variabilitu použití i v případě, že v budoucnu vznikne potřeba změnit využívání prostor.

Solární panely na střeše zásobují budovu elektřinou a zároveň plní funkci střešní krytiny. Severní stranu střech pokrývají velké skleněné tabule, které do vnitřních prostor propouštějí dostatek denního světla. Chytré je využívání srážková voda. Ze střechy je odváděna do otevřených nadzemních nádrží, které v létě budovu přirozeně ochlazují a zároveň odrážejí denní světlo do hlubších částí dispozice.

V urbanismu fabriky je pro sídlo zvoleno exponované místo. Severní průčelí objektu je otočené k obci a přijíždějícím návštěvníkům a zároveň svou hmotou zakrývá průmyslové stavby areálu. V druhém plánu dotváří krásnou scenérii Pláňavského hřebene.

Hodnocení poroty

Sídlo společnosti se stoletou historií dřevěných výrobků musí být zcela přirozeně vyrobeno ze dřeva. Dřevo je považováno za látku fixující CO₂, jehož snižování nám pomáhá zpomalovat globální oteplování. Stavět ze dřeva je dobré a dřevo krásně voní! Budova slouží jako výkladní skříň společnosti a všechny použité dřevěné díly jsou vybrány z nabídky výrobního katalogu. Pila je vzdálená necelých sto metrů, a tak výroba doslova na místě evokuje samotný počátek architektury, kdy se vykácela mýtina v lese a příbytek postavil z toho, co bylo vytěženo. Vytvořit elegantní stavbu ze dřeva je výzva a v tomto konkrétním případě záleží na velikosti. Díky mnoha žebřím získává vznikají krásné perspektivní pohledy a stavba zapadá do měřítka okolní krajiny. Je dům příliš velký? Ne! Prostory v budově jsou ale velkorysé. V podkroví jsou dvě otevřené místnosti s výhledem, využívané pro setkávání a konference. Střecha je na jižní straně pokryta solárními panely, které propouštějí světlo na severní straně. Velké střešní přesahy vytvořily na fasádách stín. Dešťová voda ze střechy se zachycuje ve dvou nádržích umístěných podél budovy. V horkých dnech voda ochlazuje vzduch a funguje jako přirozená klimatizace, a přitom nespotebovává žádnou energii. Tato budova je připravena na změnu klimatu. Z hlediska ekologické udržitelnosti jde o vynikající projekt, jeden z nejlepších v tomto roce.

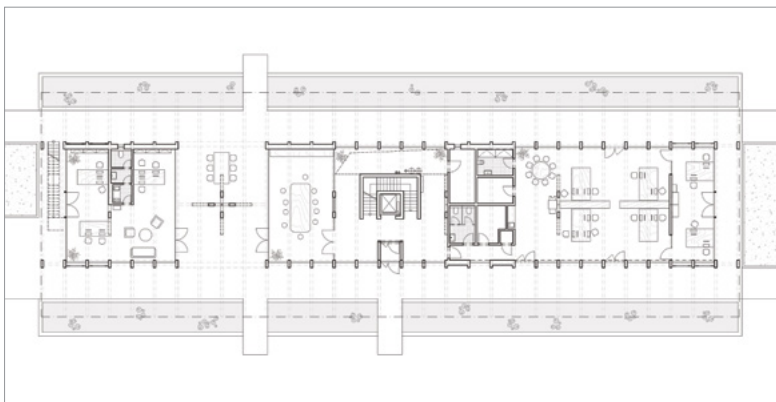

Kuchyň na střeše

Kancelář se špalkem

Půdorys přízemí

FINALISTA

Dochované zdivo pod vrstvou stříkaného betonu

Celkový pohled

Cena předsedy Senátu Parlamentu ČR
Miloše Vystrčila

Památník tří odbojů, Lošany

Autoři

IXA / Tomáš Hradečný, Klára Hradečná, Benedikt Markel, Julie Kopecká, Vladěna Bockschneiderová, Jakub Kochman, Bronislava Volentičová, Silvia Snopková

Spolupráce

Michael Baroch, Magdalena Piterková, Patrik Ölvecký, Dominika Kovandová; st.dio, s. r. o.; Podzemní stavby Brno, s. r. o.; Petr Blažek, SIGNUM 1995, s. r. o., Etna iGuzzini

Stavebník

Mašínův statek – památník tří odbojů, z. s.

Realizace

2022

Foto

Benedikt Markel

Vstupní místnost s textem a zvukovou stopou motáku Josefa Mašína

Stálá expozice

Hodnocení poroty

Tento projekt je nádherný. Díky němu se seznámíte s dojemným příběhem odvážné rodiny, která v různých dobách vzdorovala utlačovatelům.

Nechat starý statek rodiny nastříkat betonem není jen radikální aplikací osvědčeného technického řešení používaného pro ruiny, ale také řešením zdůrazňujícím hrůzu a krásu příběhu zároveň, je to pozoruhodná inovace přístupu k péči o památku, která vytváří působivé prostory a abstraktní skulpturu, která nás dojíhá a nutí k zamyšlení. Vystává zde také potřeba projevu současné monumentality.

A pozoruhodnost dává ospalé odlehle vesnici vidinu budoucnosti mimo nostalgii, která je pro český venkov tak zjevná.

Autorská zpráva

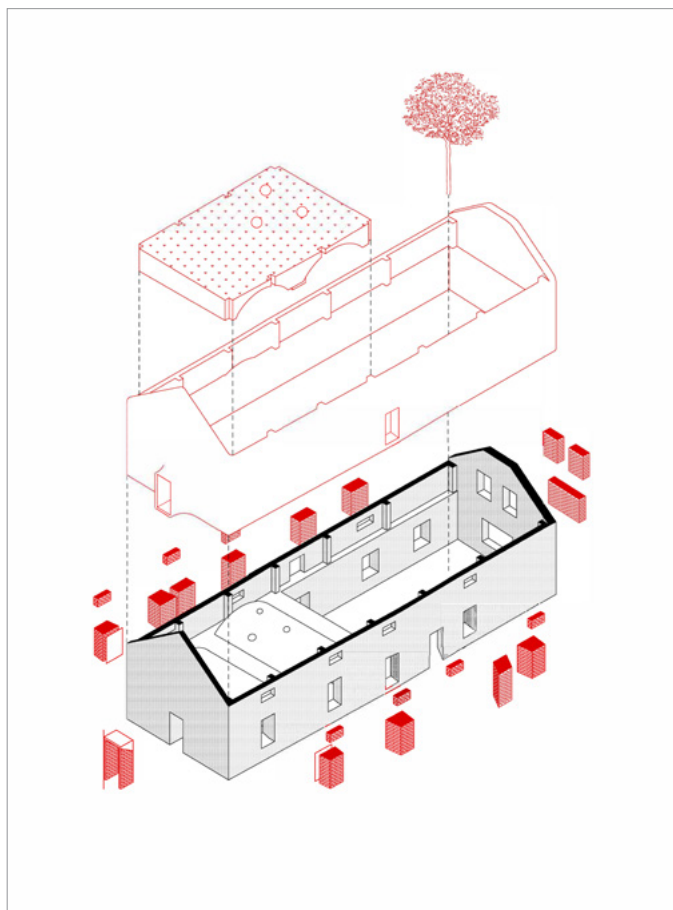
V roce 2017 získala paní Zdeňka Mašínová po téměř třiceti letech od pádu komunistického režimu rodný statek svého otce Josefa Mašína v Lošanech. Ve stejném roce vznikl spolek s cílem vytvořit zde veřejně přístupný Památník tří odbojů a jeho prostřednictvím uchovat památku a odkaz generálmajora Josefa Mašína a jeho rodiny, která ve 20. století přinesla velké osobní oběti v boji za vlast, svobodu a demokracii.

Památník tří odbojů reflektuje mimořádnou situaci, kdy lze číst moderní historii Československé a České republiky skrze osudy jedné selské rodiny a jejich souputníků. Památník chápeme jako místo uchování paměti připomínající nejenom podmínky vzniku a života tří odbojů, ale i jejich souvislosti a integritu.

Původní rodný dům Josefa Mašína ztratil mnohými přestavbami svůj charakter. Stopu autenticity tak nese pouze zdivo a klenuté místnosti v přízemí, které je zachované a ukryté pod ochrannou a stabilizační skořápku stříkaného betonu. Ostatní měkké části objektu jako nepůvodní okna a dveře, krov a trámový strop byly odstraněny. S odkazem na umělkyni Rachel Whiteread lze říci, že se jedná o „mumifikaci“ základní struktury, do jejichž útrob lze vstupovat a procházet skrze ně.

Ve vstupní místnosti je ve dvou protilehlých nikách instalován text dopisu Josefa Mašína, kterým se loučí se svou ženou a dětmi. Zachycení okamžiku plného lásky, bolu i odhodlání, s vědomím přicházející smrti, zpřítomňuje muže, který prožil dva odboje a jeho odkaz zrodil další. Ve druhé místnosti je v klenbě umístěna trojice světlovodů symbolizující tři odboje. Poslední prostor bez střechy je místem pro nadechnutí. Místem, kde roste moruše jako symbol rodu Mašíků, symbol svobody a naděje postupně přerůstající horizont památníku. Sousední hospodářská budova obsahuje trvalou expozici tří odbojů.

Axonetrie nových prvků

FINALISTA

Rozšíření lodžii panelového domu, Praha

Autoři
re:architekti studio / David Pavlišta,
Ondřej Synek, Jan Vlach, Jiří Žid,
Vojtěch Ružbatský

Spolupráce
Ivan Beneš

Stavebník
SVJ Kobylnáková 815 a 816

Realizace
2021

Foto
Ondřej Bouška

Detail konstrukce

Celkový pohled na fasádu

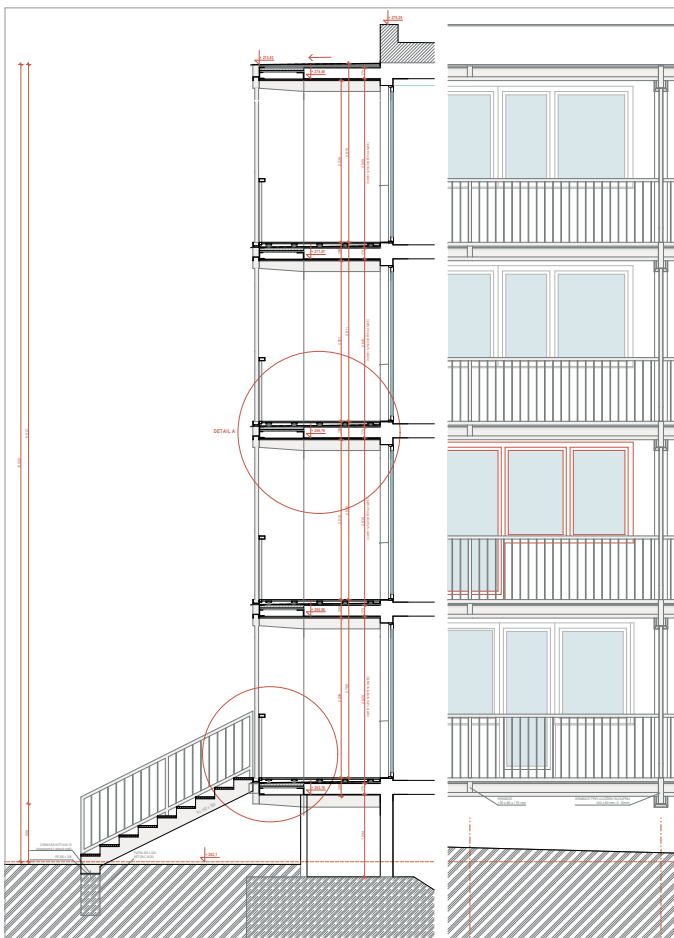

Srovnání fasád sousedících domů

Pohled z interiéru

Detail jižní fasády

Autorská zpráva

Paní Ditrychová je předsedkyní SVJ. Paní Ditrychová chtěla s podporou dalších členů výboru zlepšit kvalitu bydlení svého a svých sousedů. Začali jsme studii s nádechem developmentu (střešní nástavba, komplexní rekonstrukce, doplnění výtahu, rozšíření lodžii). Po střetu s realitou SVJ, několika odvoláních, desítkách hodin schůzí a prezentací jsme skončili se subtilním zásahem, který však zásadně zvyšuje užitnou i tržní hodnotu všech bytů. Lodžie obtížně využitelné hloubky 1,1 m jsme pomocí konzolové konstrukce rozšířili přibližně na 2 m. Každý byt má nyní jednu souvislou lodžii namísto dvou menších. Vlastníci jednotek si sami volili z možností snížení parapetů, přímého vstupu na zahradu, materiálu podlahy lodžie. S výjimkou vybourání parapetů některých bytů zůstává původní konstrukce nedotčena. Konzoly z ocelových svařenců jsou navrženy tak, aby tvořily statickou sanaci citlivých spojů panelových dílců. Konzoly jsou opatřeny protipožárním nástřikem, ostatní ocelové konstrukce jsou žárově zinkované. Stropy nad rozšířenou částí jsou ocelobetonové, podlahu tvoří modřínová či dřevoplastová prkna, dle přání majitele bytu. Konstrukce umožňuje dodatečné osazení zasklení.

Hodnocení poroty

Na první pohled nenápadný projekt je kvalitním příkladem minimálního zásahu, který vytváří maximální užitnou hodnotu. Pozoruhodný je proces přípravy projektu a silný příběh paní Ditrychové, která jej iniciovala a byla nepochybně hybnou silou jeho realizace. Projekt vznikl příkladným procesem hledání konsenzu mezi vlastníky bytů.

Ke zkvalitnění bydlení významně přispěl nenápadný zásah v podobě dva metry širokého průběžného přístupového balkonu. Stávající vložené balkony, které byly dříve obtížně využitelné, se staly plně funkčním prostorem náležejícím k bytům, propojily dříve oddělené místnosti s novou venkovní terasou a v neposlední řadě zvýšily hodnotu bytů.

Rozšíření balkonů působí v tomto kontextu jako přirozená součást vývoje domu, kdy nová vrstva citlivě respektuje tektoniku původního obytného bloku.

Poměr energie vynaložené na realizaci záměru k samotné hodnotě investice je pravděpodobně nejvyšší ze všech nominací. Celý proces a výsledek je významnou transformační inspirací pro podobné typologické rekonstrukce.

Byli jsme svědky hrdosti obyvatel na vlastnictví něčeho výjimečného. Tento pocit snad bude pokračovat jako pozitivní vlnový efekt přesahující fyzické hranice budovy.

ČESTNÉ

UZNÁNÍ

Dětské hřiště

Veřejné prostranství mezi školami
v Červeném Kostelci

Autoři

2021 / Peter Lényi, Ondrej Marko,
Marián Lucký, Jana Smolíková, Anna
Kvasniaková, Michaela Lorinczová,
Juraj Hariš, Monika Bočková;
Laboratórium architektúry krajiny /
Michal Marcinov, Zuzana Antolíková

Spolupráce

Šárka Ullwerová, Jitka Ullwerová,
Adam Beneš, Tomáš Buriánek, Marek
Šebesta, Martin Počta, Vlastislav
Vlach, Ondřej Zástěra, Oldřich Nýdrle,
Lenka Dachovská, Lenka Balážová

Stavebník

Město Červený Kostelec

Realizace

2022

Foto

Matej Hakár

Letecký pohled

Pomník padlým

Pohled z ulice

Situace

Autorská zpráva

Na južnej hrane priestranstva je frekventovaná cesta, od jadra územia ju oddeľuje hmota pavilónu. Je orientovaný tak, aby ortogonálne ohraničoval jadro územia, vytyčoval na juhu pri ceste nevyhnutný priestor na parkovisko a zároveň ponechával pohľad na neoklasicistickú budovu Mestskej sporiteľne z roku 1928 od architekta Jindřicha Freiwalda so sochami od Otakara Šveca. Dnes je v nej časť Mestského úradu, škôlka a zopár bytov. Pavilón bol navrhnutý tak, aby poskytol priestor pre drobnú gastroprevádzku (aktuálne cukráreň).

Priestor severne od pavilónu ohraničujú z boku školské budovy, na severe divadlo od architekta Roberta Dvořáčka, severovýchodne sa otvára priestor do sadu, k cintorínu a k Sokolovni. Priamo pri pavilóne je ihrisko s dostatkom priestoru pre rôzne herné prvky, fontánu a posedenie. Ihrisko umožňuje pešiu prístupnosť a priehľady všetkými potrebnými smermi. Už počas krátkej prevádzky sa ukázalo, že počas teplých mesiacov je priestor medzi deťmi chodiacimi do školy natoľko úspešný, že bolo nutné prevádzkové hodiny fontány nastaviť tak, aby začala striekať až po začatí školského vyučovania. Učitelia sa totiž sťažovali, že deti chodia do školy mokré.

Severná polovica priestoru je formálnejšia, s ústredným pomníkom od kosteleckého sochára Břetislava Kafku. Kompozícia chodníkov, spevnených plôch a mobiliáru je symetrická. Tichší charakter priestoru s konfiguráciou sedenia sa ukázali vhodné na vyučovanie v exteriéri. Počas pár mesiacov po otvorení si ho škola osvojila.

Hodnocení poroty

Byl už skoro čas večere, ale nové veřejné prostranství v Červeném Kostelci ještě stále pulzovalo dětmi, jejich rodiči, nejrůznější mládeží a děvčátky na houpacích konicích. Ve městě s osmi tisíci obyvateli to všechno působilo úplně přirozeně, a přitom toto místo představuje mohutný urbanistický skok pryč z dob komunistického dědictví. Zděděné školy postavené v sovětském stylu obvykle působí jako izolované ostrovy, které jsou po všech stránkách odtržené od města a jeho přirozeného života. Červenokostelecký veřejný prostor mezi školními budovami přitom tuto narušenou rutinu zcela změnil a odvážně propojil město se školou veřejným prostorem, který zve k setkávání lidí všech věkových kategorií.

Prostor vypadá a působí jako demokratická agora, která propojuje okolní veřejné budovy, jako je škola, městské divadlo, restaurace a pavilón s cukrárnou. Nejdůležitější je však to, že spojuje lidi. Pomocí dobře naprogramovaného a navrženého veřejného prostoru a polootevřeného pavilónu cukrárny se podařilo integrovat život školy do života města a naopak.

Projekt získává čestné uznání právě za přístup k veřejnému prostoru...

VÝJIMEČNÝ

POČIN

CBArchitektura
Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal

Odůvodnění Akademie ČCA

V rámci České ceny za architekturu jsou Akademií ČCA oceňovány výjimečné aktivity na poli architektury. Ocenění za Výjimečný počín se letos dostalo spolku CBArchitektura, za kterým stojí od roku 2012 architekti Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal. Jedná se o neformální sdružení architektů v Českých Budějovicích s cílem pozitivně ovlivňovat současnou podobu tohoto města a kraje, a to i v dlouhodobějších vizích. Témata spolku se věnují základním otázkám: jak stavět – proč stavět – co stavět, jak si vybrat architekta, co může přinést architektonická soutěž nebo architektonický workshop, a dále významu kvality veřejných staveb a veřejného prostoru. „I když spolek CBArchitektura vznikl nad půdorysem vztahu k odpovědnosti ke svému městu, tak se v průběhu let jejich aktivity přesunuly i na celorepublikové působení. Platforma CBArchitektura se intenzivně věnuje nasměrování kroků vedoucích ke kvalitní architektuře, kterou následně propaguje a představuje. Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal působí v řadě odborných komisí, přednášejí, publikují a zároveň patří mezi organizátory architektonických soutěží v rámci republiky,“ oceňují akademici a vyzdvihují „snahu nalézt vzájemnou shodu všech aktérů na řešení konkrétních stavebních záměrů a koordinaci diskuse mezi politiky.“

Pouliční slavnost Krajinské korzo, České Budějovice, 2013

Den architektury v Českých Budějovicích, 2012

CENA

PARTNERA

Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží

SOKEC – Společensko-kulturní centrum

Autoři
caraa.cz / Štěpán Kubíček, Martina Buřičová, Jan Novotný, Jonáš Krýzl

Stavebník
Obec Hrušovany u Brna

Realizace
2021

Foto
Tomáš Slavík

Pohled z Masarykovy ulice

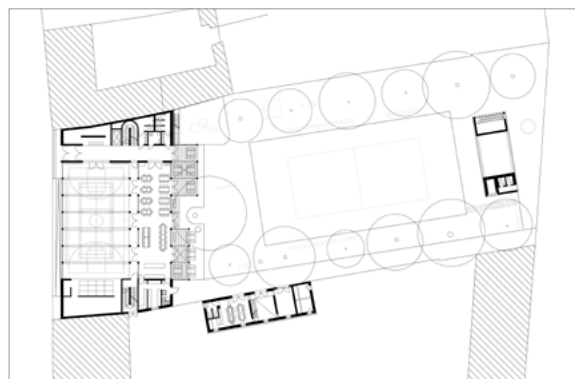
Průhled hlavním sálem

Odůvodnění

Společensko-kulturní centrum SOKEC je příkladem vhodného postupu přípravy veřejných investic, kdy jeho realizaci předcházela architektonická soutěž. Dalším následovánímhodným principem je obnova zanedbaného území, kdy stavba vznikla na místě dožilé sokolovny v historické zástavbě obce. Je tak zachována paměť místa, které bylo ke společenskému a kulturnímu účelu dlouhodobě využíváno. Obec realizovala stavbu, která splňuje všechny současné požadavky kladené na tento druh staveb, a navíc se jí podařilo kultivovat i navazující veřejný prostor. Ministerstvo pro místní rozvoj oceňuje umírněný, ale reprezentativní výraz objektu, vhodné měřítko stavby reflektující okolní zástavbu i propojení interiéru s exteriérem jak směrem do ulice, tak do zahrady, která tvoří důležitou součást projektu. Dojem umocňuje práce s tradičními materiály i propracované detaily.

Půdorys přízemí

CENA

PARTNERA

Cena Ministerstva průmyslu a obchodu
za příkladnou revitalizaci brownfieldu

Gočárova galerie, Pardubice

Autoři
TRANSAT architekti / Petr Všetečka,
Robert Václavík, Karel Menšík, Tereza
Novotná

Spolupracovníci
Kajetán Všetečka, Monika Šafářová,
STABIL, s. r. o., OPTIMAL Engineering,
spol. s r. o., TRASER CZ, s. r. o.

Stavebník
Pardubický kraj

Realizace
2022

Foto
Tomáš Kubelka

Pohled od řeky Chrudimky

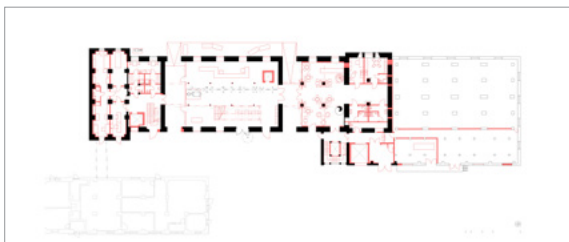
Vstupní hala, 1. patro

Odůvodnění

Gočárova galerie v Pardubicích je součástí unikátního brownfieldu Automatických mlýnů bratří Winternitzů, který se podařilo zachránit a příkladně zrekonstruovat na moderní kulturně-společenskou městskou čtvrť pomocí partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru (Mariany a Lukáše Smetanových, statutárního města Pardubice a Pardubického kraje). Nejenže tak historický památkově chráněný komplex budov Automatických mlýnů zůstává i nadále výraznou dominantou města, stejně jako v dobách jeho realizace Josefem Gočárem v roce 1911, ale umocňuje svůj celospolečenský význam a stává se nepřetržitě pulzujícím kulturním prostorem – s inovativním vzdělávacím centrem Sféra, městskou galerií současného umění GAMPA a krajskou Gočárovou galerií, které budou v příštích letech doplněny o bytové a komerční objekty a občanskou vybavenost v navržených novostavbách. Díky promyšlené koncepci zadavatelů a spolupráci s předními českými architektonickými ateliéry vzniká výjimečný projekt, který nenásilně propojuje jednotlivé budovy, veřejný prostor i náplavku řeky Chrudimky. Cihlová rondokubistická budova Gočárovy galerie nabízí po citlivé rekonstrukci ateliérem Transat Architekti nejen sbírky českého výtvarného umění, ale také reliktů připomínající dřívější funkci mlýnů. Na obnově objektu bývalé mlýnice je patrné detailní pochopení Gočárovovy kompozice. Použití materiálů, technologií i konstrukcí v té nejčistší formě propojuje historii a současnost.

Půdorys přízemí

CENA

PARTNERA

Pohled z vnitrobloku

Cena agentury ochrany přírody a krajiny za citlivé a šetrné řešení stavby ve venkovském prostředí

Společenský sál Farního centra v Lidečku

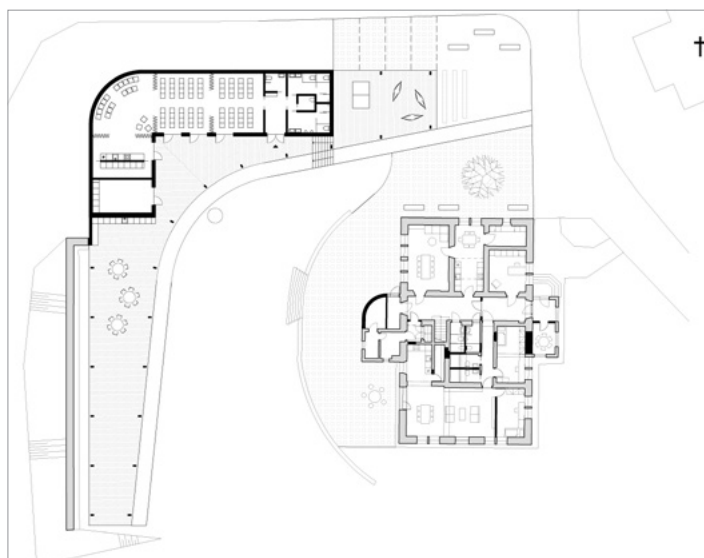
Autoři
studio AEIOU / Jan Vojtíšek,
Jakub Staník

Spolupráce
Martin Veřmiřovský, Diana Bevelačková,
Tomáš Pevný, Tamara Vojtíšková

Stavebník
Římskokatolická farnost Lidečko

Realizace
2022

Foto
Martin Zeman

Půdorys přízemí

Celkový pohled

Odůvodnění

Agentura se rozhodla ocenit realizaci Společenského sálu Farního centra v Lidečku, a to zejména za hmotově i materiálově citlivé řešení v exponované části obce v Beskydech. Přestože je objekt občanské vybavenosti umístěn na vyvýšeném místě ve svahu, nekonkuruje svojí hmotou kostelu sv. Kateřiny Alexandrijské ani historické budově fary. Architektura společenského sálu pracuje se symbolikou procesní cesty a vytváří veřejný prostor na místě, kde dříve stávalo kulturní centrum z 50. let 20. století. Díky promyšlenému konceptu veřejných prostranství dochází k úzkému kontaktu a propojení stavby a lidí s okolní krajinou. K prolínání dochází zejména pomocí reprezentativního prostoru před kostelem, zastřešené části podél cesty i terase zahrnující torzo zdi původní budovy. Dřevěná konstrukce a šindelový obklad fasád odkazují na tradici místní lidové architektury v Beskydech.

CENA

PARTNERA

Cena společnosti Central Group za inovativní přístup k řešení nového bydlení

Holečkova 26, Praha 5

Autoři
DAM architekti / Richard Doležal,
Lenka Kadrmasová, Marek Topič, Hana
Kozohorská

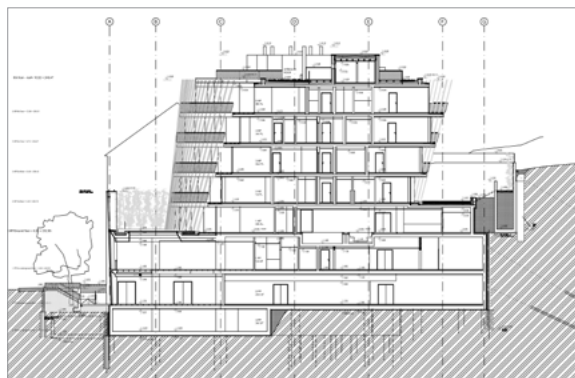
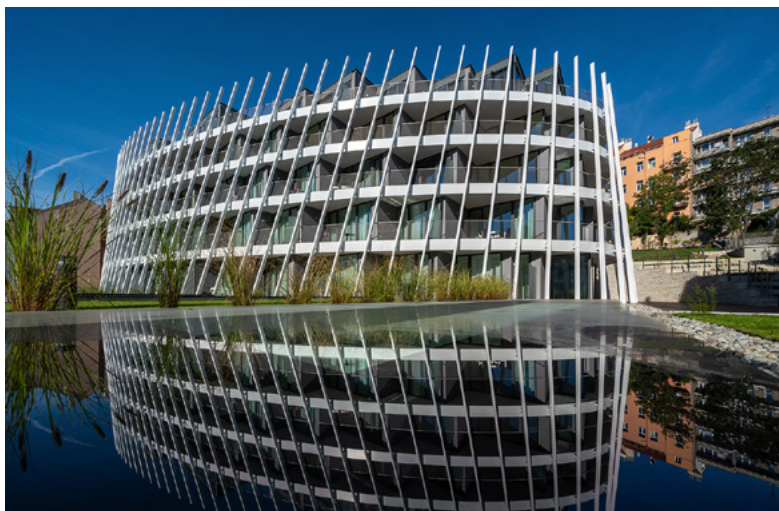
Spolupráce
Lukáš Soukup, Stella Boechat Cordeiro,
Jan Holna

Stavebník
Irnerio Praha s. r. o.

Realizace
2022

Foto
Jiří Šebek

Rezidenční část

Řez

Zahradní terasy

Odůvodnění

Město sestává z domů, které utvářejí jeho kostru a rámují jeho každodenní životní funkce. A pak je zde několik staveb, které se do této každodennosti odmítají zařadit a záměrně se tzv. městotvornosti vzdávají, aby ji tím naopak zdůraznily... A mezi takové domy patří Polyfunkční objekt Holečkova 26 od studia DAM architekti. Hlavní budova ve tvaru elipsy stojí na ortogonálním soklu s nebytovými prostory, který tvoří uliční frontu. Samotné byty jsou pak všesměrně orientovány a využívají odstup od sousedních objektů k dokonalému proslunění a prosvětlení. Architektura domu je charakteristická použitím subtilních ocelových konstrukcí, které vytvářejí dojem prostorové přímkové plochy. Polyfunkční objekt Holečkova 26 je zdařilou ukázkou ambiciózní solitérní vestavby do struktury města.

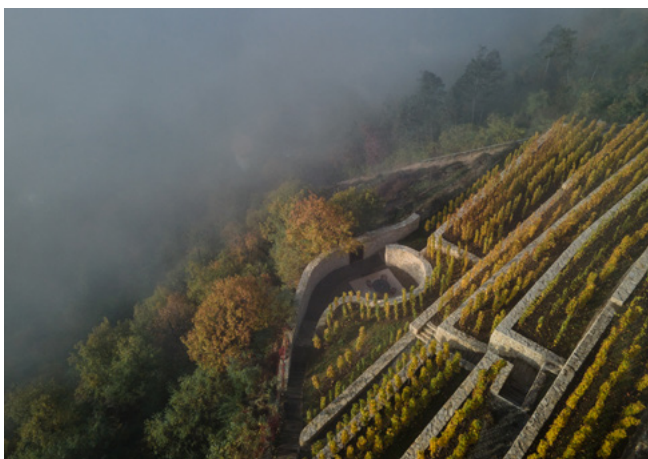
CENA

PARTNERA

Podzimní pohled na terasu

Pohled na vinice a Fibonacci

Cena společnosti VEKRA za povýšení elementárního stavebního prvku na umění

Fibonacci, Praha

Autoři

Marco Maio Architects / Marco Maio, David Obrovnik, Kaja Likar, Katarina Kobale

Spolupráce

COR-TEN works / Jakub Ščerba

Stavebník

Pražské vinařství Jabloňka

Realizace

2022

Foto

BoysPlayNice

Odůvodnění

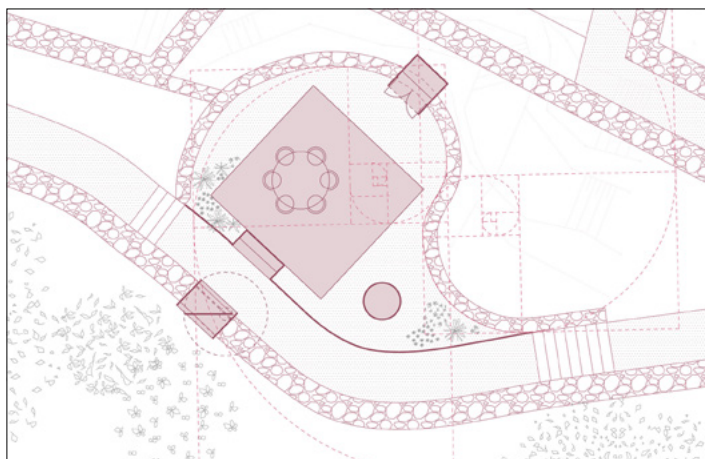
Když dva dělají totéž, není to totéž. Člověk by si řekl – obyčejná zídka. Shodně jako v našem případě – obyčejné okno. V obou situacích lze však něco tak elementárního povýšit na umění, na hodnotu, která nepodléhá době ani trendům...

Původní kamenné zdi a odkryté ruiny se zde přirozeně přelévají prostřednictvím nekonečné posloupnosti Fibonacciho spirály do nových přírodních prvků, které dotvářejí terasovitý vinohrad – vítanou oázu v ruchu velkoměsta.

U nás ve VEKŘE denně vyrobíme více než 1 500 oken a namontujeme více než 150 zakázek, a i přes tak vysokou produkci již desítky let nepolevujeme v důrazu na detail, funkčnost, nadčasovost a trvanlivost. U projektu Fibonacci vnímáme silný otisk naší filozofie. Hmota obyčejného kamene byla přetavena v krásu, funkčnost, dlouhodobost a hloubku detailu.

Věříme, že stejně tak jako náš vklad do udržitelnosti zde bude desítky let, také projekt Fibonacci bude zrást jako víno v okolních vinohradech.

Půdorys

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

ODBAVOVACÍ HALA A MULTIFUNKČNÍ OBJEKT NA
LETIŠTI VÁCLAVA HAVLA PRAHA

**Užší jednofázová projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Letiště Praha, a. s.
Organizátor	CCEA MOBA: MOBA studio, s. r. o.
Sekretář	Igor Kovačević
Předmět soutěže	Návrh nového objektu COB T1 a Multifunkčního objek- tu P6/P7. Objekt COB je nový samostatný objekt, který se nachází v těsné blízkosti stá- vajících odletové haly T1. Nápl- ní objektu COB je odbavení cestujících, zázemí pro pro- voz letiště, hala k bezpeč- nostní kontrole cestujících, salonky pro VIP cestující, pří- padně futer-tech odbave- ní. Multifunkční objekt P6/ P7 je parkovací dům s hote- lem a kongresovým centrem. Předpokládané investiční náklady na realizaci jsou 1 200 mil. Kč bez DPH.
Datum konání soutěže	24. 3.–23. 6. 2023
Počet odevzdaných návrhů	6
Porota	Teresa Gibim Gallardo, David Olša, Aleš Lapka, Eva Eichle- rová, Jaroslav Wertig náhradníci Jakub Semián, Jakub Konšel, Jan Schindler, Matej Draslar
Ceny a odměny celkem	5 500 000 Kč
1. cena (1 900 000 Kč)	MVRDV B.V. / Winy Maas, NACO International Aviation Consultancy, Sophie Riesen- kampf

Porotu nejvíce oslovil návrh, jehož autoři předkládají silný koncept respektující mas-

terplan letiště. Tři samostatné budovy obklopené veřejným prostorem – zahradami se vzrostlými stromy – deklarují, že autorský tým vnímá příklon Letiště Praha k vytvoření městského prostoru s lidským měřítkem a akcentuje ekologický přístup. Robustní architektonický koncept je podpořen také výtvarným řešením a je do důsledku dopracován v precizním návrhu provozu. Řešení je jasně čitelné a flexibilní. Porota oceňuje výtvarný přístup k řešení fasád, včetně té páté, a interiéru budov. Konstruktivní řešení je velkorysé a umožňuje variantní přístupy k využití prostoru.

2. cena (1 400 000 Kč)	Nordic Perspektiv: Studio Perspektiv, s. r. o. & Nordic Office of Architecture As / Ján Antal, Martin Stára, Martin Křivánek, Monika Škardová, Luba Ondrejkočová, Bjørn Olav Susæg, Thomas Lindgård Fagernes, Martin Moe, Eivind Hajem, Kjeld van den Ende
3. cena (1 000 000 Kč)	Aulík Fišer architekti, s. r. o. / Jan Aulík, Vladimír Sitta, Jakub Fišer, David Zalabák, Martin Hejl, Ondřej Černý, Leanid Pylila; art: Ronny Plesl, Federico Díaz; energetická koncepce: UCEEB ČVUT, Petr Vogel (EKOWATT)
skicovné I. (400 000 Kč)	gmp International GmbH / Nikolaus Goetze, Jan Blasko, Jianfeng Liu, Philipp Wüstenberg, Boris Ikeda, Dian Luo, Yufeng Wang, Sijia Li, Petr Havlena (AFRY), Petr Zeman (AFRY)
skicovné II. (400 000 Kč)	ALA + OVA (v zastoupení OV architekti, s. r. o.) / Jiří Opočenský, Štěpán Valouch, Ondřej Králík, Juho Grönholm, Antti Nousjoki, Samuli Woolston, Lotta Kindberg, David Gallo, Maria Lomiak, Viktor Žák, Norbert Lichý, Oksana Džabarjan, Barbora Juríčková
skicovné III. (400 000 Kč)	XDGA / Xaveer de Geyter, Bollinger Grohmann, Iart – studio for media architectures, Dana Smetankova, Chloé de Salins, Eva Hoffmann, Julien Picard, Misa Yonezawa, Nathalie Devoghelaere, Chaudemanche Antoine, Lukas Fitze, Kenny Verbeek

Předmět soutěže

Návrh nové budovy mateřské školy v obci Želešice, a to včetně napojení na technickou a dopravní infrastrukturu. Novostavba mateřské školy by měla odpovídat současným trendům v předškolním vzdělávání, v oblasti moderní architektury, ekonomičnosti výstavby i následného úsporného provozu budovy. Zároveň by stavba měla poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohybové aktivity, podpořit kreativitu a kooperaci, pomoci rozvíjet samostatnost a osobnost každého dítěte, nabídnout klidné a bezpečné prostředí pro odpočinek i klidové činnosti a kulturu stravování. Mateřská škola by měla se zahradou tvořit nedílný celek, zadavatel od návrhu očekává, že bude kladen důraz na vztah tříd a exteriéru.

Datum konání soutěže

8. 6.–12. 9. 2023

Počet odevzdaných návrhů

36

Porota

Magda Kvardová, Marek Tichý, David Mikulášek, David Šrom, Rudolf Grimm
náhradníci Lucie Babáková, Janica Šipulová

Ceny a odměny celkem

520 000 Kč

1. cena (210 000 Kč)

Refuel, s. r. o. / Zbyněk Ryška, Jan Skoupý

Návrh mateřské školy vybočuje mezi ostatními svou výraznou typologií, která je založena na vnitřním společném dvoře a dvou podélných objektech s pěti třídami, jedním multifunkčním prostorem, zázemím a vedením školky. Dvůr se stává středobodem celého objektu školky a vybízí k užívání během dne, ale i mimo výuku. Stává se místem setkávání nejen dětí, ale i rodičů. Podporuje vazby a přátelství. Všechny učebny školky jsou orientovány do dvora svou prosklenou částí, ale i svým vstupem. Rodiče tak při ranních a odpoledních hodinách vstupují do dvora a jdou s dětmi, případně s kočárky až ke své učebně školky. Výrazně se tak zpřehlední proces dávání dětí do školky a jejich následné vzdělávání. Celé uspořádání vybízí provozovatele k modernímu přístupu k vzdělávací instituci, kde děti tráví spoustu času venku. Podporuje

MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽELEŠICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Obec Želešice
Organizátor	Urban legal, advokátní kancelář, s. r. o.
Sekretář	Jan Sedláček

snad i vazby mezi jednotlivými dětmi z různých tříd, protože děti mají přehled o tom, co se na dvoře děje. Návrh umožňuje prostor používat různými způsoby, je snadno propojitelný s budoucím veřejným prostorem v severní části zahrady. (kráceno)

2. cena (150 000 Kč)	atelier gram, s. r. o. / Anne-Sereine Tremlay, Jan Kudlička, Martin Enev, Marina Kounavi
3. cena (100 000 Kč)	MAAUS, s. r. o. / Miroslava Zadražilová, Jakub Czapek, Karolina Wojtek
Odměna I. (20 000 Kč)	Tomáš Hanus, Jan Holub
Odměna II. (20 000 Kč)	LOXIA Architectes Ingenierie, s. r. o. / Jana Mastíková

TĚLOCVIČNA A JÍDELNA ZÁKLADNÍCH ŠKOL V CENTRU ROKYCAN

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Rokycany
Organizátor	Městský architekt města Rokycany / Štěpán Kubíček
Sekretář	Martina Buřičová
Předmět soutěže	Návrh objektu, nebo objektů, kde bude umístěna tělocvična, školní jídelna s kuchyní a další doplňkové prostory v centru Rokycan. Areál bude sloužit primárně pro provoz obou nedalekých základních škol – ZŠ TGM a ZŠ ulice Míru 64, v rámci školního vyučování bude využíván zejména žáky obou škol, nicméně mimo hodiny školního rozvrhu bude sloužit také široké veřejnosti, mládeži, sportovcům, spolkům, zájmovým kroužkům apod.
Datum konání soutěže	21. 3.–11. 9. 2023
Počet odevzdaných návrhů	20
Porota	Tomáš Rada, Jiří Sýkora, Petra Coufal Skalická, Jiří Zábran, Ondřej Tuček náhradníci Karel Vodička, Petr Hornát
Ceny a odměny celkem	1 450 000 Kč
1. cena (550 000 Kč)	Tomáš Dvořák architekti, s. r. o. / Tomáš Dvořák, Adam Repaský

Návrh dobře urbanisticky zapadá do historického kontextu při zachování uliční sítě se zdůrazněním nároží a vhodně reaguje na stávající náměstí. Kladně je hodnocen nástup do tělocvičny včetně rozdělení vstupu pro veřejnost a děti. Hřiště na střeše navazující na klubovnu je podstatnou výhodou návrhu, nutno důsledně řešit bezpečnost dětí. (kráceno).

2. cena	neudělena
3. cena I. (300 000 Kč)	MÚD architekti, s. r. o. / Jan Ret, Michaela Černá, Štěpán Štolba, spolupráce Martin Leška, Martin Červený, Milan Klášterka, Nikola Bindzar, Matěj Pechar, Milan Galia
3. cena II. (300 000 Kč)	Lenka Illová / Lenka Illová, Ninkoleta Slovákova, Ivo Urbánek, ZAN studio
Odměna I. (150 000 Kč)	Radka Kurčíková, Martina Gregorová, Miroslav Kurčík
Odměna II. (150 000 Kč)	AFRY CZ, s. r. o. / Petr Zeman, Ondřej Uhlarik, Matuš Sceranka, Juraj Biroš

PARK MANINY A KONCEPCE ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Zadávací řízení se soutěžním dialogem

Vyhlašovatel	Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Předmět veřejné zakázky	Nastavení rozvoje Rohanského a Libeňského ostrova v hl. městě Praze, tj. vypracování Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova a v části tohoto území řešení metropolitního Parku Maniny od fáze studie až do fáze realizace včetně všech projekčních fází.
Datum konání soutěže	8. 4. 2022–20. 5. 2021
Počet odevzdaných návrhů	13
Porota	Štěpán Špoula, Lukáš Vacek, Petr Hlaváček, Ivo Freimann, Jiří Karnecki, Petr Kučera, Zdeňka Vydrová, Antje Stokman, Fabio Masi, Eva Němcová, Radan Haluzík náhradníci Petr Hlubuček, Martin Dvorský, Jan Krčíčka, Renáta Sezemská, Jiří Rom, Martina Sýkorová, Štěpánka Endrle, Lynda Zein
Ceny a odměny celkem	5 000 000 Kč
1. cena (1 250 000 Kč)	OMGEVING + FISER + VRV + SINDLAR

Belgicko-český tým představil velmi přesvědčivý a proveditelný návrh parku, který

je mimořádně inovativní v přístupu řešení protipovodňové ochrany. Koncepce reaguje na potřeby konkrétních míst a efektivně pracuje s jednotlivými uživatelskými skupinami. Ze všech předložených návrhů díky jinému přístupu k odtěžování terénu vytváří nejvíce dostupné a prostupné území. Tým pracuje s výrazně nižšími odkopy terénu, a tedy s i nižšími náklady na realizaci, což z návrhu dělá nejhospodárnější řešení. Projekt zvítězil díky vyváženosti nabídky – vysoce kvalitnímu, srozumitelnému a dobře proveditelnému řešení, efektivitě navrhovaného procesu a výhodné cenové nabídce. Protipovodňovou ochranu řeší vznikem nového menšího průtočného ramene řeky vytvářejícího mokřadní vodní plochu. Park propojí člověka s řekou, zachovává a rozvíjí tamní biodiverzitu a efektivně přispívá k protipovodňové ochraně města. Autoři velice jasně a oproti ostatním týmům v největším detailu řeší celé 56ha území. (kráceno)

2. cena (1 250 000 Kč)	LOLA + M2AU + de Architekten Cie
3. cena	DELVA + perspektiv (1 250 000 Kč)
4. cena (1 250 000 Kč)	New Park Maniny Consortium – DS+VenhoevenCS + MOBA + Aquatis

DOMOV PRO SENIORY ČERVENÝ KOSTELEČ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Město Červený Kostelec Centrum rozvoje Česká Skalice
Sekretář	Michal Kudrnáč
Předmět soutěže	Novostavba Domova pro seniory v Červeném Kostelci bude realizována na pozemcích v majetku města p. č. 1056/3 zahrada o 2960 m ² , p. č. 1107/5 trvalý travní porost o 1191 m ² . Parkování pro návštěvy lze navrhnout v mezích územní studie Družstevní – Sadová. Domov pro seniory by měl poskytovat ubytování a komplexní péči klientům, kteří

zde budou pobývat dlouhodobě, a zároveň poskytovat prostor pro odlehčovací službu pro seniory z blízkého okolí. Celková kapacita je 66 lůžek rozdělených do několika provozních celků (komunit), které bude možné provozovat odděleně v režimu pro domov se zvláštním režimem, domov pro seniory a odlehčovací služby pro cca 16 osob (střednědobé ubytování seniorů závislých na péči). Domov bude sloužit i pro pacienty s demencí.

Datum konání soutěže	17. 3.–16. 6. 2023
Počet odevzdaných návrhů	28
Porota	Lukáš Ehl, Jiří Regner, Zdeněk Jiran, Pavel Nasadil, Martina Buřičová náhradníci Tomáš Prouza, Pavel Matyska, Viktor Vlach
Ceny a odměny celkem	940 000 Kč
1. cena (360 000 Kč)	KOTA atelier, s. r. o. / Adam Koten, Štěpán Vašut

Porota kladně hodnotí urbanistickou kompozici domova pro seniory ve formě dvou prolínajících se hranolů, které jsou vůči sobě navzájem posunuty a výškově odskočeny tak, aby vytvářely veřejnou vstupní piazzettu na severu a intimní pobytovou zahradu v jižní části pozemku. Navržený dům je přívětivý svým měřítkem a kultivovaným architektonickým jazykem ke svému okolí. Dům má předpoklad být dobrým sousedem. Uvnitř vytváří vlnitý vnitřní svět, obě křídla mezi sebou komunikují vnitřními atrií a centrálním stanovištěm sester. Výsledný interiér poskytuje kvalitní pobytové prostory a dobře dimenzované pokoje klientů, které mají zajištěné soukromí a zároveň kontakt s exteriérem umožněný velkorysým prosklením s nízkým parapetem.

2. cena (280 000 Kč)	Kuba & Pilař architekti, s. r. o. / Ladislav Kuba, Helena Hovorková, Tomáš Pilař
3. cena (200 000 Kč) Odměna (50 000 Kč)	RANGHERKA 5, s. r. o. / RCNKSK, s. r. o. / Marek Kopeček, Jan Říčný, Ondřej Dušek, Žofie Raimanová, Zuzana Hebronová, Petr Lhoťan
Odměna (50 000 Kč)	re:architekti studio, s. r. o. / Ondřej Synek, Jan Vlach, David Pavlišta, Jiří Žid

NÁVRH ŘEŠENÍ ŽELEZNIČNÍ STANICE NYMBURK HL. N.

Dvoufázová otevřená architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Organizátor	Jindřich Vítek / advokát AK GÜRLICH VÍTEK & PARTNERS
Sekretář	Filip Komárek
Předmět soutěže	Nalezení optimálního řešení výpravní budovy s návazností na širší vazby přednádražního prostoru a přiléhajícího prostoru, navazující dopravní infrastrukturu a železniční infrastrukturu. Nejlepší řešení tak zajistí rychlé odbavení, dobrou a intuitivní orientaci v prostoru železniční stanice a přednádraží, vysokou míru pohodlí a bezpečnosti cestujících a zvýší atraktivitu přepravy veřejnou dopravou. V projektové části – novostavba výpravní budovy a rekonstrukce stávající výpravní budovy. V ideové části – umístění prostor pro technologie dráhy a podchodu na nástupiště v železniční stanici a ideové ztvárnění přednádraží a přiléhajících prostor železniční stanice včetně objemového návrhu a polohy souvisejících objektů.
Datum konání soutěže	31. 10. 2022–13. 2. 2023
Počet odevzdaných návrhů	17
Porota	Petra Böhmová, Tomáš Průcha, David Hlouch, Pavla Panová, Filip Tittl náhradníci Pavla Urbánková, Tereza Bařthová, Martin Matiska, Pavel Buryška, Tomáš Mach
Ceny a odměny celkem	2 400 000 Kč
1. cena (1 000 000 Kč)	Tomáš Hanus, Jan Holub

Jedná se o komplexní architektonicko-urbanistický návrh, který porotu přesvědčil kvalitami představeného řešení o schopnostech autorského týmu. Kompozice objektů, možnost etapizace realizace jednotlivých budov a dopravního řešení jsou dalším z kladů tohoto návrhu. Návrh představuje celkově klidné, kultivované a ekonomicky přiměřené řešení

výpravní budovy. Vztah nové a historické budovy je vyvážený, návrh je citlivý a uměřený. Vnitřní uspořádání je provozně i architektonické čisté. Akcent do Palackého třídy je v návrhu pro druhé kolo vyřešen s citlivým přístupem ke kontextu místa i významu navrhovaných budov i prostranství. Díky umístění autobusového nádraží na západní stranu výpravní budovy je uvolněn přednádražní prostor pro další využití a získává tak reprezentativnější charakter veřejného prostranství. Kladně je hodnoceno celkové řešení přednádraží s vhodným rozmístěním charakteru a náplně jednotlivých částí. (kráceno)

2. cena (600 000 Kč)	ARCHITEKT Ondřej Tuček, s. r. o. / Ondřej Tuček, Viktor Tuček, Jakub Hála, Filip Bernard, Jan Binter, Svetlana Devyatkina, Markéta Nikerle
3. cena (400 000 Kč)	G.L.Architekti, s. r. o. / Vlastimil Vagaday, Jan Vagaday

4. KVADRANT VÍTĚZNÉHO NÁMĚSTÍ

Soutěžní workshop

Vyhlašovatel	Fourth Quadrant, s. r. o.
Organizátor	ONplan lab, s. r. o.
Sekretář	Petr Návrat
Předmět soutěže	Nalezení optimálního architektonického a urbanistického řešení dotvoření území navazujícího na Vítězné náměstí, konkrétně území vymezeného ulicemi Jugoslávských partyzánů a Evropská. Cílem soutěže bylo vybrat takový návrh, který bude respektovat urbanistickou koncepci Dejvic Antonína Engela z roku 1924 a zohlední soudobé požadavky na polyfunkční zástavbu nejvyšších environmentálních standardů, jež bude místem čilého společenského, ekonomického a kulturního života Prahy 6. V rámci dostavby 4. kvadrantu byly řešeny záměry společnosti Fourth Quadrant a Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) a jejich skloubení se záměry města na revitalizaci Vítězného náměstí a veřejných prostranství areálu Kampusu Dejvice.
Datum konání soutěže	5. 8.–16. 9. 2022
Počet odevzdaných návrhů	9
Porota	Petr Hlaváček, Jakub Stárek, Petr Palička, Penta Real Estate, Leoš Anderle, Milan Pospíšil, Michal Kohout, Lucie Vogelová, Tomáš Valent, Kees Christiaanse, Alex Lifschutz, Martin Arfalk

náhradníci Petr Zeman, Petr Prokop, Kristina Ullmannová, Dušan Ševela, Ladislav Vše-
tečka, František Dombek,
Petr Šichtanc, Janica Šipu-
lová, Jan Magasanik, Petr
Kučera

Cena a odměny celkem

11 600 000 Kč

1. cena (2 000 000 Kč)

Bentham Crowel Archi-
tects + Opočenský Valouch
Architekti / Pascal Cornips,
Sophie Hengeveld, Zsa-Z-
sa Brouwers, Menno Ruijter,
Bart Bonenkamp, Willem Jan
van der Gugten, Kaj van den
Berg, Maarten Abe Neijjen-
huis; Jiří Opočenský, Ondřej
Králík, Františka Chaloup-
ková, Kateryna Bondaren-
ko, Ondřej Suk, Oksana
Džabarjan, Anna Blažková;
spolupráce AED / Zbyněk
Randsdorf, Jan Bárta, PUDIS
/ Jiří Kašpar, Michal Rebec,
Rehwaldt Landscape Archi-
tects: / Till Rehwaldt, Garth
Woolison, Eliška Černá

Projekt velmi dobře odpovídá funkčním a pro-
gramovým požadavkům uvedeným v zadání.
Rezidenční blok je zřetelně oddělen od kan-
celářské budovy a budovy VŠCHT. Funkce
soklu a propojení s metrem fungují dobře,
stejně tak i umístění Kulturního centra. Re-
zidenční vnitroblok tvoří mezonetové byty
v přízemí. Program dokonce počítá s tržnicí,
která je efektivně navržena jako propojení
metra, Kulturního centra, VŠCHT a veřejného
prostoru směrem k Technické ulici. Ceněna je
také dobrá oddělitelnost vlastnických vztahů.
Za hodnotný princip lze považovat umístění
vstupu Kulturního centra do Technické ulice,
do parteru a podzemí. Kulturní centrum tak
nemá žádnou „svoji“ monumentální budovu,
ale je plně integrováno do diverzifikovaného
městského prostředí, jako jsou např. dejvic-
ká divadla tak, jak bylo požadováno v zadání.
Jeho umístění v klidové části podtrhuje jeho
ambici vytvořit divadelní náměstíčko. Jde
o vtipné řešení, umožňující maximální varia-
bilitu, splňující všechny požadované provoz-
ní vazby, včetně vazby na veřejnou dopravu.
Stavební program VŠCHT je naplněn, dis-
pozice jsou jasně a přehledně organizovány

**s možností variability a dalšího vývoje. Retai-
lové prostory jsou optimálně řešeny, a to jak
velikostí, umístěním i podlažností.**

2. cena (1 500 000 Kč)

Cityförster + Studio Perspek-
tiv / Martin Stára, Ján Antal,
Barbora Kuciaková, Martin
Sobota, Piotr Kalbarczyk,
Jona Fani, Anneke Sandow,
Petre Simonescu, Edoardo
Facchinelli, Silvia Snopková,
Monika Škardová, Martin Kři-
vák, Luba Ondrejkočová
A69 – architekti / Boris Red-
čenkov, Michal Auxt, Pavla
Matějka Enochová, Prokop
Tomášek, Jaroslav Wertig,
Silvia Matisová, Kateřina
Hrabcová, Jakub Krčmář, Ja-
kub Matyáš, Roman Klimeš,
Erik Hocke, Daniel Mudra,
Jiří Neuvirt, Veronika Han-
zlíková, Martin Fornůsek,
Ondřej Soukup, Ondřej Buš,
Markéta Beránková; spolu-
práce Atelier Promika / Ja-
kub Kliment, Šárka Veselá,
Ecoten / Jiří Tencar, Eiko To-
mura Landscape Architects
/ Eiko Tomura, Andrea Ca-
labresi; Kulturní stavby /
Šimon Caban, Off.land / Voj-
těch Myška, Projekce Delta
/ Miloš Keltner, Ivan Gabal
– sociolog, Ondřej Hlaváček
– technická organizace, Jan
Darks – vizualizace

Odměna (1 500 000 Kč)

MVRDV / Winy Maas, Gideon
Maasland, Gijs Rikken, Cas
Esbach, Xiaohu Yan, Danielle
Dalbosco, Guido Boeters, Bin
Wei, Yue Shi, Lorenzo Men-
nuti, Justin Vermeulen, Ap-
sara Flury; spolupráce AED
/ Aleš Marek, Jakub Švejda,
Šárka Schneiderová, Šimon
Knettig, Buro Happold / Dirk
Visser, Hans Gamerschlag,
Nicholas Trouwels, Quirine
Henry, Ifigeneia Papathana-
siou, Openfabric / Francesco
Garfalo, Jacopo Feslikeni-
an, Asya Ataly

Odměna (1 500 000 Kč)

Pavel Hnilička Architects +
Planners + Baumschlager
Eberle Architects / Pavel
Hnilička, Jan Hřebíček, Jin-
dřich Blaha, Matěj Špínar,
Hugo Herrera Pianno, Joha-
nnes Burtscher, Zeynep Yazı,
Melanie Ghanem, spoluprá-
ce Aleš Steiner, Pavlína Ma-
líková, projekce dopravní /
Josef Filip, Pavel Soukup;
Steiner a Malíková krajinnář-
ští architekti / Pavlína Malíko-
vá, Aleš Steiner

ADMINISTRATIVNĚ-TECHNICKÁ BUDOVA
ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY

**Dvoufázová otevřená projektová
architektonicko-urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Hlavní město Praha
Organizátor	CCEA MOBA: MOBA studio
Sekretář	Igor Kovačević
Předmět soutěže	Nová administrativně-technická budova ZZS jako hlavní sídlo pražské zdravotnické záchranné služby. Svým dispozičním řešením i architektonickým zpracováním by měla reagovat na komplexnost a komplikovanost provozu, ale také na pohodlí uživatelů, kteří jsou při výkonu své práce vystaveni nadměrně stresovým situacím. Ústředním bodem budovy je Zdravotnické operační středisko – dispečink, kde pracovníci ZOS přijímají hovory a řeší krizové situace. ZOS je doplněno dalšími provozy, jako jsou vzdělávací a výcvikové středisko se zázemím pro výcvik záchranářů i veřejnosti, servis a očišťa sanitních vozidel a další záchranářské vybavenosti, nebo administrativní zázemí celé pražské záchranné služby.
Porota	Milena Johnová, Petr Kubíček, Eva Horáková, zastupitelka hl. m. Prahy, Tomáš Portlík; Petr Burian, Lenka Míková, Martin Sládek, Jeanette Kuo, Martin Sobota náhradníci Pavel Zelenka, Jan Jarolím, Jakub Koňata
Datum konání soutěže	22. 9. 2022–19. 5. 2023
Počet odevzdaných návrhů	19
Ceny a odměny celkem	4 950 000 Kč
1. cena (2 000 000 Kč)	PLURAL, s. r. o. / Martin Jančok, Gabriela Smetanová, Michal Janák, Zuzana Kovačová, Maroš Kostelanský, Anastasia Popova, Lujza Hostačná

Projekt je chytrou reakcí na velmi složitý soubor prostorových programů, který snadno zapadá do kontextu, ale zároveň představuje jedinečnou identitu pro záchranáře. Je cíleně pragmatický tam, kdy je funkčnost nezbytná, a zároveň nabízí ambiciózní image důležité služby, která zajišťuje bezpečnost Prahy. Právě tato kombinace robustního pragmatismu a ambiciózního výrazu dělá z této budovy vítězný návrh. Porota oceňuje pokrok dosažený od prvního kola, jehož výsledkem je velmi dobře fungující projekt, který si přitom zachoval svou identitu. Vertikální oddělení bezpečnostních perimetrů v kombinaci s různou hloubkou dispozic zajišťuje přizpůsobivost a flexibilitu pro další případný rozvoj projektu. Zejména ZOS zasazené do samostatného objemu na střeše budovy umožňuje optimální uspořádání a dodržení požadovaných provozních vazeb. Porota oceňuje strategické i symbolické umístění ZOS na střeše i jasný formální jazyk návrhu. Budova působí jako stavba infrastruktury, která byla navržena pro konkrétní kontext a vhodně odráží svou funkci. Fotovoltaické zastřešení venkovních teras sloužící zároveň ke stínění jižní fasády nabízí nový zážitek pro venkovní odpočinek a pocit ochrany. Jeho koncept byl vypracován a prezentován dostatečně přesvědčivě a porota v něm vidí potenciál při dalším rozvoji. Celkový „ekotechnologický“ koncept budovy je logický a využití fotovoltaiky a dešťové vody má nejen ekologický dopad, ale přispívá i k celkovému architektonickému výrazu budovy. V rámci interiéru budovy je myšlenka propojení auly a tělocvičny v jednom prostoru vítaná jako optimalizace využití prostoru.

2. cena (1 250 000 Kč)	Martinez Morero Recabarren Estudio S.L / Carlos Nahuel Recabarren, Manuel Alberto Martinez, Rocío Palacios, Gimena Ponce, Camila Teseyra, Antonella Montanaro
3. cena (950 000 Kč)	Atelier bod architekti, s. r. o. / Vojtěch Sosna, Jakub Straka, Jáchym Svoboda, Karolína Urbánková, Klára Pavelková
Skicovné I. (250 000 Kč)	PEER COLLECTIVE, s. r. o. / Daniel Struhařík, Ondřej Machač, Jan Urbášek, Natálie Ivkovičová, Georgi Dimitrov, Markéta Čermáková, Radek Zabloudil, Václav Centner, Jan Bureš
Skicovné II. (250 000 Kč)	Apropos Architects, s. r. o. / Michal Gabaš, Tomáš Beránek, Rudolf Nikerle, Laura Lukáčová, Kryštof Jireš
Skicovné III. (250 000 Kč)	Biuro Projektów Lewicki Łatak + Bureau Babyn Michałowski, Kazimierz Łatak, Ernest Babyn, Michał Michałowski, Anna Babyn, spolupráce Piotr Dombrowski – krajinářská architektura, Tomáš Vejražka – PPU – doprava, Jan Tománek – PROBS – požární řešení

REVITALIZACE LOKALITY BÝVALÝCH JEZDECKÝCH KASÁREN V PROSTĚJOVĚ

Jednofázová otevřená urbanisticko-krajinářská projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Statutární město Prostějov
Sekretář	Václav Lužný
Předmět soutěže	Vypracování urbanisticko-krajinářského řešení lokality bývalého areálu Jezdeckých kasáren v Prostějově. Území je vymezeno ulicí Jezdecká, Botanickou zahradou Petra Albrechta, stávajícími bytovými domy a jejich zahradami. Součástí řešení bude návrh veřejných prostranství a jejich návazností na stávající a plánovanou urbanistickou strukturu městské části. Cílem soutěže bylo vytvoření parku nebo parkově upravených ploch, které budou sloužit zejména obyvatelům okolních stávajících i nově navržených domů.
Datum konání soutěže	15. 12. 2022–14. 3. 2023
Počet odevzdaných návrhů	8
Porota	František Jura, Jiří Rozehnal, David Mikulášek, Štěpánka Endrle, Petr Velička náhradníci Luboš Klabík, Jan Mlčoch, Tomáš Blumenstein
Ceny a odměny celkem	450 000 Kč
1. cena (190 000 Kč)	Romana Michalková, Adéla Chmelová, Eliška Olšanská, Olga Lebedeva

Návrh je ekonomicky dlouhodobě udržitelný a velmi dobře realizovatelný. V rozsahu řešeného území navrhli autoři celistvý funkční park, jehož prostor komponují pomocí práce s terénem v kombinaci s výsadbou rastru stromů. Navržený park i vhodně reaguje na urbanistickou strukturu budoucí zástavby lokality. Při užití relativně jednoduchého a účelného prvku pohledové osy vytvářejí samostatný celek, který je na západní části uzavřen plánovaným objektem. Jako jediný tento návrh otevírá druhou, východní stranu do ulice Jezdecká, a to nejen pohledově. Au-

toři nelpí na současném borovém stromořadí a vhodně prostor parku uzavírají až stávajícím lipovým stromořadím na východní straně Jezdecké ulice. Diagonální propojky pomocí litého betonu nejsou jen grafickým gestem, ale velmi přirozeně respektují místa vchodů do parku. Dětská hřiště jsou začleněna do terénních modelací a přes jejich mnohost opticky neruší celkovou kompozici parku. Ekonomická přiměřenost současně s jasnou hranicí parku dává možnost jeho realizace bez ohledu na harmonogram staveb okolních domů. (kráceno)

2. cena (130 000 Kč)	Ateliér GAIA – krajinářská architektura, s. r. o. / Lucie Langová, Veronika Hladíková, Anna Petříková, Tereza Vařejová, Vilém Řiháček, Lubomír Písařík
3. cena (80 000 Kč)	Tomáš Pilař, Berenika Pilařová, Aneta Čermáková, Kateřina Behotová, Kristýna Tesková
Odměna (50 000 Kč)	MAAUS, s. r. o. / Eva Wagnerová, Miroslava Zadražilová, Karolína Wojtek, Jakub Czapek

CENTRUM HORNÍ BRÁNA, ČESKÝ KRUMLOV

Dvoufázová otevřená projektová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Český Krumlov
Organizátor	MOBA studio, s. r. o.
Sekretář	Igor Kovačević, MOBA studio, s. r. o.
Předmět soutěže	Návrh urbanistického řešení lokality Pod Nemocnicí v Českém Krumlově. Základním požadavkem soutěže bylo stanovit optimální využití a uspořádání řešeného území pro vytvoření nového lokálního centra města s důrazem na chytré dopravní řešení, které přinese této části města prokrvení městským životem s možností osazení funkcí občanské vybavenosti. Celková rozloha řešeného území je 6 ha.
Datum konání soutěže	1. 8. 2022–27. 1. 2023
Počet odevzdaných návrhů	9
Porota	Josef Hermann, Ondřej Bůsta, Petr Hornát, Miroslav Reitingger, Boris Redčenkov, Štěpán Valouch, Jana Moravcová, Adam Gebrian, Martin Červinka náhradníci Dalibor Carda, Vojtěch Remeň, Vítězslav Danda
Ceny a odměny celkem	600 000 Kč
1. cena (300 000 Kč)	gogolák + grasse / Ivan Gogolák, Lukáš Grasse, Štěpán Matějka, Matúš Berák, Petr Staněk

Autoři nejlépe naplnili cíl soutěže a vytvořili plán rozvoje části města, který lze postupně naplňovat. Svým návrhem prokázali podrobnou znalost místa a urbanistickým přístupem vytvořili inspirativní škálu veřejných prostranství i adekvátní měřítko bloků. Návrh přináší přímé propojení nové zástavby, nábřeží řeky s novými cestami i jedinečného výhledu na historické centrum. Dopravní řešení reaguje městotvorným způsobem na kapacitní průtah aut. Porota ocenila, že tento výchozí handicap autoři zakomponovali do uliční sítě s charakterem běžné ulice nebo křižovatky. Návrh umožňuje etapizaci a postupné naplňování urbanistického plánu. Autobusové nádraží může ve stávající podobě další roky dobře fungovat, návrh však umožňuje i jeho postupnou transformaci. Nemocnice získala hodnotný předprostor i základní výhled budoucího rozvoje. Návrh je komplexní, obsahuje všechny podstatné odpovědi na problémy území a má potenciál iniciovat současný rozvoj města.

2. cena (200 000 Kč)

Pavel Hnilička Architects + Planners / Pavel Hnilička, Petr Bočan, spolupráce Magdaléna Myšková Kaščíková, Marie Záhorová, Terezie Mervartová; dopravní řešení – Josef Filip

Finalista I. (50 000 Kč)

Tomáš Kodet

Finalista II. (50 000 Kč)

FUSION ARCHITECTS

VYÚSTĚNÍ ŽIŽKOVSKÉHO TUNELU NA TACHOVSKÉ NÁMĚSTÍ

Jednofázová otevřená projektová výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Městská část Praha 3, Úřad městské části
Sekretář	David Mateáško
Předmět soutěže	Návrh výtvarného, materiálového a technického řešení uměleckého díla na plochách lemujících vyústění žižkovského tunelu z Karlína na Tachovské náměstí po jeho revitalizaci, tj. na dvou rovnoběžných opěrných zdech a průčelní zdi vstupu do žižkovského tunelu ze žižkovské strany o celkové výměře 270 m ² , stojících na pozemku parc. č. 487/1 v katastrálním území Žižkov, obec Praha v návaznosti na projekt revitalizace Tachovského náměstí. Navržené dílo by se mělo stát oživujícím prvkem přilehlého veřejného prostranství.
Datum konání soutěže	7. 9.–29. 11. 2022
Počet odevzdaných návrhů	22
Porota	Pavel Křeček, Adam Kovalčík, Johana Lomová, Petra Vlachynská náhradníci Matěj Michálek, Žaloudek, Michal Vronský, Lukáš Brom
Ceny a odměny celkem	300 000 Kč
1. cena (110 000 Kč)	Studio Polytonal, s. r. o. / Tran Anh Tuan, Adam Zajaček, Jiří Dejl

2. cena (70 000 Kč)

Atelier HRA, s. r. o. / Vít Šimek, spolupráce Karolína Hausenblasová

3. cena (40 000 Kč)

Hejdvová Duba architekti, s. r. o., Martin Holba, Tina Peterková

Odměna (7 500 Kč)

Jan Urbášek

Odměna (7 500 Kč)

Daniel Kříž

Odměna (7 500 Kč)

Ondřej Vyhňálek, Jan Šrámek

Odměna (7 500 Kč)

Ondřej Janoušek

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

NOVÉ CENTRUM UHLÍŘSKÝCH JANOVIC

Dvofázová otevřená projektová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Město Uhlířské Janovice
Organizátor	Cloudy Tree House, s. r. o.
Sekretář	Lukáš Houser
Předmět soutěže	Zpracování urbanistického návrhu dílčích úprav historického jádra města Uhlířské Janovice. Návrh bude sestávat z doplnění zástavby v prolukách, revitalizace hlavních veřejných prostranství a vytvoření podkladu pro koordinaci známých investičních záměrů města. Cílem urbanistického návrhu je identifikace stávajících hodnot, potenciálu pro rozvoj města a problematických míst v Řešeném území. Zadavatel očekává, že návrh nového hmotového uspořádání a využití veřejných prostranství zlepší kvalitu života ve městě a přiláká nové obyvatele.
Předpokládané ceny a odměny celkem	900 000 Kč
Porota	Vojtěch Ertl, Petr Barták, Pavel Hnilička, Lada Kolaříková, Martina Forejtová náhradníci Zuzana Pěkná, Antonín Topinka, Kamil Slaviček, Šimon Vojtík
Datum odevzdání soutěžních návrhů – 1. kolo	26. 1. 2024
Datum odevzdání soutěžních návrhů – 2. kolo	23. 4. 2024

MATEŘSKÁ ŠKOLA VIMPERK

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Vimperk
Organizátor a sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Komplexní architektonický návrh mateřské školy ve Vimperku. Vybraný tým architektů / generálního projektanta následně zpracuje všechny projektové fáze investičního záměru. Předpokládané

investiční náklady na stavební realizaci byly stanoveny na 100 000 000 Kč bez DPH. Předpokládaná hodnota následné zakázky činí 7 500 000 Kč bez DPH.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

800 000 Kč
Jaroslava Martanová, Kateřina Vladyková, Jakub Našínek, Milada Hejdová, Ondřej Blaha
náhradníci René Dlesk, Zdeněk Kuncl, Ladislava Slavíková, Eva Zemenová
22. 1. 2024

Datum odevzdání soutěžních návrhů

TERMINÁL JIHLAVA VRT

Jednofázová otevřená architektonicko- urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní organizace
Organizátor a sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby nového železničního Terminálu Jihlava VRT, železniční estakády přes dálnici D1 a další navazující dopravní a technické infrastruktury v rozsahu řešeného území, které budou součástí vysokorychlostního úseku VRT Vysočina. Terminál bude sloužit jako přestupní uzel mezi VRT Vysočina, konvenční tratí a hromadnou dopravou a zároveň jako P+R bod pro dojíždění z oblasti kraje Vysočina.
Předpokládané ceny a odměny celkem	8 000 000 Kč
Porota	Martin Švehlík, Marek Pinkava, David Beke, Petr Štefek, David Hlouch, Martin Rusina, Tomáš Jiránek náhradníci Jakub Bazgier, Matyáš Hron, Aleš Stuchlík, Lukáš Tittl, Aleš Marek, Peter Bednár
Datum odevzdání soutěžních návrhů	15. 1. 2024

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

ZPŘÍSTUPNĚNÍ DŮLNÍHO DÍLA ORTY

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Jihočeský kraj
Předmět soutěže	Návrh provozní budovy pro návštěvníky a správu přírodní památky a starého důlního díla Orty. Jedná se o výjimečnou památku na atraktivním místě, kdy je důležité, aby provozní budova nabízel nejen nezbytné zázemí pro návštěvníky a správu, ale byla i jedním z dalších symbolů celého příběhu obnovy historického důlního díla.

NÁPLAVKA HOŘEJŠÍ NÁBŘEŽÍ

Jednofázová otevřená ideová a projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	TRADE CENTRE PRAHA, a. s.
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu revitalizace pražské náplavky Hořejšího nábřeží (2. část) na Smíchovské mezi Jiráskovým a Palackého mostem.

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ DR. M. HORÁKOVÉ V KARLOVÝCH VARECH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Karlovy Vary
Předmět soutěže	Návrh celkového řešení náměstí a jeho přilehlého okolí se všemi urbanistickými a dopravními vazbami v dané lokalitě a vytvoření inspirativního veřejného prostranství reprezentativního a pobytového charakteru v souladu s charakterem okolní zástavby. Stěžejní pro správné fungování náměstí je propojení nejrůznějších společenských aktivit s životem občanů a podpora dalšího rozvoje

města. Zadavatel klade důraz nejen na urbanistické a architektonické kvality, ale i sociální, kulturní, vzdělávací, ekonomické a ekologické aspekty.

BUDOVA ČPZP, UL. MÍROVÁ 522, OSTRAVA- VÍTKOVICE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu nové administrativní budovy zadavatele na pozemku parc. č. 833/3, v obci Ostrava, k. ú. Vítkovice, zapsaném Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Ostrava, na LV č. 1186, jehož součástí je stávající budova zadavatele s číslem popisným 522 na adrese Mírová 522/33, Vítkovice, 703 00 Ostrava, a napojení Nové budovy ve všech nadzemních podlažích na přilehlou budovu zadavatele nacházející se na adrese Jeremenkova 161/11, Vítkovice, Ostrava.

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM V HRADCI KRÁLOVÉ

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Královéhradecký kraj
Předmět soutěže	Zpracování architektonického a projektového řešení objektu hvězdárny v areálu Hvězdárny a planetária v Hradci Králové. Cílem architektonické soutěže je nalézt optimální řešení modernizace hvězdárny po stránce architektonické, dispoziční i technické. Zásadním kritériem posouzení návrhu bude zachování funkčnosti pracoviště, zejména z hlediska vědeckého a edukačního. Dlouhodobě fungující instituce si ve svých prostorech našla osvědčený způsob provozu, který by měl být v navazující zakázce velmi citlivě vnímán a v projektu reflektován. Zároveň je však cílem, pomocí nevyhnutelné modernizace, dosáhnout zkvalitnění architektonicko-prostorových, stavebně-technických, provozních i technologických podmínek.

REVITALIZACE MÍSTNÍ ČÁSTI ONDRÁŠOV,
MORAVSKÝ BEROUN

**Jednofázová otevřená krajinářsko-
urbanistická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Moravský Beroun
Předmět soutěže	Zpracování návrhu revitalizace území místní části Ondrášov. Cílem je zvýšení estetické i pobytové hodnoty prostředí, vytvoření kvalitního území k trávení volného času místních obyvatel i obyvatel Moravského Berouna, kdy místní část je hojně využívána k volnočasovým aktivitám. Od návrhu také očekáváme posílení pocitu celistvosti a propojení územní části města Moravský Beroun a jeho místní části Ondrášov.

SPOLKOVÝ DŮM HUSOVA, HUMPOLEC

**Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Město Humpolec
Předmět soutěže	Návrh přestavby významného městského bloku v humpoleckém historickém centru. Jedná se o celek, který se skládá ze dvou hodnotných staveb občanské vybavenosti společensko-historické hodnoty. Na východní straně tohoto bloku se nachází budova Spolkového domu, objektu s prostorným sálem, který je předurčen pro společensko-kulturní akce místního významu. Na západní straně se nachází budova bývalé soukenické školy, která má v současnosti různorodé využití. Obě budovy na sebe přímo navazují, nicméně v současnosti nejsou provozně propojeny. Město Humpolec na základě širšího konsenzu a diskuse s jednotlivými provozovateli a uživateli obou objektů stanovilo konkrétní zadání pro využití tohoto celku, který dlouhou dobu volá po celkové revitalizaci a nalezení optimálního řešení. Budoucí podoba by měla budovám přinést nový život a obyvatelům Humpolce a jeho místních částí odpovídající veřejnou vybavenost, jejíž řešení by mohlo být pro ostatní města velkou inspirací.

REVITALIZACE STEINBRENEROVY TISKÁRNY
VE VIMPERKU

Vyhlašovatel	Město Vimperk
Předmět soutěže	Revitalizace areálu Steinbrennerovy tiskárny ve Vimperku na společensko-kulturní centrum s multifunkčními sály, expozicemi knihtiskárny Jana Steinbrenera a připomínkou česko-německých vztahů, ubytováním, zázemím atd. Areál tiskárny se nachází v městské památkové zóně Vimperk, v bezprostřední blízkosti náměstí Svobody, a sestává ze tří budov: dvou patrových městských domů (parc. č. 113, 114) ve Steinbrennerově ulici č. 3 a 4, které pocházejí původně z 16. století, a jižního křídla tiskárny (parc. č. 113 a 112/2), které bylo vybudováno v roce 1872 a v současné době je v havarijním stavu. Nyní bylo provizorně zajištěno, přesto je zadavatel přesvědčen, že jeho alespoň částečná záchrana je možná.

ZABEZPEČENÍ PODJEZDNÝCH VÝŠEK NA VLTAVSKÉ
VODNÍ CESTĚ V ULICI ZA ELEKTRÁRNOU,
PRAHA 7

**Dvoufázová otevřená projektová
architektonická soutěž**

Vyhlašovatel	Ředitelství vodních cest ČR
Předmět soutěže	Zpracování architektonického a konstrukčního návrhu řešení propojení břehů plavebního kanálu Troja – Podbaba v ulici Za Elektrárnu v Praze 7, a to pro silniční dopravu a pro pěší a cyklisty, s cílem zajištění minimální podjezdné výšky 7,0 m nad nejvyšší návrhovou plavební hladinou. Hlavním smyslem a cílem návrhu přemostění plavebního kanálu je propojení několika částí krajinného a přírodního celku Trojské kotliny. Naplnění technických parametrů přemostění je jen jednou z vlastností návrhu. Klíčovou hodnotou návrhu, která bude posuzována, bude architektonický charakter přemostění a jeho začlenění do krajiny.

ROZŠÍŘENÍ ZOO LIBEREC – ÚDOLÍ OHROŽENÉ DIVOČINY

Soutěžní dialog

Vyhlašovatel	Zoo Liberec, příspěvková organizace
Předmět soutěže	Vypracování Masterplanu budoucího rozvoje zoo na novém území, a jeho propojení se stávající zoo a městem Liberec, který vedle krajinářsko-urbanisticko-architektonických principů představí i principy vedoucí k zajištění plánovaného užívání a etapizaci výstavby. Vítěz dále připraví studie projektů tzv. 1. etapy, které budou dále rozpracovány do podoby kompletní projektové dokumentace pro následnou realizaci následujících celků: Expozice tygrů usurijských v nové části zoo; Propojení obou částí zoo; Vybudování cestní sítě, jak návštěvnické stezky, tak obslužných komunikací; Kompletní položení sítě a rozvodů, včetně nutné infrastruktury; Oplocení nového areálu.

REVITALIZACE OKOLÍ KAPLE SV. ANNY A JEJÍ OBNOVA

Jednofázová projektová / ideová kombinovaná architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel	Město Pelhřimov
Předmět soutěže	Nalezení nejhodnějšího řešení revitalizace veřejného prostranství přiléhajícího k barokní kapli sv. Anny nedaleko Pelhřimova a vhodnou formu obnovy této kulturní památky, která zdůrazní hodnotu objektu a kulturně historický vývoj oblasti a zároveň doplní areál o další potřebné funkce.

POLYFUNKČNÍ DŮM LANGROVA, ŠUMPERK

Otevřená / užší architektonická projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel	Město Šumperk
Předmět soutěže	Návrh novostavby víceúčelového městského domu s převahou bydlení na pozemcích parc. č. st. 454/2, 2346, 3438, část 2769 a dále parc. č. 2347/1 v k. ú. Šumperk. Cílem je doplnit dlouho-

době nedokončenou frontu ulice Langrovy a dotvořit severní předpolí vstupu do historické části města. Řešené území je formováno okolní zástavbou, stávajícími ulicemi a významně ovlivněno přítomností zatrubněného Bratrušovského potoka.

NOVÁ STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA S ROZŠÍŘENÍM STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY V LIBERCI

Dvofázová otevřená projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Liberecký kraj
Předmět soutěže	V první etapě záměru se jedná o novostavbu Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické s rozšířením výukových prostor Střední odborné školy, včetně dopravní obslužnosti, venkovních zpevněných, sportovních a nezpevněných ploch a napojení na technickou infrastrukturu. Vybraný tým architekta / generálního projektanta následně zpracuje všechny projektové fáze investičního záměru. Předmětem ideové části soutěže je urbanistické ověření druhé etapy záměru, která zahrnuje novostavbu ubytovacího objektu se stravováním. Řešené území o celkové rozloze cca 22 410 m ² se nachází na pozemku 1500/1 v katastrálním území Rochlice u Liberce.

ŠKOLNÍ AREÁL KOMENSKÉHO V TÝNCI NAD SÁZAVOU

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Týnec nad Sázavou
Předmět soutěže	Zpracování architektonického návrhu dostavby školního areálu v Komenského ulici v Týnci nad Sázavou. Plánovaná dostavba zahrnuje kmenové a odborné učebny, jídelnu s kuchyní a další nezbytné zázemí pro žáky a učitele. Nově navržená dostavba by měla vhodným způsobem doplnit stávající školní budovu a vytvořit s ní jeden harmonický celek.

Aktuální informace o soutěžích viz www.cka.cz

MORSE

Systém sedacích prvků inspirován Morseovou abecedou.
Design: Studio Segers

DOBŘÁ ZPRÁVA PRO VEŘEJNÝ PROSTOR

VYHLÁŠENÍ

Vyhlašujeme
9. ročník
ČCA!

ČESKÁ KOMORA
ARCHITEKTŮ

ČESKÉ

CENY

ZA

ARCHITEKTURU

2024

SLEDUJTE NÁS

SLEDUJTE NÁS

SLEDUJTE WEB CENY

Nový ročník zahájíme už 26. února při příležitosti vernisáže výstavy děl oceněných v osmém ročníku ČCA v pražském Centru architektury a městského plánování.

Pro více informací sledujte web a sociální sítě ČCA.

stahujte

NOVÝ DESIGN GUIDE II. PRO PLOCHÉ STŘECHY

50 inspiračních situací, 30 konstrukčních řešení

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

Již **30 let** stavíme novou Prahu.
Prodali jsme přes **18.000 bytů, domů**
a **parcel** v téměř **200 úspěšných**
rezidenčních projektech

Vlastníme kolem 1,5 milionu m²
pozemků a brownfieldů určených
k výstavbě pro více než
30.000 bytů po celé Praze

Spolupracujeme s **nejlepšími architekty**
a **urbanisty** současnosti (např. Josef
Pleskot, Eva Jiříčná, Jakub Cigler) a společně
s nimi rozvíjíme celé nové pražské čtvrti

Mnoha desítkami milionů korun
každý rok přispíváme na charitu, obecně
prospěšné účely a realizaci veřejných staveb

Jsme generálním partnerem
Sdružení pro architekturu a rozvoj
a jím pořádaných summitů

central-group.cz

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

**CENTRAL
GROUP**

